

Omgevingsvisie Roermond

gemeente **Roermond**

Omgevingsvisie Roermond

Inhoud

Omgevingsvisie

Maart 2023

Projectnummer 211.00.01.00.00

Ruimte voor de leefomgeving

BügelHajema, adviseurs voor leefomgeving en omgevingsrecht BNSP

Inhoudsopgave

1	Waarom deze Omgevingsvisie?	4
1.1	Waarom stelt de gemeente deze omgevingsvisie op	4
1.2	Hoe is de omgevingsvisie tot stand gekomen	4
1.3	Is er een Milieueffectrapportage opgesteld?	5
1.4	Wat vind ik waar?	5
2	Heeft u een plan?	8
2.1	Proceswijzer	8
2.2	Verantwoordelijke stad	8
2.3	Een goed plan is goed voorbereid	8
3	Karakteristieken	10
3.1	Karakteristieken gemeente	10
3.1.1	Bovenregionale rol Roermond	11
3.1.2	Roermond in de regio	13
3.1.3	Wonen en werken in Roermond	17
3.1.4	Landschap en stedelijke omgeving	25
3.2	Kleurrijk; Land van stedelijke onderscheiding	34
3.2.1	Binnenstad en Roerdelta, Voorstad, Designer Outlet Roermond en Jazz City	35
3.2.2	Woonwijken	38
3.2.3	Werklocaties	42
3.3	Grensrijk; Land van beken, dorpen en natuur	45
3.3.1	Dorpen	45
3.3.2	Afwisselend landschap	47
3.4	Maasrijk; Land van Beweging	49
3.4.1	Maas	50
3.4.2	Maasplassen	52
3.5	Kernopgaven	55
4	Opgaven in breder verband	58
5	Fysieke doorvertaling	62
5.1	De gezonde en veilige stad	62
5.2	Aantrekkelijke woon- en werkstad	66
5.3	De Duurzame Stad/ Energie en klimaat	69
5.4	Stad van drie grote trekkers	73
6	Uitvoeringsprogramma	78
	Bijlage 1: Beleidskader	81

Bijlage 2: Cultuurhistorie 97

Bijlage 3: Limburgs kwaliteitsmenu 108

1 Waaron deze Omgevingsvisie?

1.1 Waaron stelt de gemeente deze omgevingsvisie op

We hebben deze omgevingsvisie opgesteld voor het hele grondgebied van de gemeente. De visie bevat het beleid op hoofdlijnen voor de toekomst van de gemeente Roermond. De visie gaat over de fysieke leefomgeving en richt zich op mogelijkheden om te wonen, werken, recreëren, ondernemen, maar ook op een gezond en veilig leefklimaat. Voorafgaand aan het opstellen van de omgevingsvisie zijn verschillende beleidsnota's opgesteld, zoals de Economische visie, de Groenvisie en de Toekomstvisie. Deze visies zijn tot stand gekomen in samenwerking met de inwoners, ondernemers, verenigingen en organisaties van Roermond. Daardoor lag er voor deze omgevingsvisie een goede, gedragen beleidsmatige basis.

Deze visie brengt deze verschillende beleidsvisies met elkaar in verband en zorgt voor een overkoepelend integraal afwegingskader voor nieuwe initiatieven. Op basis van deze visie willen we de waardevolle beleidsnota's omzetten in acties. Hiervoor wordt een uitvoeringsprogramma opgesteld. In het uitvoeringsprogramma staan de acties die wij als gemeente belangrijk vinden. Deze acties voeren wij niet alleen zelf uit. Wij nodigen initiatiefnemers en andere partijen uit om acties alleen, met ons of met anderen op te pakken.

Arenadebat

Toekomstvisie

1.2 Hoe is de omgevingsvisie tot stand gekomen

De omgevingsvisie is tot stand gekomen met de inbreng van heel veel partijen. Op 23 maart 2017 heeft de aftrap van de Omgevingsvisie plaatsgevonden. Hier waren tal van stakeholders en de gemeenteraad bij aanwezig.

In de afgelopen jaren zijn veel visies opgesteld met de inbreng van inwoners, organisaties, ondernemers en andere stakeholders. Deze beleidsvisies, vooral de Toekomstvisie, vormen het vertrekpunt van de Omgevingsvisie. Op basis van deze beleidsvisies zijn kernopgaven opgesteld. Deze zijn in het arenadebat in september 2017 voorgelegd aan de gemeenteraad en stakeholders. Op deze bijeenkomst kon iedereen zijn inbreng geven over deze kernopgaven.

In de periode daarna hebben we samen met stakeholders deze kernopgaven en de karakteristiek van Roermond verder uitgediept. Daarbij stonden de volgende vragen centraal: Met welke opgave willen

we aan de slag? Welke (gebieds)karakteristieken heeft Roermond? Wat kan beter en wat willen we behouden? Dit heeft geleid tot de karakteristieken van Roermond, zoals opgenomen in hoofdstuk 3.

In een tweede arenadebat, in november 2018, zijn gemeenteraad en stakeholders uit de samenleving met elkaar in gesprek gegaan over kaderstelling en rollen. Hier stonden de volgende vragen centraal: Welke kaders wil de raad geven? Wie moeten aan tafel en wat is de rol van de gemeente? Op deze bijeenkomst kon iedereen meedenken en inbreng geven over de manier waarop nieuwe plannen en ontwikkelingen tot stand zouden moeten komen. Dit heeft geleid tot de proceswijzer, de leidraad waarmee initiatiefnemers aan de slag kunnen gaan met de Omgevingsvisie.

Na dit tweede arenadebat is op basis van de kernopgaven en de specifieke karakteristieken van Roermond geformuleerd wat de opgaven in bredere zin zijn in Roermond, waarbij niet alleen naar fysieke maar ook sociale aspecten is gekeken. Hierbij is het integrale thema 'Samen denken en doen'. Daarnaast zijn drie brede opgaven geformuleerd waar Roermond op inzet; 'Demografie: aantrekkelijk woon- en werkklimaat met nadruk voor jongeren', 'klimaatverandering en klimaatadaptatie' en 'Roermond verbindt'.

Ten slotte zijn specifieke opgaven voor het ruimtelijk domein geformuleerd op basis waarvan het uitvoeringsprogramma van deze omgevingsvisie is gemaakt.

1.3 Is er een Milieueffectrapportage opgesteld?

Er is voor deze Omgevingsvisie geen milieueffectrapportage gemaakt. Deze visie zet het bestaande beleid voort. Er worden geen nieuwe locaties voor ruimtelijke ontwikkelingen aangewezen, die het doorlopen van een m.e.r.-procedure nodig maken. Er zijn ook geen aanwijsbare 'm.e.r.- (beoordelings)plichtige besluiten opgenomen.

De omgevingsvisie gaat uit van 'uitnodigingsplanologie'. In plaats van aan te geven wat op welke plaats mogelijk is, geeft de omgevingsvisie een kader voor nieuwe ontwikkelingen. De kernopgaven uit deze omgevingsvisie zijn nog abstract. Daardoor zijn de milieueffecten daarvan niet goed in te schatten.

1.4 Wat vind ik waar?

[HOOFDSTUK 2: HEEFT U EEN PLAN?](#)

Bent u benieuwd wat de omgevingsvisie voor uw plan of idee betekent? In onze proceswijzer leest u hoe u uw plan of idee kunt realiseren. In dit hoofdstuk leest u welke rol wij als gemeente willen hebben bij nieuwe plannen of ideeën.

[HOOFDSTUK 3: KARAKTERISTIEKEN](#)

Roermond heeft bijzondere karakteristieken. Wie is Roermond voor de regio? Wie wonen en werken er in Roermond? Welke landschappelijke karakteristieken heeft Roermond?

De ligging aan het water, de rijke historie, de unieke publiekstrekkers, samen met het kleurrijke karakter en de grote maak- en retailindustrie zijn de meest waardevolle karakteristieken van Roer-

mond. Deze karakteristieken vormen de basis en het vertrekpunt voor nieuwe plannen en ontwikkelingen.

[HOOFDSTUK 4 OPGAVEN IN BREDER VERBAND](#)

Roermond maakt keuzes die toekomstbestendig zijn. In dit hoofdstuk laten we zien welke hoofdopgaven er liggen voor Roermond en welke keuzes we hierin maken. Roermond kiest ervoor om samen te denken en te doen bij keuzes voor de leefomgeving. Een integrale 'ja, mits'- benadering staat daarbij centraal. Daarbij werken we aan drie grote opgaven: de demografische ontwikkelingen, klimaatadaptatie en energietransitie en Roermond verbindt.

[HOOFDSTUK 5: FYSIEKE DOORVERTALING](#)

In dit hoofdstuk kunt u lezen met welke uitgangspunten we aan de slag willen in onze gemeente, samen met onze inwoners en andere partijen. De bredere opgaven vormen de pijlers voor de keuzes die we hierin hebben gemaakt. We hebben vier integrale thema's benoemd waarmee we aan de slag willen:

[1. De gezonde en veilige stad](#)

Roermond wil werken aan de verbetering van de gezondheid van haar inwoners en zorgen voor een veilige (leef)omgeving. Dat betekent: een goede milieukwaliteit, aandacht voor toegankelijkheid en inclusiviteit, goede langzaam verkeersverbindingen, passende huisvesting, voldoende mogelijkheden om in de publieke ruimte te sporten, te bewegen en elkaar te ontmoeten en goede bereikbaarheid van parken en buitengebied.

[2. Aantrekkelijke woon- en werkstad](#)

We willen een onderscheidend profiel in de regio ontwikkelen, als moderne stad voor jong en oud. De plannen voor onderwijslocaties, nieuwe woningen, werkgelegenheid en maatschappelijke voorzieningen sluiten hierop aan.

[3. De duurzame stad](#)

Roermond zet zich in voor een klimaatneutraal Roermond. Duurzaamheid is een opgave voor ons allemaal. Het heeft betrekking op hoe we wonen, werken, recreëren, hoe we ons verplaatsen, kortom op alle keuzes die we maken. Dat betekent dat we bij alle ontwikkelingen nadenken over de wijze waarop we een klimaatneutrale en klimaatbestendige invulling geven. Daarnaast werken we aan hoogwaterveiligheid, waarbij water en stad elkaar versterken.

[4. Stad van drie grote trekkers](#)

Roermond heeft als stad aan de Maas een drietal grote trekkers: de historische binnenstad met zijn diversiteit aan functies, het Designer Outlet Roermond (DOR) en de Maasplassen. Hier is plek voor ontspanning en ontmoeting voor zowel de eigen inwoner als de bezoeker. De trekkers vormen de huiskamer van de stad. Ontspanning en ontmoeting is ook hetgeen deze drie met elkaar verbindt. Naast het behouden van de drie trekkers zetten we in op het versterken van de verbinding met elkaar.

[HOOFDSTUK 6 UITVOERING](#)

Hier leest u wanneer we met de acties uit hoofdstuk 5 aan de slag willen gaan en welke rol u van de gemeente kunt verwachten.

[BIJLAGEN](#)

De omgevingsvisie vormt het richtinggevende kader voor de gemeente. Maar de omgevingsvisie staat niet op zichzelf. Er zijn veel wetten, regels en beleidskaders waar de omgevingsvisie rekening mee moet houden. In dit hoofdstuk beschrijven we de belangrijkste wetten en regels van het rijk, de provincie en het waterschap waarmee de omgevingsvisie rekening moet houden. Ook vindt u hier het bestaande gemeentelijke sectorale beleid terug, dat blijft gelden naast voorliggende omgevingsvisie, waaronder de Kwaliteitsbijdrage.

2 Heeft u een plan?

2.1 Proceswijzer

Wij willen onze inwoners zoveel mogelijk mee laten doen. Inwoners, ondernemers, organisaties, kortom de hele samenleving kan plannen en ideeën hebben voor de woon- en leefomgeving. Als u een plan heeft, past dat soms niet in het bestemmingsplan of omgevingsplan. Als uw idee niet past in het omgevingsplan, maar bijdraagt aan de omgevingskwaliteit en de opgaven die we hebben (sociaal of fysiek), dan horen wij dat graag! De gemeente wil graag meedenken met uw plan. Wat betekent uw plan voor de omgeving en op welke wijze kan het bijdragen aan de kwaliteit van de gezamenlijke leefomgeving? Natuurlijk hoort daar ook bij dat u in gesprek gaat met uw omgeving.

2.2 Verantwoordelijke stad

Als verantwoordelijke stad gaan we zorgvuldig om met keuzes voor de leefomgeving. Daarbij gaan we uit van de juiste functies op de juiste plek, wat betekent dat we soms functies concentreren, maar soms juist ook functies spreiden. Verantwoordelijkheid betekent ook dat altijd wordt voldaan aan een basisniveau van veiligheid en gezondheid. Wij leveren maatwerk. Niet overal hoeft alles hetzelfde te zijn. Er is daardoor meer ruimte voor ontwikkeling, in ruil voor meer eigen verantwoordelijkheid van inwoners. De rol van de gemeente verandert steeds meer. De gemeente wordt meer een verbinder. De gemeente staat voor een integrale afweging van belangen, legt verbindingen tussen mensen en initiatieven en stimuleert samenwerking. Daarbij kan een differentiatie ontstaan tussen wijken of gebieden, omdat ook de karakteristieken en de mate waarin de inwoners zich in willen of kunnen zetten voor hun eigen omgeving verschillen. De overheid is niet meer als enige verantwoordelijk, deze omslag vraagt ook iets van de houding, cultuur en werkwijze van de betrokkenen. Een andere rol van de overheid houdt ook in dat de verantwoordelijkheid voor ruimtelijke ontwikkeling meer bij initiatiefnemers en omwonenden komt te liggen. Als verantwoordelijke stad kiezen we de volgende insteek:

- het initiatief staat centraal
- we maken ruimte voor burgerparticipatie, waarbij we de omgevingsdialoog gaan invoeren
- samenwerking staat voorop
- we werken opgave- en vraaggericht
- we staan voor een integrale afweging van belangen.

2.3 Een goed plan is goed voorbereid

Heeft u een plan of een idee, dat u wilt realiseren in de gemeente Roermond? Voor de meeste plannen kunt u in het omgevings- of bestemmingsplan lezen aan welke voorwaarden uw plan moet voldoen. Voor grotere of complexere plannen heeft u meer voorbereiding nodig. Met deze proceswijzer helpen we u op weg om uw plan goed voor te bereiden.

	Hoofdstuk
<p>Sluit aan op de karakteristiek van het gebied of versterk deze</p> <p>Kijk in hoofdstuk 3 in welk deelgebied uw plan valt en bekijk wat de gebiedskarakteristieken zijn. Houd rekening met deze karakteristieken in uw plan. Mogelijk kan uw plan deze karakteristiek verbeteren.</p>	3
<p>In het gebied waarin uw plan ligt, kunnen ook andere doelen en regels gelden. Bijvoorbeeld uit het provinciaal of regionaal beleid.</p> <p>Kijk of er doelstellingen of regels van invloed zijn op uw ontwikkeling. Kunnen deze worden betrokken bij uw plan of zijn er regels die mogelijk een belemmering vormen?</p>	Bijlage 1
<p>Sluit uw plan aan bij de opgaven van de omgevingsvisie?</p> <p>Draagt uw initiatief bij aan één of meer van de opgaven? Wij willen graag de opgaven samen met de samenleving aanpakken. Wij stimuleren daarom plannen die bijdragen aan deze opgaven.</p> <p>Als het initiatief niet bijdraagt: ziet u dan mogelijkheden om toch bij te dragen aan de opgaven?</p> <p>Wat vinden andere mensen van uw idee?</p> <p>Een goed initiatief houdt ook rekening met belangen van omwonenden en belanghebbenden.</p> <p>Wat betekent het initiatief voor de omgeving en op welke wijze kan het bijdragen aan de kwaliteit van de gezamenlijke leefomgeving? Heeft uw plan invloed op de leefomgeving van omwonenden of belanghebbenden, zoals burens?</p> <p>Ga met hen in gesprek en kijk of hun wensen in te passen zijn in het plan. Misschien biedt samenwerking met belanghebbenden een meerwaarde voor uw plan. Als uw plan gedragen wordt door de omgeving, dan heeft u al een belangrijk deel van de haalbaarheid aangetoond.</p> <p>Past uw plan binnen een goede leefomgeving?</p> <p>Het is belangrijk dat uw plan past in een goede leefomgeving en voldoet aan de basisnormen op het gebied van veiligheid, gezondheid en milieu. Op uw plan kunnen ook regels of richtlijnen van toepassing zijn op het gebied van veiligheid of milieuhinder. Hiermee bedoelen we onder andere milieuaspecten zoals externe veiligheid, geluid, bodemkwaliteit, ecologie, archeologie, gezondheid, verkeer, parkeren, waterkwaliteit en -kwantiteit en de waterveiligheid.</p> <p>Dien uw plan in.</p> <p>Dien uw plan in bij de gemeente. De gemeente adviseert u over wet- en regelgeving en de verdere procedure.</p>	4; 5

Deze proceswijzer gaat uit van 'ja, mits'. De gemeente is gericht op ondersteunen en begeleiden van initiatieven. Deze omgevingsvisie biedt de kaders voor een integrale afweging vanaf het begin van een plan. De proceswijzer beschrijft de weg om het initiatief op zo kansrijk mogelijke wijze voor te leggen aan het gemeentebestuur voor besluitvorming. Natuurlijk is de gemeente graag bereid om hierbij te helpen.

3 Karakteristieken

3.1 Karakteristieken gemeente

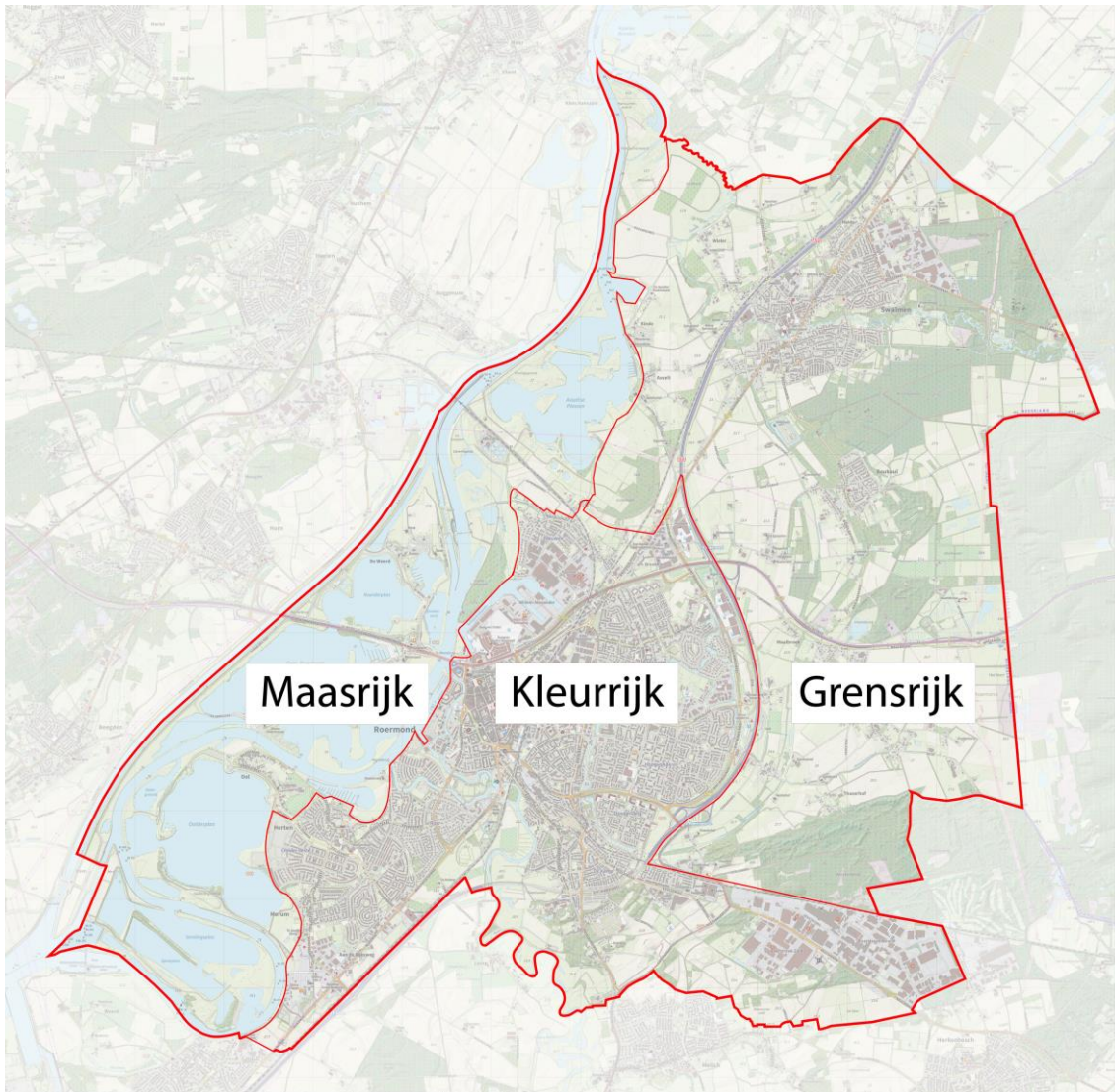
Om de visie voor de gemeente Roermond te bepalen, willen we weten hoe onze gemeente in elkaar zit. Wat is de karakteristiek van de gemeente, welke eigenschappen heeft de gemeente. Dan gaat het over Roermond in regionaal verband, haar bevolking en de landschappelijke karakteristieken. De karakteristiek geeft aan hoe de gemeente zichzelf ervaart en waarin zij onderscheidend is. Vanuit die kennis kan vervolgens een antwoord worden gegeven op de vragen: *Wie is Roermond? Wie wil Roermond in de toekomst zijn?*

Door de waardevolle karakteristieken te behouden of versterken, kan Roermond zich in de toekomst blijven ontwikkelen tot een gebied waar de inwoners trots op zijn. Een initiatief of plan kan deze karakteristieken versterken. Sluit een initiatief nog niet helemaal goed aan, dan laat de beschrijving van de karakteristieken met de daarbij horende beelden goede voorbeelden zien.

DEELGEBIEDEN

Binnen de gemeentelijke grenzen zijn verschillende structuren en landschappen te onderscheiden. Hierdoor kan de gemeente verdeeld worden in drie gebieden met elk hun eigen kwaliteiten en opgaven. In deze visie heten die deelgebieden: Kleurrijk (de stad Roermond), Grensrijk (het oostelijke deel van de gemeente, inclusief de kern Swalmen) en Maasrijk (de Maas en de Maasplassen).

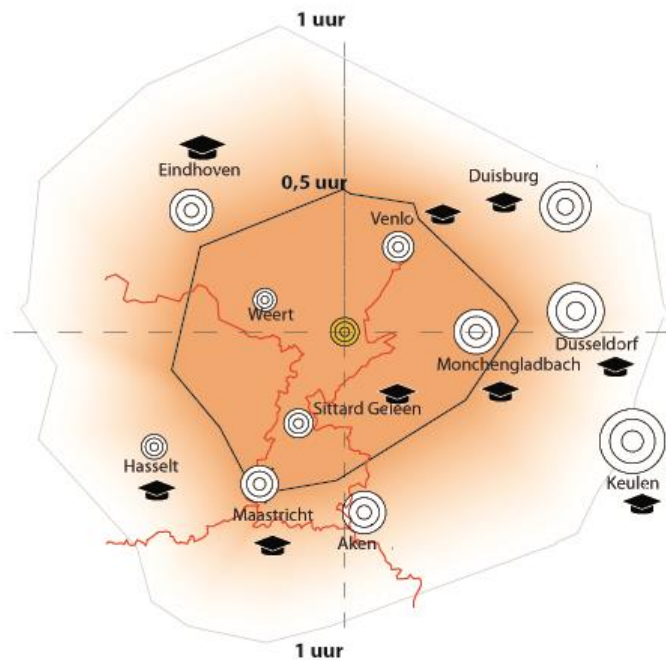
Binnen deze gebieden hebben we sommige deelgebieden apart beschreven, zoals de grotere dorpen in het landelijk gebied, de bijzondere Maasplassen en verschillende wijken in de stad Roermond. In paragraaf 3.2 leest u meer over deze deelgebieden.

Deelgebieden Maasrijk, Grensrijk, Kleurrijk

3.1.1 Bovenregionale rol Roermond

Roermond is een middelgrote stad in het midden van Limburg die ook een rol als centrumgemeente in de regio vervult. Het is een van de weinige steden (en gemeenten) in Limburg waar nog een relatief grote bevolkingsgroei plaatsvindt. Roermond ligt in het midden van Limburg en is daarmee vanuit alle plaatsen binnen de provincie goed en binnen een half uur te bereiken. Daarnaast wordt ook een deel van België en Duitsland tot deze cirkel gerekend. De autobereikbaarheid van Roermond is na het aanpakken van wegen als de A73, BAB52 en N280 zeer goed op orde waardoor steden als Eindhoven, Mönchengladbach en Düsseldorf binnen een half uur rijafstand liggen. Steden als Nijmegen, Aken, Keulen liggen binnen een uur rijafstand. Met de aanpak van de N280 in de stad zelf is ook de autobereikbaarheid van het centrum optimaal georganiseerd. Hiermee is er potentie om een belangrijke positie in te nemen in het stedelijk netwerk.

Reisafstanden en hoger onderwijs in de regio

Binnen Nederland is Roermond goed aangesloten op het openbaar vervoernet (met elke 15 minuten een binnenkomende en vertrekkende intercity), rekening houdend met de noodzakelijke kwaliteitsverbetering van de spoorverbinding Roermond – Venlo – Nijmegen. Echter op het gebied van openbaar vervoer voorzieningen naar Duitsland ontbreken goede verbindingen om deze bovenregionale rol goed in te kunnen vullen.

Duitse dag Designer Outlet Roermond

Met het DOR is er in Roermond een voorziening aanwezig die een internationale rol vervult en groeit naar circa 10 miljoen bezoekers per jaar. Meer dan de helft van de bezoekers zijn afkomstig uit Ne-

derland, België en Duitsland binnen een auto-afstand van 90 minuten. Daarnaast komt een kleine 25 % uit toerisme op lange afstand (landen als China, Koeweit, Indonesië en Rusland). De overige 25 % bestaat uit Europeanen die op een auto-afstand groter dan 90 minuten wonen. Hier horen ook nog grote delen van Nederland onder, zoals Amsterdam, Rotterdam en Den Haag.

Op het gebied van de waterrecreatie vervullen de Maasplassen een bovenregionale rol, waarbij de bezoekers met name uit het Duitse grensgebied komen. De Maasplassen zijn ook ontstaan ten gevolge van hun bovenregionale rol; met het grind dat hier vrijkwam is een belangrijke bijdrage geleverd aan de naoorlogse herbouwoopgave van Nederland. In het watersysteem spelen de Maasplassen een bovenregionale rol, omdat ze een retentiefunctie hebben waardoor de hoogwatergolf in steden als Venlo en 's-Hertogenbosch fors lager is. Naast de Maas zijn de Swalm en de Roer twee rivieren in Roermond gelegen die een zeer belangrijke rol spelen in bovenregionale natuurnetwerken en de waterkwaliteit en beschikbaarheid (naast de toevoer van regenwater zijn dit de belangrijkste 'toeleveranciers' van het water in de Maas) in een veel grotere regio tot en met Rotterdam.

De Maas en de daaraan gelegen Willem Alexanderhaven maakt onderdeel uit van de Ten-T netwerk Rhine-Alpine, oftewel het Europese logistieke systeem. Roermond is logistiek ook een schakelpunt tussen Rotterdam/Antwerpen en het (Duitse)achterland.

3.1.2 Roermond in de regio

Roermond ligt in de regio Midden-Limburg, tussen Duitsland en de gemeenten Roerdalen, Maasgouw, Leudal en Beesel. Via de Maas en de Maasplassen is Roermond bovendien verbonden met België. Roermond functioneert als centrumstad in de regio. Hieronder wordt een beschrijving gegeven van de functies waarop Roermond een regionale rol vervult.

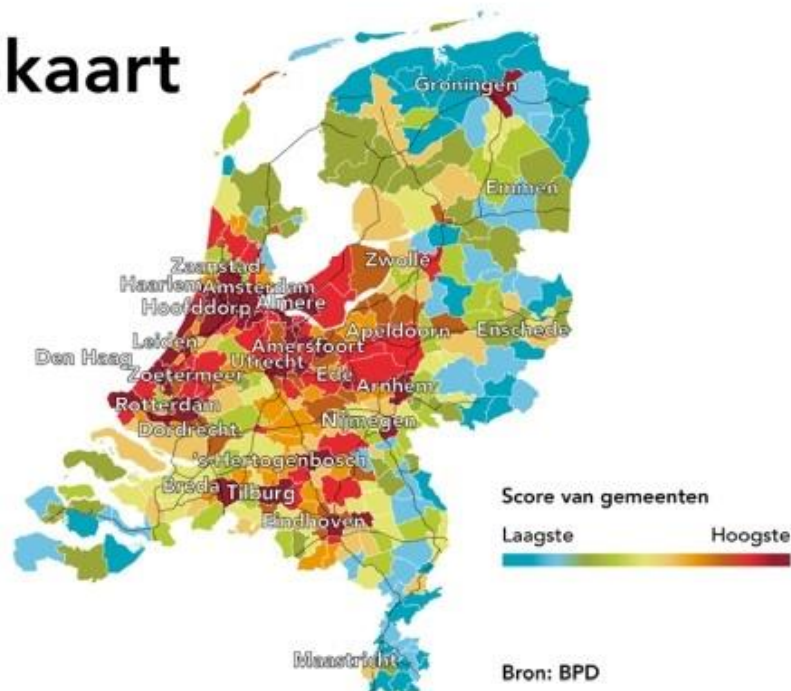
WONEN EN WONINGMARKT

Roermond is een gemeente waar de bevolking nog toeneemt, terwijl in de regio in verschillende gemeenten sprake is van bevolkingsafname. Roermond vervult op het gebied van starters en doorstromers op de woningmarkt dan ook een centrumfunctie in de regio voor met name lager en middelbaar opgeleiden die in de regio werk hebben en zoeken. De bevolking van Roermond is relatief jong, zeker in vergelijking met de omliggende dorpen en gemeenten maar ook wanneer naar geheel Limburg gekeken wordt.

De druk op de woningmarkt is in Roermond relatief hoog (op basis van Woningmarktonderzoek BPD uit 2017 waarin Roermond na Maastricht het hoogste scoort van de provincie Limburg). Dit wordt veroorzaakt door de relatief grote huishoudentoeename en een relatief grote bevolkingsgroei.

Roermond heeft met het historische centrum, de Maasplassen, de zorgvoorzieningen en winkelvoorzieningen een zeer aantrekkelijk woon- en leefklimaat. In een woonwijk als Oolderveste is dat bijvoorbeeld sterk terug te zien, doordat hier relatief veel mensen wonen die voorheen buiten Roermond en de regio woonden

Hittekaart 2022

Hittekaart van de woningmarkt ¹

De centrale ligging en de beschikbaarheid van vastgoed leidt er toe dat Roermond een zekere aantrekkelijkheid kent voor ontwikkeling van complexen met kleine eenheden voor éénpersoonshuishoudens. De tendens tot langer thuis wonen leidt tot een grotere druk op de woningmarkt. Gezien de relatieve oververtegenwoordiging van éénpersoonshuishoudens in doelgroepen van zorg en de relatieve grote beschikbaarheid van woonruimte voor deze huishoudens in Roermond kan bovenstaande leiden tot overbelasting, zowel in financiële zin als qua leefbaarheid.

WERKGELEGENHEID

Ook op het gebied van werkgelegenheid vervult Roermond een centrumfunctie, er zijn veel banen beschikbaar. Het aantal banen in Roermond is in verhouding groter dan de aanwezige beroepsbevolking. Veel inwoners uit Roermond werken echter ergens anders, terwijl veel banen in Roermond worden ingevuld door mensen van buiten. Dit zorgt voor een forse inkomende pendel: 58% van de arbeidsplaatsen. Dit laat zien dat er sprake is van een regionale arbeidsmarkt. Deze pendel wordt uitgedrukt in een 'centraliteitsindex', deze is in Roermond het een na hoogst van Limburg. Als de regionale werkstad is Roermond aantrekkelijk voor starters op de arbeidsmarkt.

De grootste sectoren in Roermond zijn retail, maakindustrie en zorg. Op de drie grote bedrijventerreinen (Zuidelijke Stadsrand, Willem Alexander en Roerstreek) zijn diverse grote internationale bedrijven gevestigd met ieder honderden werknemers.

¹ Woningmarktonderzoek BPD, 2022

Roermond is een belangrijk regionaal bestuurscentrum met de rechtbank, de LLTB, het Waterschap, grote woningcorporaties en het bisdom.

Roermond is onderdeel van Keyport 2020, waarin het als sleutelstad functioneert tussen Zuidoost Brabant en Zuid-Limburg, tussen België en Duitsland, het Ruhrgebied en de wereldhavens. Binnen de Keyport vervult Roermond vooral een rol in de maakindustrie, leisure en retail en in de zorg. Vanuit deze sectoren is een blijvende vraag naar gekwalificeerd personeel. Roermond timmert aan de weg als kenniscentrum op het gebied van de maakindustrie en retail. De Roermondse maakindustrie is een kennisintensief cluster met betekenis tot ver buiten de regio. Roermond zet in op innovatie in de retail en heeft daarom met partners het Retail Innovation Center opgezet. Dit is het kennis- en expertisecentrum voor innovatie in de retail in Limburg.

ZORG

Roermond vervult ook een centrumfunctie voor verschillende vormen van zorg en ondersteuning. In Roermond bevinden zich bijvoorbeeld diverse voorzieningen met een regionale functie op het gebied van maatschappelijke opvang en beschermd wonen. Andere voorzieningen met een regionale functie, zoals het ziekenhuis, verzorgingshuizen en de gevangenis, zijn ook in Roermond gelegen. Het is aantrekkelijk voor zorgaanbieders om zich in Roermond te vestigen.

Dat betekent een regionale instroom van kwetsbare personen die zelfstandig thuis moeten blijven wonen. De vraag naar specialistische woon-, zorg-, speciaal onderwijs- en welzijnsvoorzieningen leidt tot een groei van de zorgsector in Roermond. Dit betekent dat de concentratie aan bijzondere doelgroepen, zoals statushouders en kwetsbare burgers, in Roermond relatief groot is.

BINNENSTAD

De Roermondse binnenstad vervult een belangrijke regionale functie. Met circa 7 miljoen bezoekers is het een zeer intensief bezocht gebied, waarbij het merendeel van de bezoekers uit Roermond of de dorpen uit de directe omgeving komt. De bezoekers komen in hoofdzaak voor de historische binnenstad, om te winkelen of om van het diverse horeca-aanbod gebruik te maken of een combinatie van bovenstaande elementen. De binnenstad kent voor een regionale stad een groot aanbod aan landelijke ketens. Die worden afgewisseld met lokale middenstand.

De binnenstad kent een breed aanbod aan restaurants en lunchrooms. Een aantal is van hoog niveau gelet op de classificaties van Michelin en Gault Millau. Opvallend is dat het merendeel van de aanbieders zich richt op de doelgroep die houdt van gezellig samen zijn. Roermond heeft een groot aanbod aan hotels. Dit is met name in het viersterren segment. De waardering van de gasten is heel goed, Roermond is twee jaar uitgeroepen als hotelstad van het jaar. De stad, heeft de potentie zich te ontwikkelen als meerdaagse bestemming. Met name het aandeel buitenlandse bezoekers is groot.

OPENBAAR VERVOER

Roermond heeft twee stations waarbij station Swalmen alleen gelegen is aan de Maaslijn (van Roermond naar Nijmegen) en het intercity station Roermond daarnaast ook gelegen is aan de verbinding Eindhoven – Maastricht/ Heerlen. Het station Roermond vervult een belangrijke rol voor de gehele regio.

Bij het treinstation Roermond is het busstation gelegen waarvandaan alle verbindingen verder de regio in trekken. In Roermond is eveneens een halte van Flixbus waardoor er een directe verbinding is met steden als Düsseldorf, Keulen, Antwerpen en Amsterdam.

Overige directe openbaar vervoer verbindingen, zoals per trein of per reguliere bus, met het naastgelegen Mönchengladbach en Düsseldorf ontbreken echter.

ONDERWIJS

Roermond vervult een regio functie binnen het onderwijs en beschikt daarmee over een diversiteit aan onderwijs op alle niveaus. In basis zorgt de gemeente samen met onderwijspartners voor de huisvesting van basisscholen, middelbare scholen en speciaal (voorgezet) onderwijs. Deze voorzieningen zijn verspreid door de gemeente aanwezig. Voor de verbinding met het bedrijfsleven werkt de gemeente samen met de beroepsopleidingen.

In totaal gaan er circa 12.750 leerlingen naar school, waarvan 3.000 leerlingen in het beroepsonderwijs verspreid in de stad. De beroepsopleidingen liggen verspreid in de stad maar liggen allen op minimaal 15 minuten lopen van het station en daarmee ook van de voorzieningen in de binnenstad.

Hoger onderwijs (hbo en universiteit) volgen Roermondse jongeren in nabijgelegen steden als Nijmegen, Eindhoven, Maastricht of Venlo. Deze opleidingen zijn door de centrale ligging van Roermond goed bereikbaar voor jongeren die in Roermond wonen, o.a. met openbaar vervoer. **Inmiddels beschikt Roermond weer over een HBO instelling in de vorm van Zuyd Professional.**

KANTOREN

Zoals blijkt uit de samenstelling van de werkgelegenheid vervult Roermond een centrumrol, in de regio en de provincie op het gebied van kantoren en regionale besturen. In Roermond zijn een aantal concentraties van kantoren gelegen met name rondom het station (en in de richting van het ziekenhuis), rondom de rechtbank/ Kapellerlaan, rondom Buitenop en in de binnenstad. Er is de afgelopen jaren geen grote vraag naar extra vierkante meters kantoor en in de bestaande clusters is nog ruimte in te vullen. Hiermee kan de (boven)regionale rol ook in de toekomst goed ingevuld worden.

CULTUUR

Het theater de Oranjerie, het Historiehuis, de ECI, de bioscoop en het Cuypershuis, vervullen als culturele voorzieningen allemaal een regionale functie. De culturele instellingen samen verzorgen een zeer breed aanbod. Het theater van De Oranjerie en die van de ECI vullen elkaar aan zodat een hele brede programmering ontstaat. De Oranjerie heeft een grote zaal met zo'n 750 stoelen, het ECI theater heeft een vlakke vloerzaal met zo'n 270 stoelen. Het filmhuis van de ECI vertoont met name arthouse films, waar in de bioscoop Foroxity meer de 'populaire' Hollywood films draaien. Het Cuypershuis is gewijd aan het leven en werk van de internationaal bekende Roermondse architect en ontwerper Pierre Cuypers. Het Historiehuis vertelt over het bijzondere en unieke verleden en ontstaan van de stad.

Met uitzondering van de Oranjerie, het Historiehuis en de Bibliotheek zijn deze voorzieningen gelegen net buiten de binnenstad, waardoor een connectie met bezoekers aan de binnenstad die vaak ook uit de regio afkomstig zijn, lastiger te realiseren is.

Naast deze culturele voorzieningen, kent Roermond ook vele evenementen waarvan enkele publiek trekken uit de regio zoals de Sjtasiefestatie en het Limburg Festival of van daarbuiten zoals Solar.

Sterktes:

- Centrumfunctie op het gebied van werken, wonen en voorzieningen
- Aantrekkelijke historische binnenstad met horeca, retail, DOR en evenementen
- Toeristisch recreatieve regio (Maasplassen)
- Internationale en landelijke positie bedrijvigheid
- Aantrekkelijke woonomgeving
- Goede verbindingen via openbaar vervoer en over de weg
- De stad beschikt over een diversiteit aan onderwijs, waaronder beroepsopleidingen voor jong tot oud
- Veel beschikbare banen
- Regionale voorzieningen zoals ziekenhuis, theaters en rechtbank
- Specialistische zorgvoorzieningen beschikbaar

Zwaktes:

- Te grote regionale instroom van kwetsbare personen met bijbehorende vraag naar specialistische zorg-, woon- en welzijnsvoorzieningen.
- Roermond heeft geen hoger onderwijsinstelling.
- Verbeteren van de verbinding van de binnenstad en culturele voorzieningen.
- Geen goede OV-verbinding met Duitsland

3.1.3 Wonen en werken in Roermond

BEVOLKING

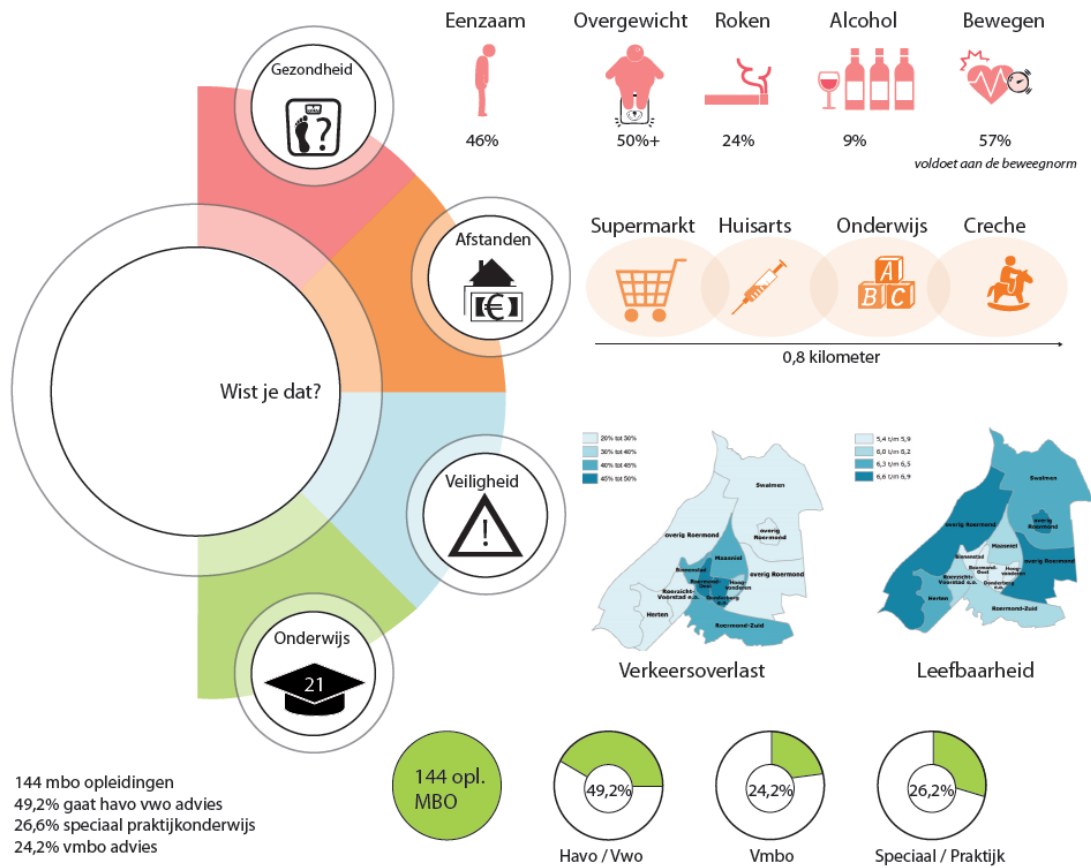
De gemeente Roermond heeft **circa 60.000** inwoners². Roermond is een gestaag groeiende gemeente te midden van veelal krimpende gemeenten. Jongeren van 18 tot 25 jaar trekken vaak weg uit Roermond en verlaten de regio. Maar vanuit de regio komen ook veel jongeren naar Roermond toe, waardoor per saldo een vestigingsoverschot bestaat van het aantal jongeren (tot 30 jaar). In Roermond zijn veel betaalbare woningen beschikbaar en veel banen. Dit trekt starters op de woningmarkt aan om te komen wonen en werken. Roermond biedt de jongeren carrièreperspectief zowel op de woningmarkt als op de arbeidsmarkt. De stad functioneert als het ware als doorgroeiestad en als springplank voor verdere persoonlijke en maatschappelijke ontplooiing. Roermond heeft daarmee meer bindend vermogen voor jongeren, dan verwacht kan worden van een stad van deze omvang en zonder hoger onderwijs.

Uit woningmarktonderzoek blijkt dat veel huishoudens (met name middengroepen, gezinnen) nog willen doorgroeien op de woningmarkt, waarmee er behoefte bestaat aan toevoeging van ruimere woningen. In combinatie met de positie van Roermond binnen de arbeidsmarkt betekent dit dat er potentie bestaat voor een sociaal economische en maatschappelijke versterking van Roermond. Op dit moment is de groep middelbare leeftijd (45 tot 65 jaar) vrij groot. Dit zijn de toekomstige ouderen van Roermond. De verwachting is echter dat Roermond in de toekomst zal vergrijzen en het aantal inwoners in de leeftijd 20 tot 65 afneemt, Volgens Etil is het percentage in Roermond wonende

² Per **1 januari 2023** volgens www.roermond.nl/cijfers

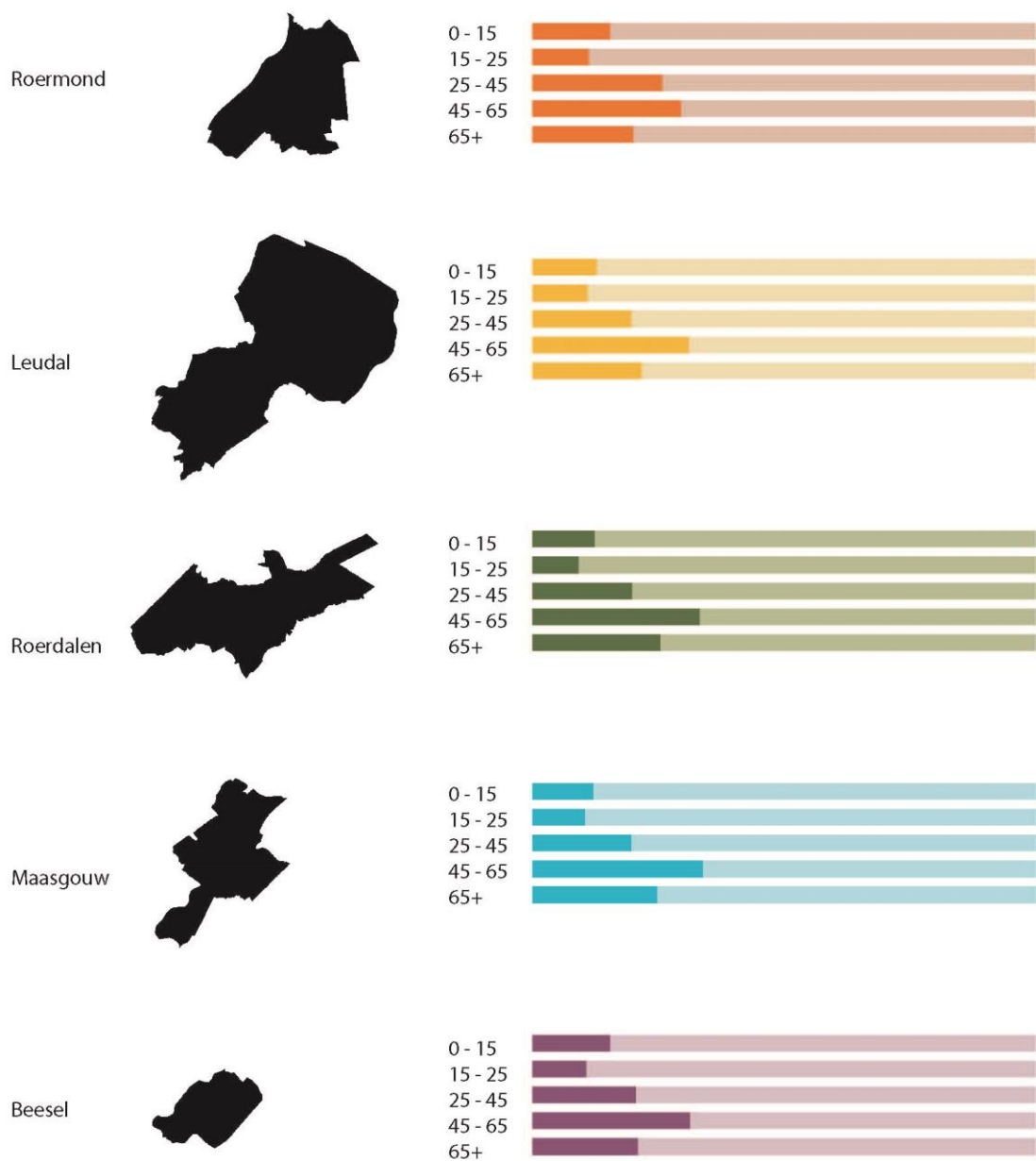
65+ers in 2030 met ca. 26% nog lager dan het gemiddelde in Limburg (ca. 29%) omdat de totale bevolking relatief hard groeit. Zonder deze bevolkingsgroei zou het aandeel 65+ers in Roermond dus relatief nog groter worden.

De toename van het percentage 65+ers betekent dat de zorg voor zowel ouderen als voor de jeugd in de toekomst door minder mensen gedragen kan worden. De behoefte aan (aangepaste) kleinere woningen neemt daardoor toe.

Woningprijzen zijn relatief laag in Roermond, bron: www.funda.nl

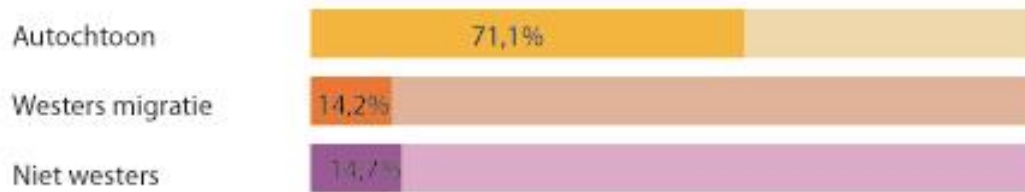
Leeftijdscategorieën Roermond en omliggende gemeenten, bron: CBS

	Roermond	Maasgouw	Leudal	Beesel	Roerdalen
0-15 jaar	14,9%	12,2%	13,7%	15%	13,1%
15 - 25 jaar	10,6%	10,2%	11,4%	10,6%	9,5%
25 - 45 jaar	25,2%	19,4%	19,9%	20,7%	19,7%
45 - 65 jaar	29,4%	33,5%	32,4%	32%	33%
65+	19,9%	24,7%	22,7%	21,6%	24,8%

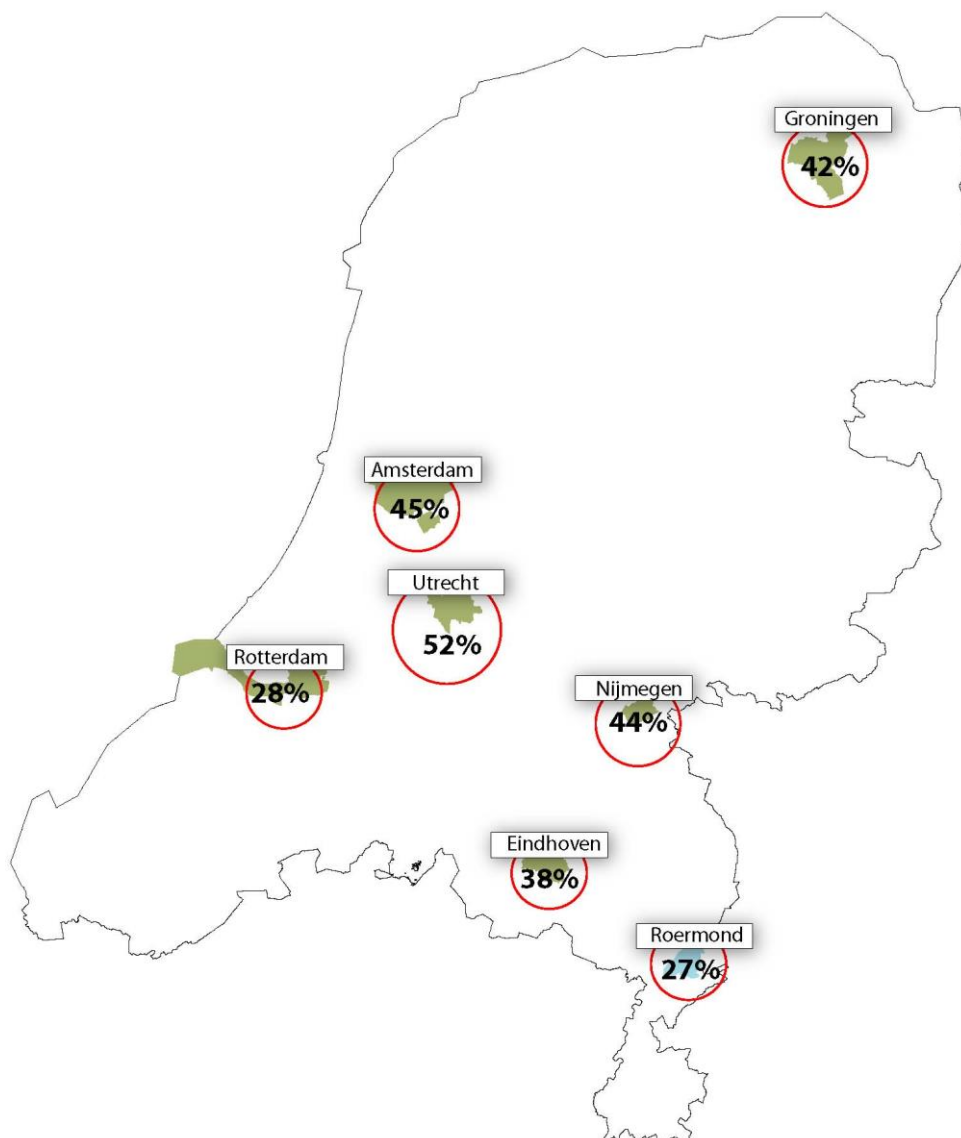
Cijfers leeftijden Roermond en omliggende gemeenten, bron: CBS

CULTURELE DIVERSITEIT

Ongeveer 14% van de inwoners van Roermond is geboren in een niet-westers land, met name afkomstig uit Turkije en Marokko. Vooral in de wijken Donderberg en Roermond-Oost is het aandeel migranten hoog. In Donderberg woont zelfs op een na het hoogste aantal migranten van alle wijken in Limburg.

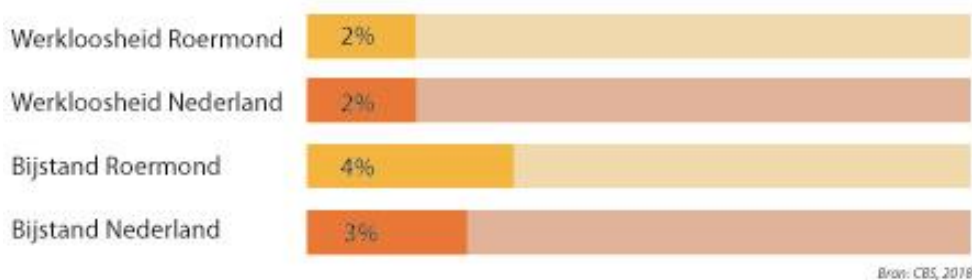
Afbeelding aandeel migranten westers/ niet- westers voor heel Roermond, bron: www.allecijfers.nl

Aandeel hoogopgeleiden Roermond en de grote steden bron: CBS 2016

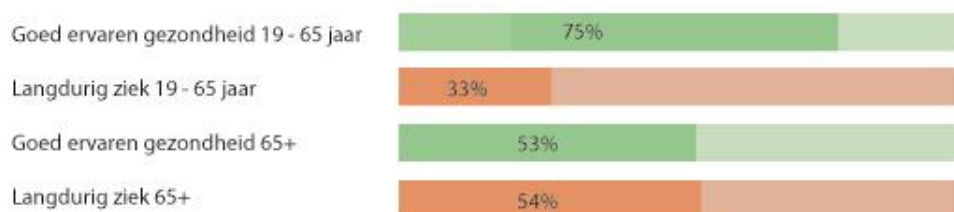
SOCIAAL-ECONOMISCHE STATUS

De inwoners worden gekenmerkt door een gemiddeld laag inkomen, lager opleidingsniveau en een lager beroepsniveau, in vergelijking met het Nederlandse gemiddelde. Roermond heeft een groot aantal eenpersoonshuishoudens en een groot aandeel sociale woningbouw (zowel huur als koop). De arbeidsmarkt heeft een grote vraag naar mensen met een praktische opleiding, mensen die hun vak goed verstaan en sluit daarom goed aan op de beroepsbevolking. De werkloosheid is gelijk aan het gemiddelde van Nederland (2%), maar er zijn wel iets meer mensen met een bijstandsuitkering. De meeste mensen met bijstandsuitkering wonen in de wijken Donderberg en Roermond-Oost. Bepaalde wijken of buurten van Roermond zijn juist erg aantrekkelijk voor mensen met een hogere opleiding, zoals Oolderveste of Roer Zuid.

ZORG EN GEZONDHEID

In Roermond wonen gemiddeld meer mensen met gezondheidsachterstanden ten opzichte van het landelijk gemiddelde. In Roermond is meer overgewicht, meer armoede en meer eenzaamheid (gezondheidsmonitor volwassenen en ouderen 2016). Hier wonen meer volwassenen met een ongezondere leefstijl dan andere volwassenen uit de regio. Dat geldt niet voor alle wijken. Ook wonen in Roermond gemiddeld meer mensen met een zorgbehoefte. In Roermond komen vaak mensen te wonen waar in omliggende gemeenten geen passende woonruimte, passende begeleiding of zorgvoorzieningen voor zijn. In Roermond hebben ouderen (65 jaar en ouder) iets vaker langdurige/chronische aandoeningen in vergelijking met de regio (Bron: Gezondheidsmonitor 2016). Roermond heeft nu bijna 12.000 inwoners die 65 jaar of ouder zijn. De verwachting is dat dit toeneemt tot bijna 16.000 in 2030 en bijna 18.000 in 2050. (Bron: Roermond Atlas). De vergrijzing is hiermee hoger dan landelijk gemiddelde. Er zijn verschillende inschattingen, maar van deze ouderen zijn er nu ongeveer 2700 kwetsbaar. Ook dit aantal loopt op in 2030 tot naar verwachting 3700 (Bron: <https://www.rosrobuust.nl/onze-aanpak/populatiemanagement/regioverkenning-triple-aim/roermond>).

Bron: www.allecijfers.nl

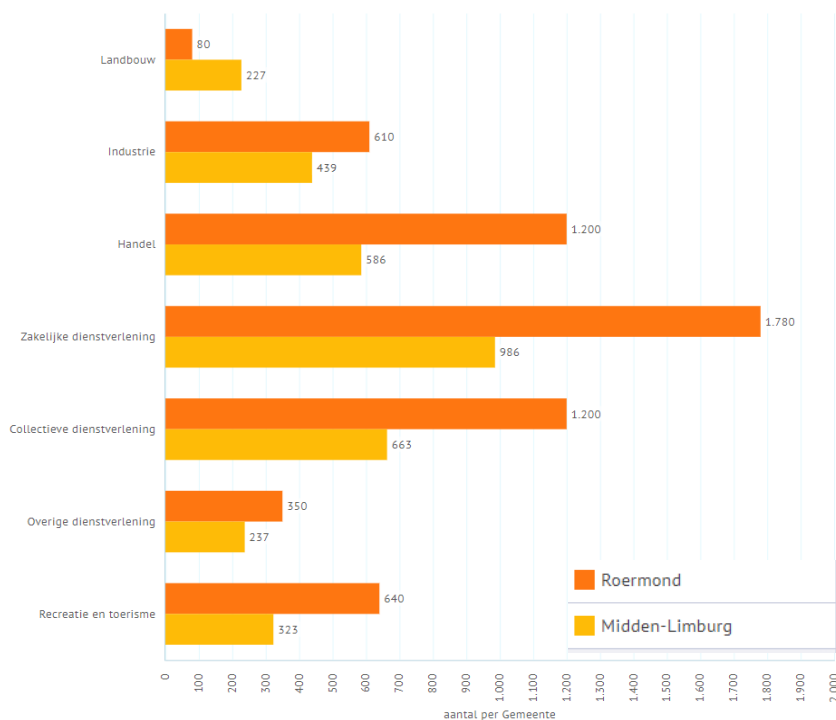
WERKGELEGENHEID EN ARBEIDSMARKT

Roermond biedt veel werkgelegenheid met circa 33.000 arbeidsplaatsen. Deze werkgelegenheid is enerzijds te vinden in de binnenstad in de retail, horeca, kantoren en bij (semi-)overheidsinstellingen. De binnenstad is het kloppend hart van de stad. Anderzijds bieden de bedrijven in de (maak)industrie, handel en transport en logistiek veel werkgelegenheid. Deze bedrijvigheid is gevestigd op de bedrijventerreinen zoals Willem-Alexander, Roerstreek en de terreinen aan de noordelijke en zuidelijke stadsrand. Daarnaast heeft de stad veel werkgelegenheid in de zorgsector, onder andere door het ziekenhuis. De stad kent een aanzienlijke inkomende pendel. Hiermee komt de centrumfunctie van de stad tot uitdrukking.

De stad heeft een robuuste economische structuur met een aantal sterke clusters. Een deel van de sectoren is ook conjunctuurgevoeligheid, zoals de bouw, maakindustrie en detailhandel. De toeristische sector is momenteel een groeisector. De grote economische sectoren bieden met name werkgelegenheid aan op MBO-niveau. De stad heeft een goed aanbod aan onderwijs op dit niveau.

De meeste bedrijven zitten op een bedrijventerrein of kantoorlocatie.

Werken kan steeds gemakkelijker vanuit huis. Onder voorwaarden maken we dit mogelijk. In Roermond zijn verspreid over de stad kleine bedrijfjes aan huis, zoals kappers of een bescheiden webwinkel. Dit zijn zeer kleinschalige bedrijven die passen binnen een woonwijk. Hoger opgeleide zelfstandigen combineren werken aan huis met het werken en ontmoeten van anderen op openbare flexwerkplekken. Het grootste deel van de beroepsbevolking werkt in loondienst. Het aandeel zzp'ers is relatief laag in vergelijking met andere steden. Het aandeel hoger opgeleiden is in verhouding tot de grote steden van Nederland laag. In de economie komt steeds meer nadruk te liggen op kennis, kunde, innovatie en netwerken. In Roermond wordt zowel in de maakindustrie als in de retail gewerkt aan kennisontwikkeling en innovatie.

Bedrijvigheid naar sector, bron: <https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/Bedrijvigheid-en-economie>

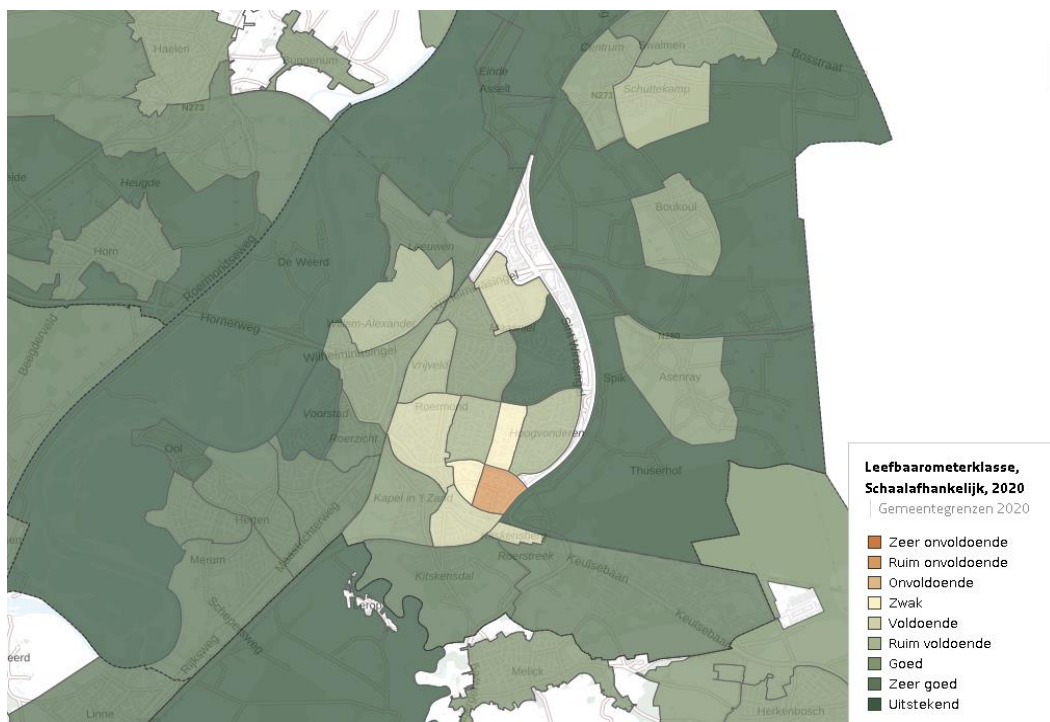
De meeste banen zijn te vinden in de grootste sectoren: de maakindustrie, leisure en retail en de zorg. Deze sectoren kennen ook een aanzienlijke krapte op de arbeidsmarkt. De grote banenmarkt biedt ook jongeren kans op werk in Roermond.

ONDERWIJS

Roermond heeft een breed onderwijsaanbod van basisscholen, middelbare scholen en speciaal (voortgezet) onderwijs verspreidt door de stad en goed bereikbaar voor de leerlingen. Daarnaast worden bijna alle denkbare mbo-opleidingen in Roermond gegeven. Hoger onderwijs (hbo en universiteit) volgen Roermondse jongeren in nabijgelegen steden als Venlo, Nijmegen, Eindhoven, Heerlen of Maastricht. Deze opleidingen zijn door de centrale ligging van Roermond goed bereikbaar voor jongeren die in Roermond wonen.

LEEFBAARHEID EN (SOCIALE) VEILIGHEID

De term leefbaarheid is een breed begrip, maar het is duidelijk dat (sociale) veiligheid en overlast nauw samenhangen met de leefbaarheidsbeleving. De veiligheids- en leefbaarheidsbeleving hangt ook samen met de fysieke omgeving. Hoewel de misdaadcijfers voor Roermond over de breedte relatief hoog zijn (met name veroorzaakt door criminaliteit zoals winkeldiefstallen en zakkenrollen die samenhangt met de grote rol die Roermond speelt op het gebied van retail), is voor de meeste gebieden in Roermond de leefbaarheid voldoende of goed. Gemiddeld genomen wordt de leefbaarheid met een 7.1 gewaardeerd. Voor een aantal gebieden is de leefbaarheid echter onder de maat. In de binnenstad en in Roermond-Oost wordt relatief veel overlast ervaren. Op de Donderberg wordt relatief laag gescoord op de veiligheid. Criminaliteit in de vorm van ondermijning laat steeds meer negatieve effecten op onze samenleving zien. In het provinciaal risicoprofiel is inzicht gegeven in risicovolle activiteiten en incidenten die kunnen leiden tot een ramp, crisis of grote brand. Het gaat hierbij om gebeurtenissen met een bovengemeentelijke (regionale) impact.

Leefbaarheidssituatie, bron: leefbaarometer.nl, 2023

Sterktes:

- Divers aanbod aan bedrijventerreinen
- Aantrekkelijke stad voor starters op de woningmarkt
- Veel werkgelegenheid, vooral in de maakindustrie, retail en zorg
- Hoog aanbod praktisch opgeleide mensen
- Goede onderwijsvoorzieningen inclusief beroepsopleidingen
- Doorgroeimogelijkheden op woningmarkt en arbeidsmarkt
- Aantrekkelijke woonomgeving

Zwaktes:

- In Roermond wonen relatief weinig hoger opgeleiden, het inkomensniveau is lager dan de meeste gemeenten in Limburg.
- In Roermond wonen gemiddeld meer mensen met een bijstandsuitkering, vooral in de wijken Donderberg en Roermond-Oost
- In Roermond wonen relatief veel mensen met gezondheidsachterstanden en met een zorgbehoefte.
- Er is relatief veel criminaliteit in Roermond.

3.1.4 Landschap en stedelijke omgeving

LANDSCHAP

Het Limburgse landschap is in belangrijke mate gevormd door water. De gemeente Roermond ligt in Midden-Limburg aan de oostoever van de Maas. Roermond ligt in het midden van de Plassenmaas waar in het verre verleden dikke pakketten van grof zand en grind zijn afgezet doordat de Maas hier van de Grensmaas (ongeveer ter hoogte van Susteren) de Roerdalslenk instroomt. Door afgraving van het grind zijn de karakteristieke Maasplassen ontstaan.

Het water heeft gezorgd voor terrasvorming, waarbij er vlakke plateaus, steile hellingen en flauwe hellingen te onderscheiden zijn. De terrassen worden vaak gebruikt als akkerbouwgrond (oostkant van het gemeentelijk grondgebied), omdat ze vlak zijn, de bodem bestaat uit fijner zand en vanwege de vruchtbare bodem. De steile hellingen tussen de diverse terrassen zijn bebost.

Men ging als eerste op de hoger gelegen droge gronden langs de beken wonen. Dit is, naast de binnenstad van Roermond die op de toenmalige hoge gronden is gebouwd, goed te zien bij de Swalm, de Roer en de Maasnielderbeek.

De naam Roermond is afkomstig van het Latijnse woord mundium wat versterkte plaats betekent. Roermond is ontstaan als beschermde plek aan de Roer

Swalmdal

Uiterwaarden Maas

Roermond heeft lang een belangrijke rol gehad vanwege de strategische ligging aan de Maas. Op de hoger gelegen zandgronden werden landgoederen aangelegd, waaruit vaak kerkdorpen zijn ontstaan. Tegenwoordig wordt het landelijk gebied overwegend gebruikt als stedelijk uitloopgebied, met allerlei functies die gebruikt worden door de bewoners van de aangrenzende kernen.

HISTORISCHE STAD

Door de handel tussen Rijnland en Vlaanderen ontstond in de 12e eeuw langs de handelswegen en bij de Maasoversteek gefaseerd de huidige binnenstad van Roermond. Het oudste deel van de stad ligt bij de Kathedraal, de Markt en langs de Roer. In 1218 werd de Munsterabdij gesticht en in 1232 kreeg Roermond stadsrechten. Na 1342 kwam Roermond aan de Maas te liggen en de Voorstad Sint-Jacob tussen Maas en Roer. In de 14e eeuw had Roermond een stenen stadsmuur met torens en poorten, die gedeeltelijk nog bewaard en zichtbaar zijn in het verloop van de singels om de binnenstad. Dankzij de scheepvaart op de Maas kon de stad in 1441 lid worden van de Hanze. Bovendien verwierf ze in 1472 muntrecht. Roermond behoorde lange tijd tot het hertogdom Gelre werd in 1547 de hoofdstad van Opper-Gelre. In de Franse tijd werden de laatste van de vele kloosters in de stad opgeheven en werd de stadsmuur afgebroken. In de tweede helft van 19e eeuw werd Roermond een kerkelijk centrum waar tal van ateliers (Stoltzenberg, Georges, Cuypers en Nicolas) actief waren in kerkelijke kunstnijverheid. Ook vond industrialisatie plaats langs de Roer waar op de plaats van de aanwezige papier- en textielmolens de ECI-fabriek en Haagenchemie werden gevestigd. Ondanks de vele wijzigingen die in de loop der eeuwen hebben plaatsgevonden bevat de binnenstad nog vele historische gebouwen en monumenten en is de historische structuur van de stad bewaard gebleven.

De stad Roermond is ontstaan vanuit een versterking op een heuvel bij de monding van de Roer in de Maas. De enige toegangsweg was de tegenwoordige markt. De oudste delen van de stad zijn Voorstad St. Jacob en Buitenop. Langs de Roer vestigden zich boerderijen, zo ook op 't Zand. In de 15e eeuw werd hier een kapel gebouwd, dat uitgroeide tot bedevaartsoort. Dat Roermond gericht was op het water, met name de Roer, is nog terug te zien aan de bebouwing langs de kades aan de Roer en de Maria Theresiabrug. In het noordelijke deel van de Voorstad vindt men de oudste percelen, gescheiden door stegen, die allen op de Roer toelopen.

Roermond in 1668, bron: Atlas van der Hagen Volume 2

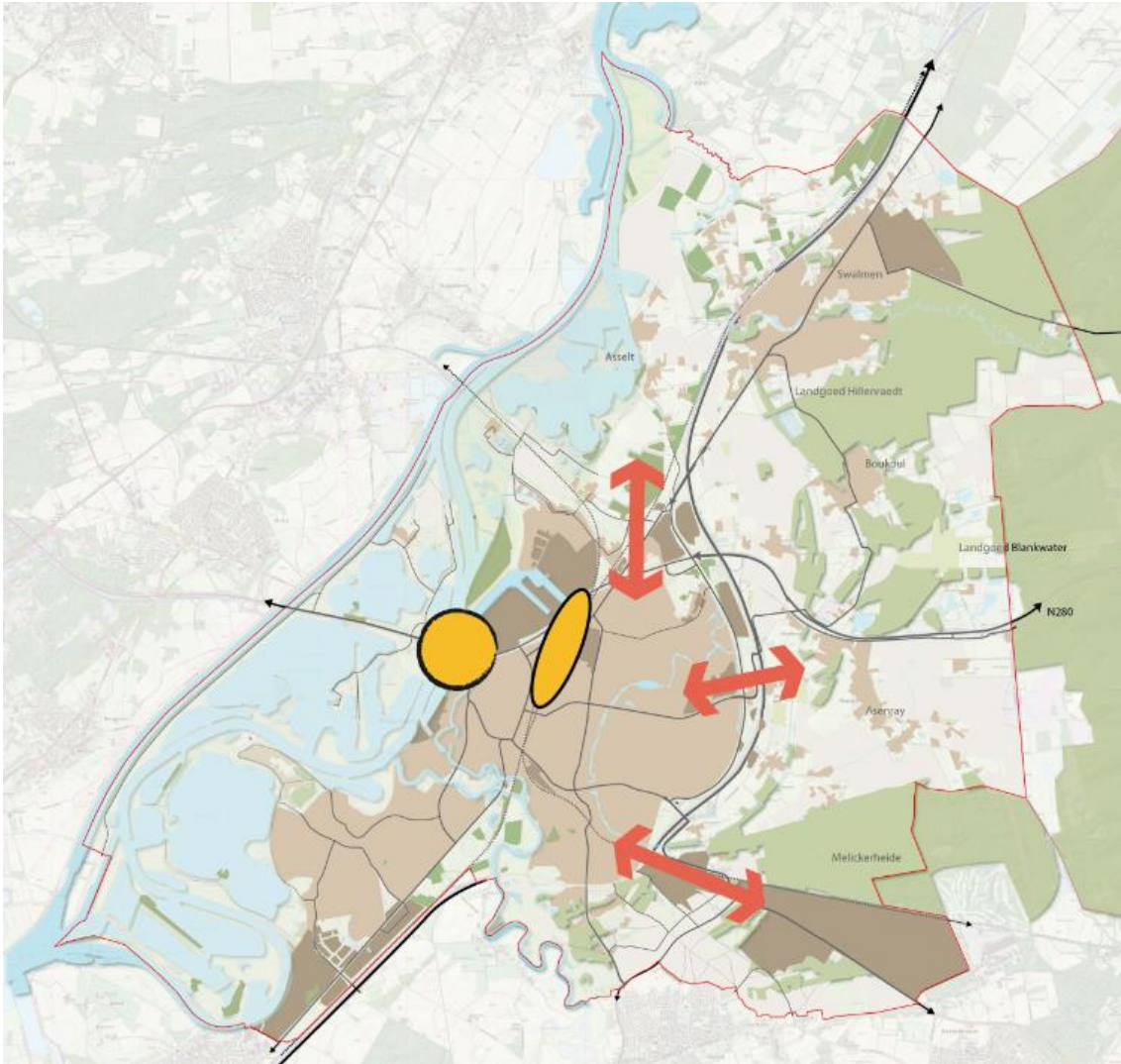

Sint Dionysiuskerk, Asselt

De enorme rijkdom aan kastelen, kerken, kapelletjes, molens en monumenten maken het cultuur(historisch) erfgoed compleet. Elke bezienswaardigheid heeft zijn eigen karakteristiek en geschiedenis. Roermond is (na Maastricht) de stad in Limburg met de meeste monumenten. De gemeente heeft zowel een beschermd stads- als een beschermd dorpsgezicht binnen haar grenzen. Het historische karakter is hiermee zeer herkenbaar en biedt een unieke kwaliteit voor inwoners en bezoekers. Een uitgebreide beschrijving en waardering van de cultuurhistorische kwaliteiten treft u in bijlage 2 aan.

MONUMENTEN EN CULTUREEL ERFGOED

Op het gebied van aantallen monumenten is Roermond de tweede stad in Limburg (met circa 400 gemeentelijke en 400 rijksmonumenten). Daarnaast is er in en rondom de binnenstad van Roermond een beschermd stadsgezicht gelegen en rondom Asselt een beschermd dorpsgezicht. Veel oude wegen, van voor 1850 zijn nog herkenbaar in Roermond en de begrenzing van de historische binnenstad is al eeuwenlang dezelfde. Hetzelfde geldt voor de Voorstad Sint Jacob en Kapel in het Zand. De aanwezigheid van Maas, Roer, Swalm (en de oude meanders van deze rivieren) en de bijbehorende laagten in het landschap zijn nog steeds duidelijk zichtbaar en voor het overgrote gedeelte vrij van bebouwing.

Barrières

EEN STAD VAN BARRIÈRES

De stad Roermond ligt ingeklemd tussen de Maas, N280 en Rijksweg A73. Waar de A73 de Roer kruist, is deze ondertunneld. Waar deze infrastructuur op een hoger schaalniveau verbindingen legt, vormen ze op stedelijk niveau barrières. Dit brengt ook effecten op de leefomgeving met zich mee, bijvoorbeeld op het gebied van geluid en externe veiligheid (vervoer gevaarlijke stoffen). De manier waarop deze barrières functioneren wordt hieronder weergegeven. De stad heeft een aantal harde fysieke barrières aan de oost- en westzijde, namelijk de Maas aan de westzijde en de A73 aan de oostzijde.

Verkeer ter hoogte van DOR

Spoorwegovergang Swalmen

Maas

De stedelijke bebouwing van Roermond wordt aan de westzijde sterk begrensd door de Maas. Gezien vanuit de westelijke zijde zijn er eerst de ruim opgezette Maasplassen met hun toeristisch recreatieve karakter en is aan de oostzijde van de Maas het stedelijke gezicht van Roermond zeer goed zichtbaar. Dit stedelijke gezicht met karakteristieke bebouwing zoals de kathedraal, de Arloflat, de Natalinitoren en de Solea toren is een duidelijk herkenbaar beeld voor iedereen. Dit wordt versterkt doordat er aan de westzijde van de Maas relatief weinig en uitsluitend lage bebouwing aanwezig is.

De Maas is naast een beeldbepalend element in de stad ook een element dat zeer lastig over te steken is. De gemeente Roermond beslaat van zuid naar noord circa 12 kilometer en over deze gehele lengte is er maar 1 vaste verbinding over de Maas in de vorm van de Maasbrug (N280). Deze verbinding is bovendien vrijwel uitsluitend ingericht ten behoeve van het autoverkeer. Voor voetgangers is er in de gehele gemeente Roermond geen mogelijkheid de Maas over te steken (behalve het fietspad aan de N280). Deze Maasbrug is ook voor fietsers de enige manier om de Maas te kruisen en dat moet gebeuren via een fietspad met een breedte van circa 1,10 meter en onduidelijke en niet aantrekkelijke aan- en afvoerroutes.

De Maasplassen, die circa 20% van het oppervlak van Roermond beslaan, zijn hiermee voor wandelaars en fietsers niet of nauwelijks bereikbaar. Ook de bereikbaarheid vanuit de dorpen aan de westzijde van de Maas, waarvoor Roermond een regionale centrumfunctie vervult, per fiets is hiermee ondermaats.

Een vergelijking met de andere steden in Zuid-Nederland met een gedeelte van haar grond aan twee zijden van de rivier:

- Maastricht, met een lengte van circa 9 kilometer aan de Maas, heeft 6 Maaskruisende bruggen (allen geschikt voor voetgangers en fietsers en 1 uitsluitend voor voetgangers en fietsers);
- Venlo, met in de stad een lengte evenwijdig aan de Maas van ongeveer 6 kilometer, heeft 4 Maaskruisende bruggen (allen geschikt voor voetgangers en fietsers);
- Nijmegen, met een lengte van circa 5 kilometer aan de Waal, heeft 3 Waalkruisende bruggen (allen geschikt voor wandelaars en fietsers) en daarnaast 3 bruggen over de aangelegde nevengeul (allen geschikt voor wandelaars en fietsers en 2 uitsluitend voor wandelaars en fietsers).

A73

De A73 heeft ervoor gezorgd dat Roermond met de auto zeer goed bereikbaar is en de aanleg van tunnels bij Swalmen en Roermond heeft ervoor gezorgd dat de snelweg in centrale delen van het bebouwd gebied niet of nauwelijks voor overlast zorgt en goed ingepast is en de natuurgebieden Swalmdal en Roerdal niet doorkruist worden. De A73 is in Roermond aangelegd op de bovenzijde van het 'talud' van de Maasnielderbeek en sluit daarmee aan op de natuurlijke grens van het stedelijk gebied van Roermond. Deze ligging zorgt ervoor dat er een duidelijk herkenbare scheiding tussen stad en buitengebied bestaat en de stedelijke bebouwing is ook uitsluitend gerealiseerd aan de westzijde van de A73.

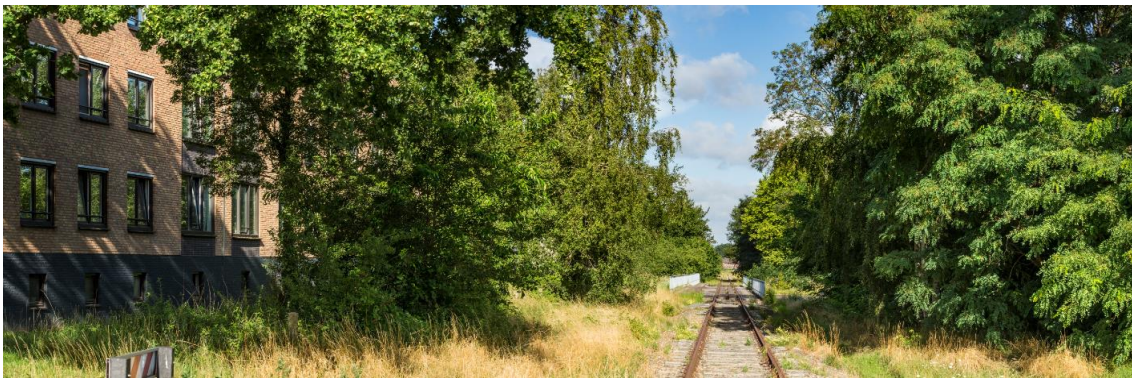
Met name aan de oostzijde heeft de realisatie van de A73 er ook voor gezorgd dat veel oude verbindingen tussen de stad en het buitengebied zijn doorsneden. Daarvoor in de plaats zijn op nieuwe locaties 3 nieuwe bruggen gerealiseerd. Van deze 3 is er 1 uitsluitend geschikt voor fietsers en wandelaars. Met name de aansluitende wegen aan de oostzijde zijn niet aangepast na de aanleg van de A73. Dit leidt ertoe dat er geen aantrekkelijke wandel- en fietsroutes vanuit de stad het buitengebied in lopen. De ligging van de A73 aan de rand van het stedelijk gebied, alsmede het vervoer van gevaarlijke stoffen, brengt ook effecten op de leefomgeving met zich mee, bijvoorbeeld op het gebied van geluid en externe veiligheid.

Spoor

Dwars door de stad is de spoorverbinding gelegen. Pas met de aanleg van de tunnel onder het spoor in 1956 werd het centrum van de stad verbonden met de nieuwe, oostelijk gelegen wijken zoals de Kemp. Deze ligging zorgt ervoor dat het station voor veel mensen dichtbij is en daarmee is het een aantrekkelijk alternatief voor de vervoersbewegingen op bovenregionaal niveau. Deze ligging van het spoor midden in de stad, alsmede het vervoer van gevaarlijke stoffen, brengt ook effecten op de leefomgeving met zich mee, bijvoorbeeld op het gebied van geluid en externe veiligheid. Daarnaast zorgt deze ligging er ook voor dat de mogelijkheden voor uitwisseling tussen wijken fysiek beperkt zijn tot de aanwezige mogelijkheden om het spoor te kruisen. Het aantal oversteekmogelijkheden van het spoor dat in gebruik is, is in grote lijnen voldoende om de verkeersstromen door te kunnen leiden. Wel zijn er een aantal kwalitatieve vraagstukken, omdat de wachttijd lang is (overgang Slachthuisstraat) en is het station nu maar via 1 zijde bereikbaar waardoor er voor de helft van de stad geen logische toegang tot het station zelf bestaat. Een oostelijke ingang van het station kan hiervoor de oplossing zijn. Bovendien zijn de locaties waar het spoor gekruist wordt ingericht om het centrum per auto zo goed mogelijk te bereiken of juist verlaten. Het leggen van verbindingen voor voetgangers en fietsers is in de huidige opzet nog beperkt en hier bestaan verbeterpunten in zaken als aantrekkelijkheid, functionaliteit, maar vooral ook bereikbaarheid vanuit de verschillende wijken.

Station Roermond

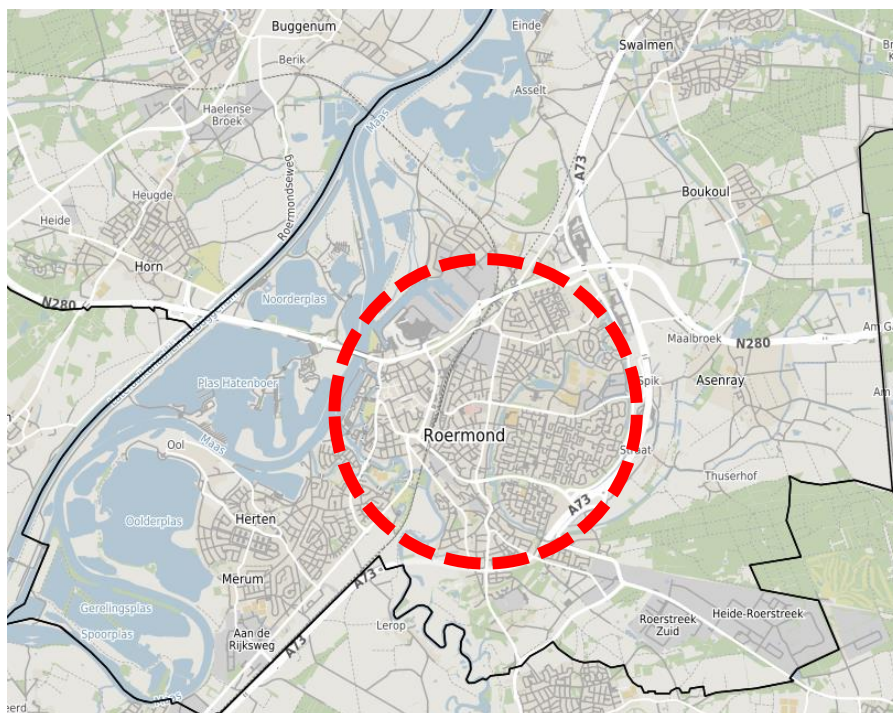

IJzeren Rijn

Naast het spoor dat op dit moment in gebruik is, ligt ook de IJzeren Rijn nog dwars door de stad. In deze zone ligt nog een spoor en er staat op veel plekken ook nog een hekwerk rondom dit spoor. Dit leidt ertoe dat de IJzeren Rijn een strook is van vaak minimaal 20 meter breed en circa 3 kilometer lang die geen functie heeft en zorgt dat de onderlinge bereikbaarheid tussen aanliggende wijken vaak lastig is. De IJzeren Rijn loopt in de stad door in de wijken met het minste toegankelijke groen en de hoogste bevolkingsdichtheid. Aan de oostzijde loopt de IJzeren Rijn direct het groene buitengebied in en aan de westzijde komt hij uit in de binnenstad.

COMPACTE STAD

Het stedelijk gebied van Roermond is sterk begrensd door de Maas en de A73. In het tussenliggende gebied zijn alle stedelijke functies gelegen. Dit kan leiden tot een spanningsveld tussen de diverse functies, zowel boven- als ondergronds. Bovendien leidt dit ertoe dat dit beschikbare gebied relatief dicht bebouwd is en de afstand tussen diverse functies daardoor relatief klein is. Doordat het bebouwd gebied ook een relatief rond gebied is, is het groene en relatief onbebouwde buitengebied vanuit alle locaties in de stad op korte afstand gelegen. Het ziekenhuis is vrijwel exact in het midden van de bebouwing gelegen en in alle windrichtingen is het vanaf hier circa 2 kilometer tot een buitengebied (een loopafstand van circa 20 minuten en een fietsafstand van circa 7 minuten)

Compacte stad

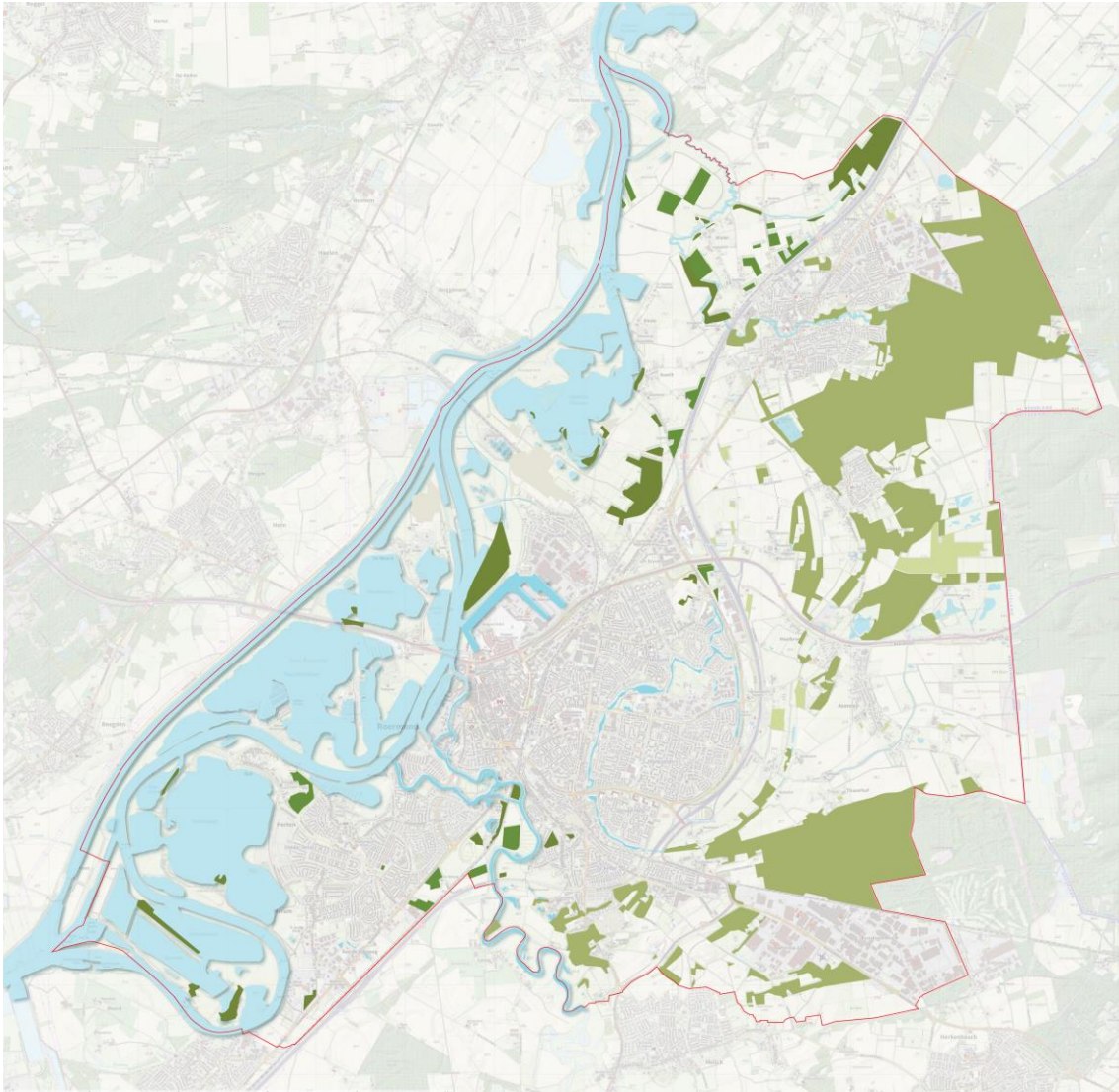
BEPERKTE WANDEL- EN FIETSVERBINDINGEN

De ruimtelijke structuur van Roermond is sterk gericht op het historische centrum en het per auto bereikbaar zijn hiervan. In de lokale structuur zijn de Venloseweg, Julianalaan, Oranjelaan, Koninginelaan, Kappellerlaan en Maastrichterweg assen die rechtstreeks het centrum in lopen en waaraan de diverse wijken gelegen zijn. De inrichting van deze aanliggende wijken is met name gericht op het aansluiten op de grote verbindingssassen. De fiets- en wandelverbindingen sluiten hier bij aan. Dit leidt ertoe dat ze ruimtelijk ondergeschikt zijn aan de autoverbinding en dat ze weinig aantrekkelijk zijn om te gebruiken. Bovendien zijn ze niet ingericht en aangelegd met als doel om de bereikbaarheid van diverse, vooral stedelijke voorzieningen, zoals de bioscoop, de binnenstad, het stadskantoor etc. in eerste instantie per fiets of te voet te bereiken. Dit leidt ertoe dat fietsroutes via omwegen gaan, vaak drukke autoroutes doorkruisen waarbij de fietser geen voorrang heeft en dergelijke. Bij deze voorzieningen zijn de mogelijkheden voor bezoekers om de fiets (beveiligd) te stallen ook zeer beperkt aanwezig.

Grote delen van de stad, zoals de Maasplassen en het buitengebied, zijn daardoor niet op een logische wijze te bereiken vanuit de stad voor fietsers en voetgangers of, zoals de Maasplassen, helemaal niet bereikbaar voor wandelaars.

GROEN EN WATER

De belangrijkste groenstructuren in Roermond zijn eveneens de belangrijkste waterlopen in het stedelijk gebied. Namelijk het Swalmdal, het Roerdal en de Maasnielderbeek en haar vijverpartijen. Het Roerdal en het Swalmdal zijn twee Natura 2000 gebieden en direct grenzend aan de gemeente ligt het Natura 2000 gebied Meinweg. Daarmee zijn er in de gemeente natuur- en groengebieden van zeer hoge waarde die voor een belangrijk deel het woon- en leefklimaat van de stad bepalen.

Water en groen

Extreem weer, hitte, droogte en hevige neerslag, heeft invloed op de bestaande groenstructuren. Hierdoor ontstaat gevaar voor volksgezondheid, bosbrandgevaar, verlies van flora en fauna **en wateroverlast**. De Maasnielderbeek is zeer kwetsbaar voor droogte. Extreem weer vraagt om een andere benadering van ontwerp en beheer van ruimte. Doordat ruimte beperkt is vraagt dit om meervoudig ruimtegebruik. Groen en natuur liggen op korte afstand van de stad, maar is niet altijd goed bereikbaar te voet of per fiets en worden daardoor ook niet herkend als onderdeel van de gemeente. In en rondom het stedelijk gebied liggen nog veel kansen voor het versterken van de natuurbeleving.

Sterktes:

- De openheid en weidsheid van de Maasplassen biedt een aantrekkelijk contrast met het waterfront van de stad, de historische binnenstad en de besloten beekdalen in het buitengebied.
- Combinatie van dynamiek (de stad) en luwte (het buitengebied).
- Historische vestingstad/Hanzestad Roermond.
- Kerkdorpen en buurtschappen zijn parels in een landelijk en groen gebied.
- Aantrekkelijk en afwisselend landschap met ruimte voor natuur en biodiversiteit.
- Wandel- en fietspaden door het groen, waterrecreatie op de Maasplassen.
- Rivieren Maas, Swalm en Roer

Zwaktes:

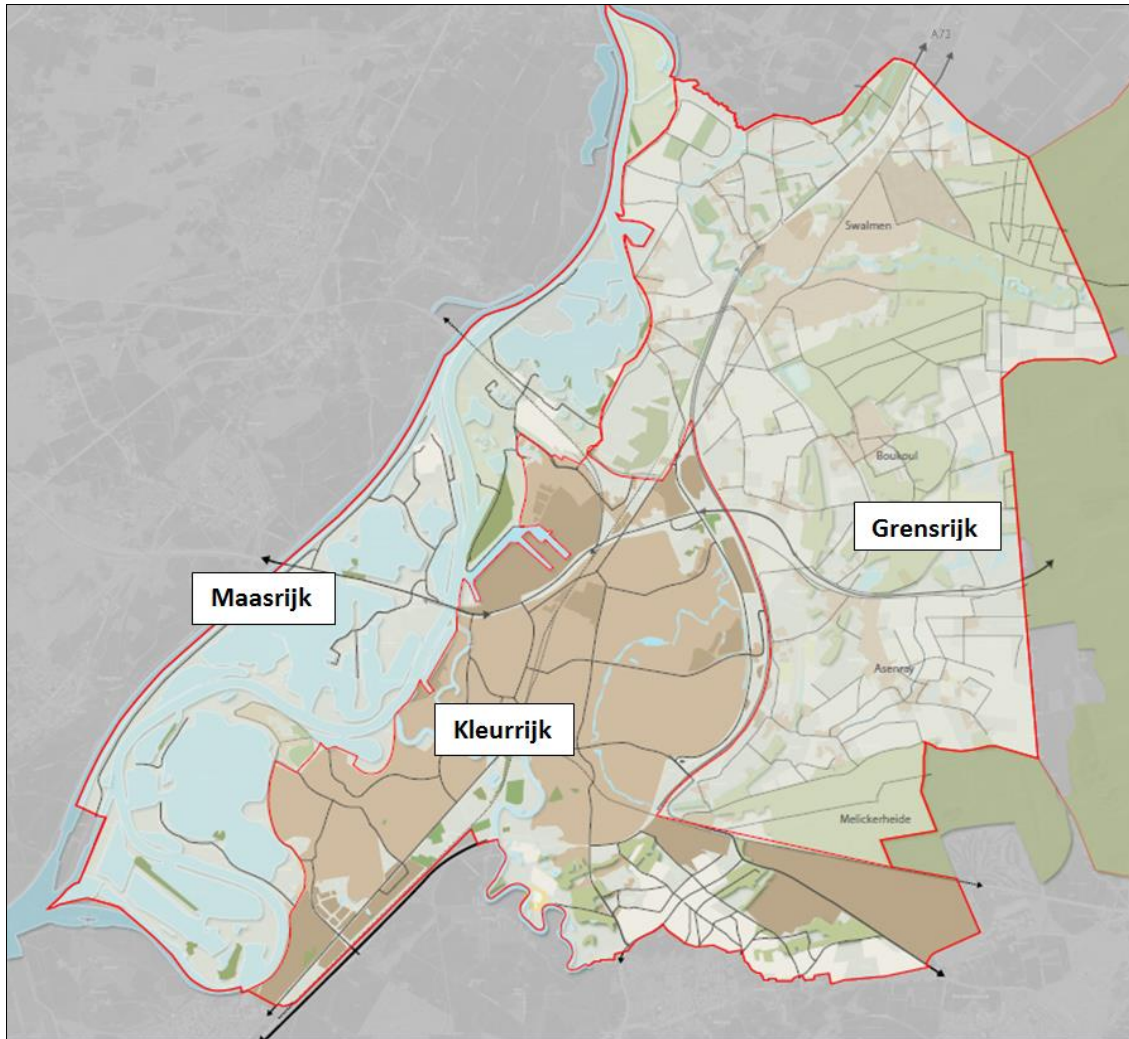
- De stad is voornamelijk gericht op het gebruik van de auto.
- De onderlinge verbinding tussen wijken, wijken en buitengebied, het centrum en het water wordt sterk belemmerd door de aanwezige barrières.
- Er zijn weinig aantrekkelijke fiets- en wandelverbindingen in de stad tussen woonwijken, het centrum, het buitengebied en het water.
- De groenvoorzieningen in de stad zijn niet makkelijk te bereiken en niet goed onderling verbonden.
- Maasnielderbeek is kwetsbaar voor droogte hierdoor ontstaat gevaar voor volksgezondheid en verlies van flora en fauna.

3.2 Kleurrijk; Land van stedelijke onderscheiding

Deelgebied Kleurrijk is het stedelijk gebied van de stad Roermond. Roermond is een compacte stad met veel verschillende stadslandschappen en woonbuurten. De stad is meerkernig met herkenbare gemeenschappen. Het is een veelzijdige stad van zowel 'oude' als 'nieuwe' inwoners. De stad kan worden onderverdeeld in de volgende delen:

- Binnenstad, Roerdelta, Voorstad Sint Jacob, Designer Outlet Roermond en Jazz City
- Woonwijken
- Werklocaties

Deze drie onderdelen hebben een eigen dynamiek, een eigen karakter en eigen functies. Het spoor, doorgaande wegen en de IJzeren Rijn vormen een barrière tussen de verschillende wijken van de stad. Binnen de woonwijken is ook een grote diversiteit te zien. Hoewel elk deel van de stad zijn eigen kleur heeft, is de onderlinge relatie een essentieel onderdeel om goed te kunnen functioneren binnen de stad.

Deelgebieden Maasrijk, Grensrijk, Kleurrijk

3.2.1 Binnenstad en Roerdelta, Voorstad, Designer Outlet Roermond en Jazz City

Binnen Kleurrijk zijn de binnenstad en Roerdelta, Voorstad Sint Jacob, Designer Outlet Roermond en Jazz City de gebieden met een grootstedelijke dynamiek. Er komen diverse functies samen. Met Roerdelta en Jazz City heeft Roermond de kans om de verbinding met het water te maken. Het gebied wordt verder aan de zuidzijde begrensd door groene long van de Roer. Jazz City en het DOR grenzen tevens aan de noordzijde aan het havenbedrijventerrein Willem Alexander. De binnenstad ligt aan de Maas. Aan de oostzijde vormt het spoor de grens tussen de binnenstad en de oostelijke woonwijken.

HISTORISCHE BEBOUWING EN STRUCTUUR

De binnenstad kent een rijke historie. De oude stadstructuur met pleinen en lintbebouwing is nog goed zichtbaar. De ligging op een kruispunt van waterwegen, zorgde al vroeg voor een bloeiende handel. Dit bracht rijkdom met zich mee, die nog altijd terug te zien is in de verschillende historische en imposante gebouwen, waaronder het Roermondse Stadhuis, de Sint Christoffelkathedraal en de Onze Lieve Vrouwe Munsterkerk. De kwaliteit van deze plekken wordt erkend en gekoesterd en daardoor ook behouden als beschermd stadgezicht. Vanaf de 19^e eeuw werd Roermond ook via de weg en het spoor goed bereikbaar, waardoor de stad een grote groei meemaakte. Tot de 20^e eeuw bestond de stad alleen uit de huidige binnenstad, de Voorstad en Kapel in 't Zand.

De binnenstad is historisch (en niet planmatig) ontstaan, waardoor het stratenpatroon afwijkingen op het raster laat zien als krommingen en glooiingen. De pleinen vormen bijzondere kenmerkende plekken in de stad waar het prettig vertoeven is.

Zicht op binnenstad

Munsterplein

BELEVING IN DE STAD

De historische binnenstad en het Designer Outlet Roermond (DOR) vormen samen met de Maasplassen een enorme aantrekkingskracht op de inwoners en bezoekers. In paragraaf 3.4 leest u meer over de Maas en de Maasplassen. De historische gebouwen en de pleinen van de binnenstad vormen het decor voor verschillende functies. De binnenstad biedt met haar diverse aanbod aan ketens en middenstand een goed aanbod voor de Roermondenaar en de bezoekers uit de regio. De binnenstad trekt circa 7-8 miljoen bezoekers per jaar. Het DOR groeit naar 10 miljoen bezoekers per jaar. Het biedt ruimte aan circa 200 internationale designermerken. De combinatie van de historische binnenstad, het DOR en het water en landschap biedt een goede uitvalsbasis voor meerdaags verblijf. Het aanbod aan overnachtingsmogelijkheden is groot en divers en over het algemeen van hoge kwaliteit. De hotels staan goed aangeschreven en het aanbod aan kamers in hotels en B&B's is de afgelopen jaren aanzienlijk gegroeid. Ook het aanbod aan restaurants is uitgebreid en divers: voor elk wat wils. Het aanbod in het hogere segment is de laatste jaren gegroeid door de komst van enkele sterrenrestaurants en een 5*hotel. In Roermond zijn ook de nodige culturele voorzieningen te vinden, waaronder musea, theaters, een popzaal, maar ook een bioscoop. De verblijfskwaliteit van het gebied is nog

niet zodanig dat bewoners op meer manieren dan winkelen en horeca bezoek gebruik maken van het centrum. Het DOR heeft ook een forse verkeersaantrekkende werking, vooral in de weekenden. Door de reconstructie van de N280 wordt ervoor gezorgd dat de druk op de leefbaarheid beperkt wordt.

Cuypershuis

Sjommelmert

Designer Outlet Centre

De binnenstad heeft een groot aantal monumenten die de rijke en gevarieerde historie van de stad tot uitdrukking brengt. Deze geven sfeer, ambiance en beleving aan de binnenstad. In Theaterhotel De Oranjerie en de ECI Cultuurfabriek kan men genieten van afwisselende programma's van voorstellingen en concerten. In de ECI is een breed aanbod is van cursussen (waaronder muziek, dans, beeldend, fotografie, toneel) en een vaste expositieruimte. In het Historiehuis kan men kennis maken met het levensverhaal van Roermond. Het Cuypershuis schenkt aandacht aan het leven en werk van architect/ontwerper Pierre Cuypers en, in het verlengde daarvan, aan hedendaagse interieurontwerpen. Daarnaast heeft de stad ook andere vrijetijdsvoorzieningen zoals bioscoop, filmhuis, casino en jongerenpodium.

In de open lucht vinden vooral in de zomermaanden vele evenementen plaats, zoals het Bevrijdingsfestival Limburg, Solar, het Limburg Festival, de Sjommelmèrt en de Taptoe. Roermond wil verder groeien in de hoedanigheid van evenementenstad. Ingezet wordt op evenementen die aansluiten bij de gekozen locatie en specifieke kenmerken van Roermond, hierbij wordt ook aansluiting gezocht bij de economische activiteiten die al plaatsvinden.

WONEN EN WERKEN IN HET CENTRUM

De historische binnenstad is het hart van de gemeente met veel voorzieningen. Er werken veel mensen in de detailhandel, horeca en zakelijke dienstverlening/kantoren. In de historische binnenstad wonen voornamelijk alleenstaande, autochtone inwoners. Het gemiddelde inkomen is hoger dan van de meeste andere wijken in Roermond. In de binnenstad wonen relatief gezien het laagste aantal jongeren (jonger dan 25 jaar) van heel Roermond. De binnenstad kent een dichte stedelijke verkave-

ling. In het kernwinkelgebied zijn vooral winkels aanwezig op de begane grond. Buiten het kernwinkelgebied is de functie voornamelijk wonen. De woningen zijn vooral appartementen in de huursector. Er is een vraag naar woonruimte in de laagste huursector. Doordat het aanbod geconcentreerd wordt aangeboden, ontstaat er een druk op de leefbaarheid. In het gebied gelegen tussen Swalmerstraat, Markt, Schoenmakersstraat, Heilige Geeststraat en Voogdijstraat heerst een zeer monumentaal stedelijk woonklimaat. Grote stedelijke villa's en voormalige kloosters worden afgewisseld met fraaie moderne herenhuizen en eigentijdse appartementen, alles in een rustig deel van de binnenstad. In het centrum is weinig openbaar groen en is alleen een beperkt toegankelijk stadspark (de Karthuis) gelegen. Hiermee samenhangend zijn er beperkt mogelijkheden voor ontmoeting en verblijf in de publieke ruimte. De publieke ruimte is met name voor de verkeersfunctie en het bereiken van de functies detailhandel en horeca ingericht.

Naast de horeca en detailhandel zijn ook veel bedrijven in de financiële of zakelijke dienstverlening in het centrum aanwezig. Aan de rand van de binnenstad ligt het station. De binnenstad wordt door het spoor gescheiden van de oostelijke woonwijken. Vanaf het station zijn via de Oranjelaan richting het oosten verschillende voorzieningen te bereiken, waaronder het ziekenhuis en meerdere scholen. De binnenstad is vanuit de omgeving goed bereikbaar via het spoor en via de N280. Vanuit de omliggende woonwijken vormt het spoor een barrière. Hierdoor blijven de inwoners van de woonwijken voor voorzieningen voor een groot deel gericht op de eigen omgeving.

Sterktes:

- De binnenstad is de historische oorsprong van de stad, met aangrenzend de later gerealiseerde Maasplassen en het Designer Outlet Roermond.
- Historische binnenstad met veel monumentale en beeldbepalende gebouwen.
- Kenmerkend historische patroon van ring met poorten, het raster en de pleinen en accenten.
- Een dynamisch, cultureel en toeristisch hart voor inwoners, bezoekers en ondernemers.
- Toplocatie voor detailhandel (retail) en ontspanning (leisure).
- Goede bereikbaarheid over de weg en het spoor.
- Stedelijk woonmilieu.
- Wonen nabij het water in Jazz City en Roerdelta.
- Compacte stad met groen op korte afstand rondom de stad aanwezig.

Zwaktes:

- Weinig en niet aantrekkelijke routes voor langzaam verkeer tussen woonwijken en binnenstad.
- Station, binnenstad, Designer Outlet Roermond en Maasplassen niet goed onderling verbonden.
- Relatief veel criminaliteit
- Druk op de leefbaarheid door aanwezigheid kamerverhuur en ministudio's in de binnenstad.
- Gebrek aan aantrekkelijke publieke verblijfsruimte

3.2.2 Woonwijken

HISTORISCHE BEBOUWING EN STRUCTUUR

De bebouwingsclusters buiten de stadsomwalling van de binnenstad bestonden aanvankelijk uit agrarische bebouwing. In de later geannexeerde gemeenten, waren de oude bebouwingsclusters/kernen van Maasniel, Leeuwen, Gebroek, Herten, Merum en Ool gelegen. Tot het einde van de 19e eeuw bleef de bebouwing beperkt tot de historische binnenstad binnen de singels en de bebouwingsclusters/kernen. Vanwege de bevolkingsgroei en de daarmee gepaard gaande groei van de stad

vond vanaf het begin van de twintigste eeuw gefaseerde uitbreiding plaats. Vanaf het begin van de twintigste eeuw tot de Tweede Wereldoorlog vond er bebouwing langs oude verbindings- en uitvalswegen. Dat geldt ook voor de buiten de stad gelegen nederzettingen. Ten oosten van het spoor kwam de arbeiderswijk "Roermondse Veld" en "Eigen haard" tot stand en in de jaren '30 volgde de villawijk Roerzicht ten zuiden van de oude stad.

Na de Tweede Wereldoorlog groeide de stad gestaag. Ten oosten van het spoor worden tot aan de grens met de voormalige gemeente Maasniel nieuwe woningen gerealiseerd, het zogenaamde Vrijveld. Ook werd hier de Philips-fabriek gebouwd, die veel werkgelegenheid bood. Aan de zuidzijde werd de wijk "De Kemp" gebouwd. Ook de bestaande kernen buiten de stad werden na de Tweede Wereldoorlog uitgebreid met nieuwe wijken. Om in de verdere groei van de stad te voorzien vond in 1959 annexatie van de gemeente Maasniel plaats. Het grote buitengebied van Maasniel gaf mogelijkheden tot groei van de stad. Spoedig na annexatie van Maasniel, werd aan de noordzijde van Maasniel het Tegelarijeveld bebouwd in naoorlogse wederopbouwarchitectuur. In de jaren zestig verrees aan de zuidzijde van de gemeente eveneens de wederopbouwbuurt Kitskensberg. In dezelfde periode werd aan de zuidzijde van de stad de welgestelde buurten Roer en Roer-zuid ontwikkeld. Onderdeel hiervan was de radio- en televisietoren, die een landmark vormt voor Roermond. De groei van Roermond zette zich voort door de aanleg van een tweetal grote industrieterreinen, de Willem-Alexanderhaven en Heide-Roerstreek. Om gelijktijdig te voorzien in de huisvesting van arbeiders werd de wijk Donderberg aangelegd, met de eerste hoogbouwflats van Roermond.

In de jaren zeventig werd in het zuiden van de stad de kleine villabuurt Kitskensdal gebouwd. In de jaren '80 van de vorige eeuw werd ten noordoosten van de Donderberg de wijk Hoogvonderen ontwikkeld en in de jaren '90 de villawijk de Wijher. Hierna stokte de uitbreidingsmogelijkheden tot de fusie met de voormalige gemeente Herten in 1991, waar achtereenvolgens de wijken Molenveld, Musschenberg en Oolderveste werden gerealiseerd. Zo ontstond in de loop de jaren de huidige aangesloten agglomeratie, waarvan iedere buurt zijn eigen kenmerken heeft.

VOORZIENINGEN

Over de stad is er een goede spreiding van de belangrijkste dagelijkse voorzieningen zoals winkels en basisscholen aanwezig. In de oude dorpen of bebouwingslinten zijn de winkels in de oude dorpskern aanwezig. Hier liggen de kerk, het café, de buurtsuper en een aantal winkels rondom een pleintje of op een centrale plek.

Voor gezinnen met kinderen zijn basisscholen, kinderdagverblijven en gastouders in alle wijken aanwezig. In sommige wijken is het aanbod hiervan lager, zoals in Maasniel, Merum en Roer Zuid.

Langs de Oranjelaan ligt een centrale zone met een aantal bovenwijkse voorzieningen, waaronder diverse scholen, een moskee, sportcomplex De Wijher, zwembad De Roerdomp en de Jo Gerrishal. Complexen met sportvoorzieningen zijn verder te vinden in Herten, Donderberg, Kitskensberg, Hoogvonderen en Roerzicht.

WIJKACCOMMODATIES

Roermond beschikt op dit moment over 15 niet-wijkgebonden wijkaccommodaties die multifunctioneel wordt ingezet voor de gemeenschap voor met name de functie ontmoeting en contact. Er is nagenoeg in iedere wijk een wijkaccommodatie dan wel in de nabijheid van de eigen wijk. Veranderingen in de maatschappij, technologie, economie etc. hebben ervoor gezorgd dat de vraag naar accommodaties veranderd is. De hoofdfunctie ontmoeten en contact blijft bestaan echter is de behoefte (aard, en omvang van activiteiten) veranderd en verschilt deze per bevolkingsgroep. Om aan deze behoefte een juiste invulling te geven is maatwerk essentieel. Het nieuwe accommodatiebeleid geeft invulling aan dit maatwerk. De gemiddelde bezetting ligt op ongeveer 30% hetgeen ongeveer gelijk is aan het landelijk niveau. Een groot deel van de bezetting is te danken aan vaste activiteiten van de wijk, verenigingen etc.

GROEN IN DE WIJK

De beleving van groen in de wijken is afhankelijk van de aanwezigheid van bomen in de straten. Ook brede bermen of groenstroken met eventueel een speeltuin dragen bij aan de groene beleving. Daarnaast vinden inwoners de nabijheid van een park of groene wandelstructuur belangrijk. In de meeste wijken staan bomen langs de wegen, soms gecombineerd met een groenstrook. Het groene karakter van de wijk verbetert sterk door de aanwezigheid van volwassen bomen, brede groenstroken, groene hofjes met struiken en bomen of speelvoorzieningen in het groen.

De Maasnielderbeek en de Roer vormen twee grote groene structuren door de stad Roermond. Langs de oevers liggen brede parkstroken met gras en bomen. De Maasnielderbeek stroomt Roermond in tussen de wijken De Kemp en Donderberg, vervolgens langs Roermondse Veld en door Kern Maasniel. Het is een belangrijke recreatieve route voor inwoners van de stad. De Roer is minder toegankelijk voor het dagelijks gebruik als de Maasnielderbeek. Beide wateren vervullen een belangrijke rol in het ecologische systeem.

DIVERSE WOONWIJKEN

Oude dorpskernen

In deze categorie vallen de oude dorpskernen van Roermond. Bij de oude dorpskernen kan gedacht worden aan: Maasniel, Herten, Merum, Kapel in 't Zand, Leeuwen. Deze kenmerken zich door een organische opbouw en hier waren van oudsher veel voorzieningen aanwezig. Er is veel diversiteit aan bebouwing. Ook de bevolkingsopbouw is divers. De oude kernen voorzagen in woonbebouwing voor diverse doelgroepen en het was mogelijk een wooncarrière te maken binnen de kern.

De oude kernen hadden van vroeger uit het groen rondom de kern liggen waar met name agrarische activiteiten plaatsvonden, doordat de kernen opgenomen zijn in de stad is er nog maar beperkt openbaar toegankelijk groen. Ze zijn nog wel te herkennen aan de ruime, dorpse en ruime opzet met oude laanstructuren. Ook is nog te herkennen als afzonderlijke dorpskern en wordt als enige oude dorpskern nog aan alle zijden omzoomd door groen en heeft met name daardoor nog een groen en landelijk karakter.

Binnen deze oude dorpen of bebouwingslinten heerst nog het dorpse gevoel. Maasniel en Herten hebben beiden nog een vrij volledig aanbod dagelijkse voorzieningen en in Kapel in 't Zand zijn tevens vrijwel alle dagelijkse voorzieningen aanwezig.

In de oude kernen van Leeuwen en Merum zijn de oude dorpscentra nog terug te vinden, maar zijn de meeste winkels verdwenen. Hier zijn geen supermarkten meer, maar nog wel een café of cafetaria en in Merum nog een huisarts.

Groene stadswijken

Wijken die in deze categorie vallen zijn onder andere: Hammerveld, Roer Zuid, Roerzicht, Wijher, Oolder Veste, Kitskensdal/Parcje en een deel van Vrijveld. Deze wijken herbergen vrijwel alleen de functie wonen, waarbij er aan huis weliswaar beroepen worden uitgeoefend, maar dit zijn veelal kantoren aan huis en geen publiekstrekkende functies. Deze wijken worden getypeerd door vrijstaande woningen, soms afgewisseld met woonblokken. Hier wonen enerzijds vooral oudere bewoners en anderzijds veelal jonge gezinnen met kinderen. Deze wijken kennen gemiddeld de hoogste inkomens van de stad.

De woonomgeving kenmerkt zich door een groene uitstraling en een relatief lage bevolkingsdichtheid. Het aanwezige groen is, buiten de ruim opgezette wegen, vrijwel uitsluitend privé groen dat hoort bij de woningen.

Er zijn binnen deze categorie twee verschijningsvormen; de wijken die in een schil rondom de stad zijn gelegd en de wijken die als groene buitenwijk aan de rand van de stad zijn gerealiseerd. Van origine zijn het overigens allemaal wijken aan de rand van de bestaande stad, als je de oude gemeentegrenzen van voor de diverse herindelingen in ogenschouw neemt.

Uitbreidingswijken

Wijken in deze categorie zijn onder andere: Hoogvonderen, Kastelenbuurt, Mussenberg. Deze wijken hebben vrijwel uitsluitend grondgebonden woningen en hoogbouw is nauwelijks aanwezig. De bebouwing bestaat overwegend uit afwisselend rijwoningen en 2-onder-1 kapwoningen. Deze wijken hebben doorgaans geen eigen centrum met voorzieningen als winkels, maar wel voorzieningen zoals een wijkaccommodatie. De wijken liggen grotendeels aan de rand van de stad. De verbindingen naar de voorzieningen en het groene buitengebied zijn suboptimaal. Er wordt alleen gewoond in de wijk. Bedrijvigheid, ook in de vorm van bedrijven aan huis, is nauwelijks aanwezig. Deze wijken kenmerken zich door het planmatige karakter waarbij aandacht is geweest voor een bepaald volume van groen. In deze wijken wonen veelal gezinnen met kinderen en heeft men een gemiddeld inkomen.

Stedelijke wijken

Roermond kent ook stedelijke wijken die in hoofdzaak zijn ontstaan in de wederopbouwperiode (1940-1965). Wijken in deze categorie zijn onder andere: Sterrenberg, Componistenbuurt, Tegelarjeveld, Kemp, delen van Vrijveld, Roermondse Veld. Deze hebben de hoogste bevolkingsdichtheid en hier staan de meeste sociale huur- en koopwoningen of kleinere rijwoningen. Het aanbod aan hoogbouw met betaalbare woningen in een hogere dichtheid van de stad is geconcentreerd in deze wijken.

Ondanks dat hier de hoogste bevolkingsdichtheden van de gemeente zijn, zijn de wijken relatief groen van opzet en ook omzoomt door groenstructuren. Het aanwezige groen is echter niet aantrekkelijk uitgevoerd of op gebruik gericht en niet goed bereikbaar voor inwoners.

Deze wijken hebben een groot aantal voorzieningen in de wijk zelf, zodat inwoners feitelijk nergens voor de wijk uit hoeven. Er zijn supermarkten, bakkers, slagers, restaurants, drogisterijen, apothekers etc. Dit komt ook terug in de ruimtelijke opzet van deze wijken die duidelijk begrensd zijn en waar de toegang en uitgang georganiseerd is via, meestal twee, grote wegen. Deze wegen zijn met name ingericht op het ontsluiten van het autoverkeer en takken aan op de singels die de stad uitvoeren via de Sint Wirosingel. Hierdoor is er nauwelijks sprake van onderlinge verbindingen tussen deze wijken. Om te recreëren of actief bezig te zijn in het buitengebied of om gebruik te maken van de centrale voorzieningen in de binnenstad, wat gezien de beperkte afstanden logischerwijs te voet of met de fiets zou gebeuren, moeten relatief grote omwegen via niet aantrekkelijke verbindingen gemaakt worden.

In deze wijken is het gemiddelde inkomen relatief laag en wonen mensen die minder perspectief hebben op de arbeidsmarkt. De leefbaarheid staat onder druk en mensen voelen zich onveilig. Hier ligt een grote uitdaging om mensen met elkaar in verbinding te brengen.

Voor de Donderberg is de afgelopen jaren gewerkt aan de verbetering van de leefbaarheid door middel van een Wijk Ontwikkeling Plan. Door meer onderlinge betrokkenheid ontstaat er een wijk waar het prettig en goed wonen is

Sterktes:

- Grote diversiteit aan woonmilieus.
- Voldoende bereikbare wijkvoorzieningen.
- Groene structuren langs de Maasnielderbeek en de Roer.
- Compacte stad nabij binnenstad, water en buitengebied.

Zwaktes:

- Sociale en fysieke veiligheid is een voortdurend aandachtspunt.
- In sommige wijken weinig openbaar groen of weinig bereikbaar groen.
- De bereikbaarheid tussen wijken en tussen wijken en de binnenstad is beperkt en vooral gericht op autoverkeer.

3.2.3 Werklocaties

WERKLOCATIES

Roermond heeft verschillende werklocaties in de stad. Binnen deelgebied Kleurrijk zijn dit de bedrijventerreinen Merum, Spickerhoven, Broekhin, Willem Alexander, Roerstreek en Oosttangent. Verspreid over de stad zijn kleinere bedrijventerreinen en bedrijven, maar ook winkels of restaurants. Bovendien mogen inwoners in hun huis ook werken of een beroep uitoefenen. Deze kleine economie geeft ruimte aan mensen die aan huis werken, webshops, kappers en andere kleine bedrijfjes.

BEDRIJVENTERREINEN

Roermond beschikt over een groot aanbod aan moderne bedrijventerreinen vijf bedrijventerreinen: Merum, Stadsrand Noord, Willem-Alexander, Roerstreek en Reubenberg. Een aantal terreinen heeft nog uitgeefbare kavels. Bedrijventerreinen Spickerhoven, Broekhin en Merum liggen langs de A73 en zijn zodoende goed bereikbaar. Merum is het nieuwste terrein en beschikt nog over uit te geven kavels. Ook bedrijventerrein Roerstreek (onderdeel Oosttangent) heeft nog uitgeefbare kavels. De ter-

reinen Spickerhoven en Broekhin, ook wel Stadsrand Noord genoemd, hebben een directe verbinding met Mönchengladbach en Düsseldorf in Duitsland via de N280.

De terreinen Roerstreek en Oosttangent vormen samen het grootste bedrijventerrein van Roermond. Deze ligt aan de oostzijde van Roermond langs de voormalige IJzeren Rijn. Het wordt ontsloten via de N570/N293 op de A73. Hier zitten met name bedrijven in de sectoren industrie, groothandel en logistiek/distributie. Op dit terrein is nog plaats voor enkele nieuwe bedrijven.

Bedrijventerrein Willem Alexander is een havengerelateerd bedrijventerrein. Het is enerzijds gelegen aan de Maas, nabij het DOR en de binnenstad en anderzijds wordt het goed ontsloten via de N280 naar de A73 of de A2. De maakindustrie is op dit terrein de grootste sector. Aan- en afvoer gaat via de havens voor een groot deel over de Maas: hier liggen kansen om dit in de toekomst te versterken. Dit bedrijventerrein werkt sinds een aantal jaren aan een duurzaam en circulaire economie op het terrein. Met name bedrijven die op dit bedrijventerrein zijn gevestigd maken gebruik van de haven.

Een relatief groot deel van de haven heeft een groen talud als kade, waardoor schepen niet overal aan kunnen meren en dus niet de gehele haven benut kan worden voor het vervoer over water.

Willem-Alexander is een gebied dat van oudsher laag gelegen was langs de meanderende Maas en om die reden pas laat bebouwd is. Door de ligging aan de Maas zijn er diverse 'natte' kavels tot ontwikkeling gekomen waarbij enkele bedrijven langs de Schipperswal en de Mijnheerkensweg beschikken over eigen laad- en loswallen.

Bedrijventerrein Willem-Alexander

Alle bedrijventerreinen zijn georganiseerd in een Bedrijven Investerings Zone (BIZ). De meeste terreinen hebben een goede kwaliteit en zijn goed georganiseerd. Het is een blijvende opgave om de kwaliteit en het aanbod op hoog niveau te houden en aan te laten sluiten bij de vraag.

GROOTSCHALIGE DETAILHANDEL EN OVERIGE BEDRIJFVIGHEID

Roermond heeft een aantal locaties voor grootschalige detailhandel. Het Retailpark (met Outdoor Center) en de Huis- en Tuinboulevard liggen aan de rand van Roermond, tussen de A73 en de Sint Wirosingel. Ook woonboulevard Vrijveld, direct ten oosten van de Venloseweg, draagt bij aan het goede voorzieningenniveau van de stad. Deze locaties hebben een (boven)regionale verzorgingsfunctie. In Midden-Limburg is een beperkt aantal PDV/GDV-locaties voor perifere en grootschalige detailhandelsvestigingen. In Roermond ligt het zwaartepunt.

Op het bedrijventerrein Vrijveld is nog een groot leegstaand bedrijfscomplex van Philips aanwezig dat is afgezet met hekken. Langs Broekhin Zuid liggen wat kleinere bedrijfjes. Dit terrein is minder goed ontsloten en doet wat rommelig aan door de ligging tussen de N280, het spoor en de Venloseweg. Langs de IJzeren Rijn, ten zuiden van de Koninginnelaan, liggen enkele oude fabriekspanden. Voor de oude zuivelfabriek zijn plannen afgerond om deze te vervangen voor woningen. De andere panden worden voor allerlei functies en bedrijven gebruikt.

In Roermond zijn ook verschillende kantoorlocaties aanwezig, waaronder Buitenop, stationsomgeving, Steegstraat, Kapellerpoort en Slachthuisstraat. Deze kantoorlocaties zijn toekomstbestendig en hebben een regionale functie.

Sterktes:

- Divers aanbod aan bedrijventerreinen, waaronder haven gerelateerd.
- Bovenregionale winkelclusters, waaronder DOR en PDV-locaties
- Bovenregionale kantoorlocaties
- Goede bereikbaarheid over weg en water
- Voldoende aanbod voor middellange termijn op bedrijventerreinen
- Grote aanwezigheid maakindustrie
- Kleine economie in woonwijken
- Herontwikkelingsmogelijkheden oude bedrijventerreinen

Zwaktes:

- Op termijn is een herstructureringsopgave voor bepaalde bedrijventerreinen
- Het is een continue opgave om verouderde en leegstaande terreinen en locaties een nieuwe invulling te geven.
- De haven is onvoldoende ingericht om vervoer over water te faciliteren.

3.3 Grensrijk; Land van beken, dorpen en natuur

Het deelgebied Grensrijk bestaat uit open agrarisch gebied, bosgebied, dorpen en buurtschappen en verspreid liggende bedrijven, waaronder enkele campings. Het gebied omvat het landschappelijke gedeelte vanaf de A73 tot aan de Duitse grens. De A73 is een fysieke barrière tussen dit gebied en Kleurrijk en Maasrijk. De landsgrens is een psychologische barrière op het gebied van economie en de wisselwerking tussen werken en wonen. Het landschap is sterk bepaald door het kenmerkende rivierenlandschap. Het brede Maasdal ten westen van Roermond, de oude Maasarm met de Maasnielderbeek aan de oostzijde en de beekdalen van het Roerdal en Swalmdal zijn de oudste nog herkenbare delen van het oude Maaslandschap. Het gebied wordt gekenmerkt door de afwisseling van open agrarische velden, met bijbehorende agrarische bedrijvigheid en bebouwing, met de natuurlijke kwaliteiten van de beekdalen en de bossen.

3.3.1 Dorpen

In het landelijk gebied van Roermond liggen verschillende buurtschappen en dorpen. De grootste dorpen en buurtschappen zijn Swalmen, Boukoul, Asenray en Asselt, elk met een eigen karakter.

HISTORISCHE STRUCTUREN EN BEBOUWING

Swalmen ontleent haar naam aan het riviertje de Swalm die door het dorp loopt en kende al vroeg bewoning, gelet op de archeologische vondsten van o.a. prehistorische grafheuvels. Ook zijn er ten oosten van de kern Swalmen resten gevonden van de Romeinse weg tussen Heerlen en Xanten.

Hoewel Swalmen ook een aantal keramische en metaalindustrieën kende betrof het grotendeels een agrarische gemeente. Aan de zuidoostzijde van Swalmen ligt het buurtschap Boukoul met tussen deze beide kernen het uit de 17e eeuw daterende imposante kasteel Hillenraedt.

Kasteel Hillenraedt

Mariabeeld Asselt

Het kerkdorp Boukoul is gelegen op de rand van een oude Maasarm waaraan de twee straten Boven Boukoul en Beneden Boukoul parallel lopen. Langs deze linten en de Graeterhofweg en de Elmpterbaan vond bebouwing plaats. De oostzijde van Swalmen en Boukoul kenmerkt zich door aaneengesloten bossen tegen de steilrand die werd gevormd door de Maas.

Aan de westzijde van Swalmen liggende buurtschappen Asselt, Eind en Wielder. Daarvan is Asselt met zijn oude Romaanse kerkje het bekendste. Nabij Asselt ligt eveneens de ruïne van de voormalige burcht de Ouborgh ook wel Naborgh genoemd. Ook zijn in Asselt en Eind een aantal grote carréboerderijen aanwezig, die vroeger bij kasteel Hillenraedt hoorden, wat nog steeds zichtbaar is aan de

blauwwitte kleur van de raamluiken. Asselt en Eind zijn vanwege zijn monumenten en het feit dat de landschappelijke structuur gaaf bewaard is gebleven aangewezen tot rijksbeschermd gezicht.

Asenray en de buurtschappen, Maalbroek, Spik en Straat waren oorspronkelijk clusters van boerderijen. Asenray is in de eerste helft van de 20e eeuw uitgegroeid tot een kerkdorp met de voornaamste lintbebouwing langs de Dorpsstraat.

LANDELIJK WONEN

In de dorpen en buurtschappen woont men rustig en landelijk. In de dorpen staan voor het grootste deel lage eengezinswoningen die in eigen bezit zijn. Alleen in Swalmen zijn appartementen te vinden van meerdere bouwlagen. In de dorpen wonen redelijk wat alleenstaanden en ouderen, maar ook veel gezinnen. De bevolking in de dorpen is voornamelijk van Nederlandse afkomst. De leefbaarheid in Swalmen is goed en in de dorpen Boukoul en Asenray zelfs uitstekend (leefbaarometer.nl). De dorpen liggen op korte afstand van zowel de stad als het landelijke gebied. Ten oosten van Swalmen en ten noord oosten van Boukoul liggen uitgestrekte bossen. De Swalm doorsnijdt als groene beekzone de kern Swalmen. Het beekdal is niet goed te bereiken vanuit de kern en snijdt die bovendien in twee delen. Op enkele plekken kan men bij een wandelpad komen die langs de Swalm richting het oosten loopt. Asenray ligt te midden van het agrarische landelijke gebied, maar ook hier liggen meerdere natuurgebieden in de buurt.

WERK EN VOORZIENINGEN

Aan de noordzijde van de kern Swalmen ligt het bedrijventerrein Reubenberg. Het bedrijventerrein is ontsloten via de aansluiting op de A73 bij Roermond. Op het terrein zijn ongeveer 75 bedrijven gevestigd, waaronder logistieke bedrijven, maakindustrie en (groot)handelsbedrijven. Het terrein kan nog worden uitgebreid met enkele nieuwe bedrijven. Daarnaast wordt het leegkomende gebouw van BC Broekhin herontwikkeld, waar ook ruimte ontstaat voor de vestiging van nieuwe bedrijven. Net als in de stad mogen de inwoners in de dorpen onder voorwaarden aan huis werken of een beroep uitoefenen. Midden in de kern ligt de Moutfabriek met nog enkele omliggende bedrijven. De geurcontour van de Moutfabriek loopt over een groot aantal woningen.

De kern van Swalmen is als grootste kern na Roermond zelfvoorzienend. In het historische centrum zijn diverse winkels, cafés en restaurants te vinden. Verder zijn er 2 basisscholen en een sporthal in het dorp. Naast de kerk is in het voormalig gemeentehuis het Servicepunt Swalmen, waaronder de Laeskamer, gevestigd. Toch staan ook in Swalmen de voorzieningen onder druk. Met het dorpsplan werkt de Dorpsraad samen met de inwoners onder andere aan het behoud van de leefbaarheid.

Het historische karakter, het cultuurhistorisch museum en de bijzondere ligging van Asselt in het oude Maaslandschap trekt toerisme aan. In het dorp Swalmen zijn een aantal cafés, restaurants en een hotel te vinden.

Vanwege de kleine omvang van Boukoul, Asselt en Asenray zijn inwoners voor veel voorzieningen aangewezen op Roermond en Swalmen. De afstand tot Roermond, waar voldoende voorzieningen zijn, is klein, maar de bereikbaarheid kan beter.

Sterktes:

- Zicht op historische kerken, ook vanuit het buitengebied.
- Beschermde dorpsgezichten in Asselt, liggend te midden van het oude Maaslandschap.
- Historische lintbebouwing in Boukoul en Asenray op de hoge gronden langs de oude Maasarm.
- Landelijk en groen wonen in de dorpen.
- Natuur en recreatiemogelijkheden heel dichtbij.
- Voldoende voorzieningenniveau in Swalmen.
- Nabijheid van de stad Roermond.

Zwaktes:

- Beperkte toegankelijkheid van het Swalmdal.
- Voorzieningen in Swalmen zijn verspreid aanwezig.
- Beperkte bereikbaarheid van de stad Roermond voor langzaam verkeer, zowel noord-zuid tussen Asselt en de binnenstad als ook oost-west tussen Asenray en Boukoul en de stad als gevolg van de A73

3.3.2 Afwisselend landschap

AFWISSELEND LANDSCHAP ALS STEDELIJK UITLOOPGEBIED

De Maas, en andere rivieren en beken die in de Maas uitmonden, hebben het Midden-Limburgse landschap voor een belangrijk deel gevormd en zijn reliëf gegeven. Uitgesneden terrassen, steilranden, oude stroomgeulen en Maasmeanders zijn in het landschap nog te herkennen. Hierdoor is een afwisselend natuurlijk landschap met bos, heide, weidevelden en beekdalen ontstaan. Het oude Maaslandschap vormt het kader voor de mogelijkheden van het landschap. In dit natuurrijke en afwisselende gebied rondom Roermond is het prachtig wandelen en fietsen. Ook het bekende Pieterpad loopt door dit landschap. Ook zijn er veel ruitersporen aanwezig. In het landschap zijn verschillende recreatieve voorzieningen aanwezig.

Agrarische bebouwing en buurtschappen liggen verspreid door het landschap. Hierdoor is het agrarische karakter met (kleinschalige) boerenerven te ervaren. Het landschap rond Roermond wordt door veel stedelingen gebruikt als uitloopgebied en wordt daarom door velen gezien als achtertuin van de stad.

Kitskensberg

Kanovaren op de Roer

NATUUR IN BOS EN BEEKDALEN

Op de droge zandgronden ontstonden de bossen, heiden, venen en zandvlaktes, samen met de oudste weides en akkers. Het besloten karakter van dit gebied, vanwege het bos en verschillende landschapselementen zoals bomenlanen, wordt erg gewaardeerd. Ook vanwege bijzondere doorkijkjes over heidevelden en akkers.

De beekdalen van de Swalm en Roer, met vertakkingen zoals de Eppenbeek, werden al vroeg door de mens in gebruik genomen als grasland. Hierbij ontstonden op de hogere delen velden en kampen. Buiten de bebouwde delen hebbende beekdalen vaak een half open karakter met een afwisseling tussen (weide)velden en opgaande beplanting. De beek- en rivierdalen zijn de belangrijkste structuurdrager van het landschap. Ze vormen belangrijke verbindingen tussen groengebieden en zijn daarmee van ecologisch belang. Een deel van het Swalm- en Roerdal zijn daarom onderdeel van de ecologische hoofdstructuur (het Natuurnetwerk Nederland).

Swalmdal

WONEN EN WERKEN IN HET LANDELIJK GEBIED

Het landelijke gebied van Roermond is lang niet meer alleen agrarisch. In het landelijk gebied komen allerlei verschillende functies voor. In het buitengebied zijn veel burgerwoningen te vinden. Deze konden worden gebouwd als vervanging voor een agrarisch bedrijf. Door schaalvergroting is het aantal agrarische bedrijven sterk afgenomen, terwijl het land dat in agrarisch gebruik is vrijwel gelijk is gebleven. Het buitengebied wordt nog altijd gekenmerkt door agrarisch gebruik. In het buitengebied is een aantal agrarische bedrijven aanwezig. Agrarische bedrijven zijn belangrijk voor het beheer en behoud van het landelijke karakter van het buitengebied. De landbouwbedrijven richten zich op zowel akkerbouw als weidegronden, al dan niet begraasd door koeien, paarden of schapen.

Verspreid over het landelijk gebied zijn sportvoorzieningen te vinden, waaronder het zwembad Bosberg en sportvelden. Maar ook volkstuinen, zorg- en maatschappelijke voorzieningen (buitenschoolse opvang, dagopvang, zorgboerderijen), campings, hotels en dergelijke komen voor in het landelijk gebied. Rondom Asenray zijn een aantal bedrijven in de paardensport gevestigd. Aan de zuidzijde van Roermond, ten zuiden van Kitskensberg, liggen een aantal onderwijsvoorzieningen.

In het buitengebied zitten ook een paar minder passende bedrijven, waaronder enkele autosloperijen. Langs de rand van de stad, aan de oostzijde van de A73, liggen ook een paar bedrijven die minder passen in het buitengebied.

Sterktes:

- Herkenbaar oudste delen rivierenlandschap met het Maasdal, de oude Maasarm (met Maasnielderbeek) en beekdalen
- Afwisseling tussen open agrarische gebieden met bijbehorende agrarische bedrijvigheid en bos- en natuurgebieden, de beekdalen van de Roer en de Swalm.
- Kleinschalig en afwisselend landschap met houtwallen en bomenlanen.
- Waardevolle bos- en natuurgebieden.
- Waardevolle beekdalen met typerende afwisseling tussen open en gesloten.
- Zichtbare hoogteverschillen in het landschap.
- Nabijheid van Duitsland.
- Mogelijkheden voor recreatie, waaronder routes voor fietsen, wandelen en paardrijden.

Zwaktes:

- De natuurgebieden zijn niet goed met elkaar verbonden.
- In het buitengebied zijn een aantal niet in het buitengebied passende bedrijven aanwezig.

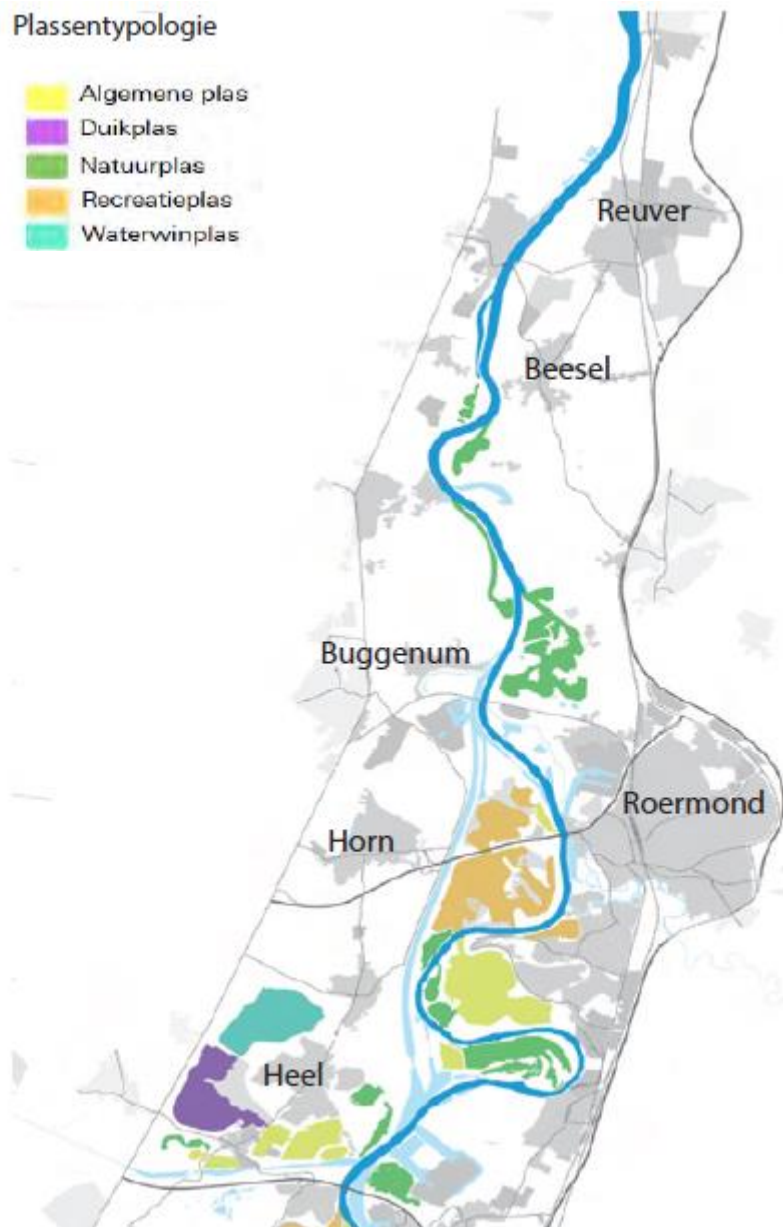
3.4 Maasrijk; Land van Beweging

Het Maasrijk wordt gekenmerkt door de aanwezigheid van het open water en de afwezigheid van grote hoeveelheden bebouwing. De rivier de Maas, de Maasplassen, natuurgebieden en agrarische graslanden maken het tot een afwisselend gebied waar veel ruimte is voor recreatie. De ligging van Roermond aan de Maas is een bijzondere kwaliteit. De Maas en de Maasplassen met de aanwezige natte natuur, recreatie en scheepvaart zijn herkenbare elementen in dit deelgebied.

HISTORISCHE STRUCTUREN EN BEBOUWING

De Maas is bepalend geweest voor het ontstaan van het landschap. De Maas was oorspronkelijk een meanderende rivier, die voor de Middeleeuwen bestond uit meerdere vertakkingen met een of twee hoofdstromen. Sommige van deze stromen lagen in de zomer droog, andere waren doorwaadbaar. In geval van hoogwater vulde het systeem zich waardoor gebieden maar ook nederzettingen op eilandjes kwamen te liggen. Tot 1342 boog hoofdstroom van de Maas bij Ool af richting Horn. Daarna werd deze met gebruikmaking van oude stroomgeulen en delen van het tracé van de Roer, verlegd naar Roermond. Sommige van de oude geulen zijn nog zichtbaar in het landschap.

Vanaf de 19e eeuw is er sprake van de eerste grindwinning bij de Maas. In de jaren '60 van de vorige eeuw werd begonnen met het grootschalig ontgrinden van de uiterwaarden, waardoor in Midden-Limburg grote grindgaten met een gezamenlijke oppervlakte van ca 30 vierkante kilometer ontstonden. De midden-Limburgse grindgaten mogen op dit moment tot het grootste aaneengesloten watersportgebied van Nederland worden gerekend.

bron: Intergemeentelijke Structuurvisie Maasplassen 2030, 2014

3.4.1 Maas

SLINGERENDE, DYNAMISCHE RIVIER

De slingerende Maas is kenmerkend voor het gebied Maasrijk. De Maas wordt volledig gevoed door regenwater en is zodoende afhankelijk van de hoeveelheid regen die in het stroomgebied valt. Dit kan leiden tot hoge of juist lage waterstanden. Lage waterstanden komen echter vrijwel niet voor in Roermond, omdat de Maas, een gestuwde rivier is. Daarnaast voeden de zijrivieren zoals de Roer en de Swalm de Maas. De hoge waterstanden, zeker in combinatie met hevige regenval, hebben tot overstromingen geleid in 1993, 1995 en 2021. Door deze gebeurtenissen is er een strikt bouwverbod in het stroomvoerend en het waterbergend gedeelte van de rivier.

Tot en met die hoogwaters bestonden er in de Maasvallei (het Limburgse deel van de Maas) geen waterkeringen in tegenstelling tot de rest van Nederland waar al eeuwenlang keringen bestaan. Keringen waren namelijk niet nodig door de hoogteverschillen die in Limburg bestaan en er hier gebouwd werd op gronden waarvan uitgegaan werd dat deze hoog genoeg lagen om geen hinder te ondervinden van hoogwater. Dit heeft ertoe geleid dat de bebouwing in Roermond op afstand van de Maas is gerealiseerd en dat er vooral risico mijddend met de Maas werd omgegaan. De stad is daardoor niet gegroeid in samenhang met het water, maar op afstand van het water. Toen na de hoogwaters bleek dat de gronden die voorheen hoog genoeg geacht werden dit niet bleken te zijn, zijn er met spoed 'noodkeringen' gerealiseerd langs de Maas in Roermond. Deze keringen zijn in 2005 in de Waterwet opgenomen en hierdoor heeft Roermond sinds 15 jaar een waterkering rondom de Maas. De exacte ligging en vormgeving van deze kering is echter in veel gevallen niet afgestemd op de specifieke ruimtelijke kwaliteiten van het gebied en wanneer er gewerkt moet worden aan deze keringen (bijvoorbeeld versterking of verhoging) dient deze afweging op een goede manier gemaakt te worden in samenhang met economische en stedelijke ontwikkelingen.

In het geval van hoge waterstanden kan het water uit de Roer niet meer afwateren op de Maas, waardoor overstroming van de stad dreigt. Na de overstromingen zijn daarom waterkeringen aangelegd om het water van de Roer tijdelijk om de stad heen te leiden.

Maas

Voor een goede waterveiligheid worden in het kader van het Hoogwaterbeschermingsprogramma de kades en dijken regelmatig gecontroleerd. Zo wordt de komende jaren de waterkering langs het bedrijventerrein Willem Alexander versterkt. De Maas moet zowel hoge als lage waterstanden goed kunnen opvangen. Zowel in het Deltaprogramma Maas als de Intergemeentelijke structuurvisie wordt daarom ingezet op meer ruimte voor natuurontwikkeling, bergingscapaciteit voor Maaswater, acceptatie van hogere waterstanden en de slingerende Maas.

VERBINDINGSROUTE VOOR SCHEEPVAART

De Maas heeft een functie voor de beroepsmatige scheepvaart en is een belangrijke verbinding voor het bedrijventerrein Willem Alexander. Doorgaande beroepsvaart passeert Roermond via het Late-raalkanaal, waaronder ook vervoer van gevaarlijke stoffen. Via de Maas kan de beroepsmatige scheepvaart de havens van Roermond bereiken; de Schippershaven, Mijnheerkenshaven en Lisbonhaven. Deze havens zorgen voor de aan en afvoer van bulkgoederen, halfabricaten en containers.

De regionale rol van de haven zou meer benut kunnen worden als enkele knelpunten worden opgelost. Op dit moment heeft de sluis een beperkte diepgang. Bovendien zijn niet alle kades in de haven geschikt om aan te meren en dus watergebonden activiteiten uit te voeren.

DE MAAS ALS BARRIÈRE

De Maas is een harde barrière in de stad. In het gehele gemeentelijke grondgebied is er slechts een locatie waar de Maas gekruist kan worden, namelijk bij de N280. Naast de rijbanen liggen fietspaden over de brug heen. Deze verbinding is geen aantrekkelijke route voor fietsers en bovendien is er geen ruimte voor voetgangers.

Sterktes:

- Weids en open zicht over het water in contrast met de stedelijke bebouwing aan de oever van de Maas.
- Slingerende, natuurlijke loop van de Maas met natuurlijke oevers.
- Ligging nabij het centrum en nabij woonwijken
- De Swalm en de Roer zorgen voor een aantrekkelijk landschap en biodiversiteit

Zwaktes:

- De herkenbaarheid van de Maas en de Maasplassen in het landschap is beperkt.
- De Maas heeft weinig relatie met de stad en het buitengebied doordat er maar een oversteek is, namelijk de N280. De brug is alleen voor auto's en fietsverkeer ingericht. Voetgangers hebben geen mogelijkheid om de Maas over te steken.

3.4.2 Maasplassen

Naast de Maas zijn in het open en weidse landschap de Maasplassen bepalende elementen. Deze zijn in de loop der jaren binnen de bochten van de Maas ontstaan vanwege grindafgraving.

RECREATIE LANGS EN OP HET WATER

De Maasplassen vormen samen een groot watersportgebied. Bij de Weerd, Oolderhuuske rondom Plas Hatenboer zijn veel recreatieve functies te vinden, waaronder recreatieve havens, campings, huisjesparken. De watersport is vooral geconcentreerd op Plas Hatenboer. Rondom De Weerd zijn strandjes en Beach clubs te vinden. Hier worden diverse evenementen georganiseerd, waarvan Solar de bekendste is. De Maasplassen vormen een belangrijk natuurlijk recreatiegebied voor inwoners van Roermond en haar omgeving. Het weidse landschap vormt een aantrekkelijk contrast met de stad en het waterfront. De plassen zijn over het water goed bereikbaar. Voor bezoek van de Maasplassen over land zijn inwoners en bezoekers aangewezen op de N280 of (in het zomerseizoen) het pontje bij Ool.

Recreatie op de Maasplassen

Natuurlijke waarden Maasplassen

NATTE NATUUR LANGS HET WATER

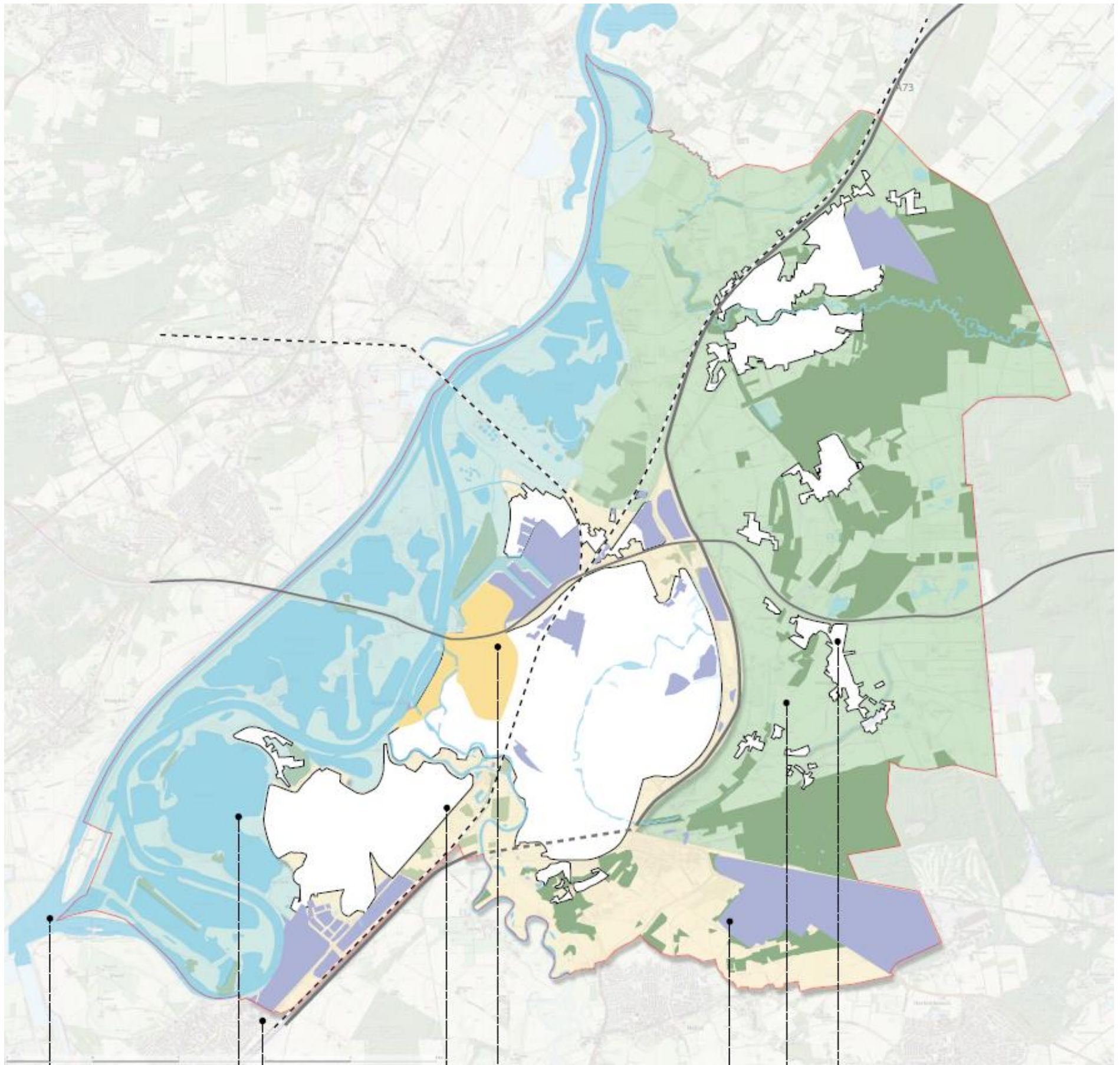
Rondom de Lus van Linne (Gerelingsplas en Spoorplas) en Asseltse Plassen is er veel ruimte voor natuur. Deze plassen zijn een belangrijke bovenregionale schakelfunctie op het gebied van flora en fauna. De natuur rond de Maas bestaat uit oevers en plassen, oude meanders en extensief beheerde graslanden. De gevarieerde natuur is bij uitstek een plek voor vogels en insecten. Op sommige plekken worden de oevers begraasd door Konikpaarden en runderen, hetgeen zorgt voor extra beleving. Langs de natuurlijke oevers lopen voetpaden om door de natuur te struinen.

Sterktes:

- Maasplassen binnen handbereik van de stad
- Weids en open uitzicht over de grootschalige plassen
- Waterrecreatie, jachthavens en verblijfsrecreatie langs de plassen
- Beachclubs, stadsstrand en evenementen rondom De Weerd
- Natuurwaarden in en rondom de Asseltse Plassen en de Lus van Linne
- Ecologische verscheidenheid in water, oevers, populierenweide, natuur en landschapselementen.

Zwaktes:

- De identiteit van de verschillende Maasplassen kunnen beter zichtbaar en herkenbaar worden gemaakt.
- De Maasplassen zijn vanuit de stad slecht bereikbaar (met name voor fietsers en voetgangers).
- Langs de Maasplassen is geen aaneengesloten route voor wandelen en fietsen.
- De stad ligt met haar rug en op afstand van het water

De rivieren

- Sterktes:**
- Weids en open zicht over het water in contrast met de stedelijke bebouwing aan de oever van de Maas.
 - Slingerende, natuurlijke loop van de Maas met natuurlijke oevers.
 - Ligging nabij het centrum en nabij woonwijken
 - De Swalm en de Roer zorgen voor een aantrekkelijk landschap en biodiversiteit
- Zwaktes:**
- De herkenbaarheid van de Maas en de Maasplassen in het landschap is beperkt.
 - De Maas heeft weinig relatie met de stad en het buitengebied doordat er maar een oversteek is, namelijk de N280. De brug is alleen voor auto's en fietsverkeer ingericht. Voetgangers hebben geen mogelijkheid om de Maas over te steken.

Roermond in de regio

- Sterktes:**
- Centrumfunctie op het gebied van werken, wonen en voorzieningen
 - Aantrekkelijke historische binnenstad met horeca, retail, DOR en evenementen
 - Toeristisch recreatieve regio (Maasplassen)
 - Internationale en landelijke positie bedrijvigheid
 - Aantrekkelijke woonomgeving
 - Goede verbindingen via openbaar vervoer en over de weg
 - Veel beschikbare banen
 - Regionale voorzieningen zoals ziekenhuis en rechtbank
- Zwaktes:**
- Te grote regionale instroom van kwetsbare personen met bijbehorende vraag naar specialistische zorg-, woon- en welzijnsvoorzieningen.
 - Roermond heeft geen hoger onderwijsinstelling.
 - Verbeteren van de verbinding van de binnenstad en culturele voorzieningen.
 - Geen goede OV-verbinding met Duitsland

De Maasplassen

- Sterktes:**
- Maasplassen binnen handbereik van de stad
 - Weids en open uitzicht over de grootschalige plassen
 - Waterrecreatie, jachthavens en verblijfsrecreatielandschap
 - Beachclubs, stadsstrand en evenementen rondom De Weerd
 - Natuurwaarden in en rondom de Asseltse Plassen en de Lus van Linne
 - Ecologische verscheidenheid in water, oevers, populierenweide, natuur en landschapselementen.
- Zwaktes:**
- De identiteit van de verschillende Maasplassen kunnen beter zichtbaar en herkenbaar worden gemaakt.
 - De Maasplassen zijn vanuit de stad slecht bereikbaar (met name voor fietsers en voetgangers).
 - Langs de Maasplassen is geen aaneengesloten route voor wandelen en fietsen.
 - De stad ligt met haar rug en op afstand van het water

Binnenstad en Roerdelta, Voorstad, DOC en Jazz City

- Sterktes:**
- De binnenstad is de historische oorsprong van de stad, met aangrenzend de later gerealiseerde Maasplassen en het Designer Outlet Roermond.
 - Historische binnenstad met veel monumentale en beeldbepalende gebouwen.
 - Kenmerkend historische patroon van ring met poorten, het raster en de pleinen en accenten.
 - Een dynamisch, cultureel en toeristisch hart voor inwoners, bezoekers en ondernemers.
 - Toplocatie voor detailhandel (retail) en ontspanning (leisure).
 - Goede bereikbaarheid over de weg en het spoor.
 - Stedelijk woonmilieu.
 - Wonen nabij het water in Jazz City en Roerdelta.
 - Compacte stad met groen op korte afstand rondom de stad aanwezig.

- Zwaktes:**
- Weinig en niet aantrekkelijke routes voor langzaam verkeer tussen woonwijken en binnenstad.
 - Station, binnenstad, Designer Outlet Roermond en Maasplassen niet goed onderling verbonden.
 - Relatief veel criminaliteit
 - Druk op de leefbaarheid door aanwezigheid kamerverhuur en minustudio's in de binnenstad.
 - Gebrek aan aantrekkelijke publieke verblijfsruimte

Dorpen

- Sterktes:**
- Zicht op historische kerken, ook vanuit het buitengebied.
 - Dorpsgezicht in Asselt, liggend te midden van het oude Maastrand.
 - Historische lintbebouwing in Boukoul en Asenray op de hoge gronden langs de oude Maasarm en groen wonen in de dorpen.
 - Natuur en recreatiemogelijkheden heel dichtbij.
 - Voldoende voorzieningenniveau in Swalmen.
 - Nabijheid van de stad Roermond.
- Zwaktes:**
- Beperkte toegankelijkheid van het Swalmadal.
 - Voorzieningen in Swalmen zijn verspreid aanwezig.
 - Beperkte bereikbaarheid van de stad Roermond voor langzaam verkeer, zowel noord-zuid tussen Asselt en de binnenstad als ook oost-west tussen Asenray en Boukoul en de stad als gevolg van de A73

Afwisselend landschap

- Sterktes:**
- Herkenbaar oudste delen rivierlandschap met het Maasdal, de oude Maasarm (met Maasliederbeek) en beekdalen
 - Afwisseling tussen open agrarische gebieden met bijbehorende agrarische bedrijvigheid en bos- en natuurgebieden, de beekdalen van de Roer en de Swalm.
 - Klairschalig en afwisselend landschap met houtwallen en bomenlanen.
 - Waardevolle bos- en natuurgebieden.
 - Waardevolle beekdalen met typerende afwisseling tussen open en gesloten.
 - Zichtbare hoogteverschillen in het landschap.
 - Nabijheid van Duitsland.
 - Mogelijkheden voor recreatie, waaronder routes voor fietsen, wandelen en paardrijden.
- Zwaktes:**
- De natuurgebieden zijn niet goed met elkaar verbonden.
 - In het buitengebied zijn een aantal niet in het buitengebied passende bedrijven aanwezig.

Woonwijken

- Sterktes:**
- Grote diversiteit aan woonmilieus.
 - Voldoende bereikbare wijkvoorzieningen.
 - Groene structuren langs de Maasliederbeek en de Roer.
 - Compacte stad nabij binnenstad, water en buitengebied.
- Zwaktes:**
- Sociale en fysieke veiligheid is een voortdurend aandachtspunt.
 - In sommige wijken weinig openbaar groen of weinig bereikbaar groen.
 - De bereikbaarheid tussen wijken en tussen wijken en de binnenstad is beperkt en vooral gericht op autoverkeer.

Werklocaties

- Sterktes:**
- Divers aanbod aan bedrijventerreinen, waaronder havengerelateerd.
 - Bovenregionale winkelclusters, waaronder DOR en PDV-locaties
 - Bovenregionale kantoorlocaties
 - Goede bereikbaarheid over weg en water
 - Voldoende aanbod voor middellange termijn op bedrijventerreinen
 - Grote aanwezigheid maakindustrie
 - Kleine economie in woonwijken
 - Herontwikkelingsmogelijkheden oude bedrijventerreinen
- Zwaktes:**
- Op termijn is een herstructureringsopgave voor bedrijventerreinen.
 - Het is een continue opgave om verouderde en leegstaande terreinen en locaties een nieuwe invulling te geven.
 - De haven is onvoldoende ingericht om vervoer over water te faciliteren.

Karakteristieken Roermond
 Formaat: A-0
 Datum: 01-11-2019
 Schaal: 1:50.000

gemeente Roermond

BügelHajema
 Ruimte voor de leefomgeving

3.5 Kernopgaven

Uit de gesprekken die met stakeholders zijn gevoerd en een aantal beleidsvisies waarover de afgelopen jaren breed participatie heeft plaatsgevonden (waaronder de Toekomstvisie 2030), zijn kernopgaven voor Roermond geformuleerd. Deze worden hieronder omschreven. Onder iedere opgave is weergegeven wat de belangrijkste uitgangspunten zijn:

- Stad met twee gezichten; een stad van toerisme en levendigheid
Uitgangspunten
 - De binnenstad vitaal en levendig maken
 - De stad moet in alle seizoenen kunnen worden beleefd
 - Een stad die aantrekkelijk en leefbaar is voor inwoners én bezoekers
 - Profiel van Roermond als retailstad versterken

- De stad en het water; samenhang tussen stad en water
Uitgangspunten
 - Meer samenhang creëren tussen de stad en de Maasplassen
 - Maas en Maasplassen functioneel aantrekkelijk maken voor de inwoners en ontsluiten
 - Toename in functioneel gebruik van de Maasplassen

- De bereikbare stad; infrastructuur binnen en buiten de stad
Uitgangspunten
 - Kleurrijk, Maasrijk en Grensrijk verbinden
 - Bereikbaarheid binnen Kleurrijk verbeteren
 - Verbindingen leggen naar omliggende gebieden
 - Focus op duurzame vormen van bereikbaarheid

- De gezonde en veilige stad; een gezonde en veilige leefomgeving
Uitgangspunten
 - De gemeente neemt haar verantwoordelijkheid voor een gezonde en veilige leefomgeving voor haar inwoners, nu en in de toekomst
 - Verminderen van gezondheidsverschillen en benutten gezondheidspotentieel
 - Stimuleren preventie en positieve gezondheid
 - Een aanvaardbare milieukwaliteit
 - Werken aan een sociaal veilige omgeving
 - **Verbeteren bescherming tegen hoog water**

- Zorgzame en veelkleurige stad; voorzieningen, onderlinge zorg en saamhorigheid
Uitgangspunten
 - Inclusieve samenleving
 - Gelijke kansen (sociale gelijkheid)

- Tegengaan eenzaamheid en segregatie: sociaal contact stimuleren
 - Voldoende (passende)huisvesting voor sociale minima, starters en ouderen en andere doelgroepen
 - Maatwerk voor kernen, wijken en buurten
 - Langer thuis blijven wonen, scheiden wonen en zorg en extramuralisering
- Woon- en werkstad; Roermond als jonge stad, met een herkenbaar profiel in de regio
Uitgangspunten
 - Ontwikkeling van het menselijk kapitaal in alle aspecten
 - Een goede mix van voorzieningen in kernen en wijken
 - De centrumfunctie voor de regio blijven vervullen op het gebied van wonen en werken
 - Jongeren aan de stad binden
 - Voldoende huisvesting voor iedereen
 - Werken aan een vitale toekomstbestendige economie
 - Meer werkgelegenheid in de stad realiseren
 - Internationale ligging meer uitbuiten en zelfstandig positie innemen in stedelijk netwerk ZO Nederland
- De duurzame stad; klimaat en duurzaamheid
Uitgangspunten
 - De gemeente neemt haar verantwoordelijkheid voor een duurzame en klimaatbestendige leefomgeving
 - Uitvoering geven aan het klimaatakkoord
 - Uitvoering geven aan het energieakkoord
 - Stad en ommeland beschermen tegen de gevolgen van de klimaatverandering (o.a. overstromingen, tegengaan hittestress)
 - **Uitvoering geven aan het grondstoffenakkoord (circulariteit)**
- De schoonheid van stad en ommeland; de ruimtelijke kwaliteit versterken en uitdragen
Uitgangspunten
 - Roermondenaren zijn trots op zichzelf en laten dat zien
 - De kwaliteit van het stedelijk gebied versterken
 - De kwaliteit van het landelijk gebied versterken
 - Beleving en gebruiksmogelijkheden van het landelijk gebied voor de stad verhogen
 - De identiteit van de stad versterken en daarmee de beleving van de stad vergroten
 - **Beschermen en versterken landschappelijke kwaliteiten**
 - **Versterken van het natuurnetwerk en biodiversiteit**
- De verantwoordelijke stad; zorgvuldig omgaan met keuzes voor de leefomgeving
Uitgangspunten
 - Het initiatief staat centraal
 - Ruimte voor burgerparticipatie

- Samenwerking staat voorop
- Geen algemeen beleid, maar opgave- en vraaggericht werken

Deze kernopgaven hebben we samengevat in 4 fysieke opgaven, waar we ons de komende jaren voor gaan inzetten:

1. *De gezonde en veilige stad*
2. *Aantrekkelijke woon- en werkstad*
3. *De Duurzame Stad/ Energie en klimaat*
4. *Stad van drie grote trekkers*

4 Opgaven in breder verband

De karakteristieken van Roermond zijn een beschrijving van de huidige situatie en laten zien wat de rol is die Roermond speelt in de regio en welke ontwikkelingen te zien zijn. De omgevingsvisie geeft in eerste instantie richting aan de fysieke leefomgeving. Om die keuzes zo integraal mogelijk te laten zijn en daarmee zo goed mogelijk bij te laten dragen aan de ontwikkeling van Roermond nemen we in dit hoofdstuk wat afstand en laten we zien welke opgaven er in breder verband in Roermond spelen en welke keuzes we hierbij maken om Roermond toekomstbestendig te laten zijn.

Samen denken en doen

De gemeente Roermond bestaat uit een samenspel van dorpen, buurten en wijken met ieder een eigen karakter en identiteit. Onze woon- en leefomgeving wordt gevormd door het fysiek-ruimtelijke en sociaal-maatschappelijke speelveld. De omgevingsvisie brengt deze aspecten samen, doordat de omgevingsvisie uit gaat van integraal denken en integraal doen. Onze speerpunten en opgaven bekijken we integraal, we gaan op zoek naar koppelkansen: werk met werk maken. Als er een initiatief komt, dan maken we de integrale afweging: ja, mits...

De omgevingswet biedt daarvoor bij uitstek de mogelijkheid: we wegen alle belangen in de leefomgeving tegen elkaar af en we nemen samenhangende besluiten. We brengen verbinding in de opgaven waar we als Roermond voor staan. Als we gaan werken aan een opgave, kijken we altijd breder. We brengen de verschillende belangen in beeld, maar gaan ook op zoek naar de overeenkomsten, of de win-winsituaties. Daar waar tegenstellingen zijn, zorgen we voor dialoog. Dat vraagt iets van de gemeentelijke organisatie, namelijk in gesprek gaan. Het initiatief staat centraal: Meer ruimte voor ontwikkeling in ruil voor meer eigen verantwoordelijkheid. De initiatiefnemer heeft de verantwoordelijkheid om zelf in gesprek te gaan met zijn omgeving over de wijze waarop het initiatief bij kan dragen aan de kwaliteit van de omgeving. Die bijdrage aan de kwaliteit zien wij als randvoorwaardelijk.

Op basis van onze '[Karakteristieken](#)' en de '[kernopgaven](#)' die zijn opgehaald zien we drie grote opgaven op ons afkomen: Roermond vergrijst, de opgaven in relatie tot de klimaatverandering komen op ons af en de verbindingen in en om de stad zijn niet optimaal. Onze visie steunt daarom op drie pijlers:

1. Demografie: aantrekkelijk woon- en werkklimaat met specifieke aandacht voor jongeren
2. Klimaatadaptatie en energietransitie
3. Roermond verbindt

1. Demografie: aantrekkelijk woon- en werkklimaat

We willen een stad zijn voor jong en oud. Daarom werken we aan een evenwichtige bevolkingsopbouw, door een aantrekkelijke stad voor jongeren te zijn. We zien in de bevolkingsprognoses dat Roermond zonder ingrepen en aanpassingen in zeer snel tempo vergrijst in de komende jaren. Om ook in de toekomst een evenwichtige bevolkingsopbouw te hebben, willen we specifiek inzetten op een aantrekkelijk woon- en werkklimaat voor starters en een aantrekkelijke verblijfstad voor jongeren. Ook voor langer zelfstandig wonende ouderen moet de stad een prettige leefomgeving zijn.

Het aantal ouderen neemt toe in Roermond, de bevolking vergrijst, net als in de rest van Nederland. Sterker nog, de [vergrijzing](#) in Roermond ligt hoger dan het landelijk gemiddelde. In de toekomst willen we een evenwichtige bevolkingsopbouw in onze gemeente. We bouwen in de eerste plaats voor onze eigen behoefte, maar willen ons extra inzetten om jongeren naar de stad te trekken om de evenwichtige bevolkingsopbouw te bereiken. Daarom willen we jongeren en starters binden aan onze gemeente en aan onze stad. Dit doen we in de eerste plaats door een aantrekkelijk woon- en werkklimaat te creëren voor jongeren van 18 tot 25 jaar en met name ook starters op de woning- en arbeidsmarkt van 25 tot 40 jaar. Dat vraagt om een brede inzet, bijvoorbeeld inzet op arbeidsplaatsen, woningen, goede (openbaar vervoer en langzaam verkeer) verbindingen, openbare ruimte geschikt voor gezinnen, goed onderwijs, aanbod op het gebied van vrijetijdbesteding (sport en cultuur), een aantrekkelijke historische binnenstad, culturele voorzieningen en evenementen gericht op jongeren. Hier hoort ook bij dat we de juiste woningen bouwen en rekening houden met de doorstroommogelijkheden voor ouderen, zodat woningen vrij komen voor jongeren. Roermond is kansrijk als onderwijsstad voor de regio: we hebben een groot aanbod in voortgezet, middelbaar en speciaal onderwijs. Om deze regionale rol te versterken werken we aan onderwijsvoorzieningen die goed bereikbaar zijn met het openbaar vervoer. Doordat Roermond een compacte stad is, is er een goede basis om de verbinding tussen de onderwijslocaties en overige voorzieningen te versterken.

We gaan op zoek naar de behoeftes die jongeren hebben. We nodigen de samenleving uit om met initiatieven te komen die hierop aansluiten. Hierbij zoeken we naar verbinding tussen het sociale domein en het fysieke domein.

We hebben daarbij ook aandacht voor de behoeftes van onze oudere inwoners. Om zelfstandig te kunnen blijven, dient gekeken te worden naar de ligging van voorzieningen, de inrichting van de openbare ruimte en vervoersmogelijkheden. Maar ook het werken aan sterke gemeenschappen waarin een ieder zich veilig voelt, zowel thuis als op straat, is een belangrijk aandachtspunt.

2. Klimaatadaptatie en energietransitie

We werken aan een klimaatneutraal Roermond met meer groen in stad en dorp. We zoeken naar oplossingen ter realisatie van de energietransitie met (ruimtelijke/landschappelijke) kwaliteitsverbetering c.q. kwaliteitswaarborging als uitgangspunt.

De opvang van water willen we altijd als onderdeel van de leefomgeving realiseren, maar liever nog als verbetering van de omgeving laten fungeren. We passen hierbij meervoudig ruimtegebruik toe. We zoeken naar een passende bescherming tegen hoogwater en wateroverlast.

Wateroverlast Roermond

De klimaatverandering kan enerzijds leiden tot periodes met meer neerslag en mogelijk verhoogde kans op overstromingen maar anderzijds ook tot meer (extreme) droogte periodes en daarmee samenhangende watertekorten en hittestress. Deze ontwikkelingen gaan over grenzen heen, samenwerking tussen overheden, inwoners en ondernemers is noodzakelijk. Wij zetten ons in om gezamenlijk met de omgeving de gevolgen van de klimaatverandering zoveel mogelijk op te vangen. Dit vraagt om een andere manier van bouwen, inrichten van de ruimte en acceptatie van de gevolgen van klimaatverandering. We pakken ook dit integraal aan, maken zoveel mogelijk werk met werk en combineren functies. Zo leidt waterberging, voor het beperken van wateroverlast, in de openbare ruimte tot een kwaliteitsverbetering van die openbare ruimte. De beperkte hoeveelheid groen in de binnenstad en sommige andere delen van Roermond vergroten het risico op hittestress. Dat willen we voorkomen door aanleg van groen aan andere ontwikkelingen te koppelen, zoals het verbeteren van de verbindingen voor langzaam verkeer in de stad.

De noodzakelijke energietransitie vraagt om een integrale benadering. Dit enerzijds vanwege de beperkte beschikbare ruimte, waarbij de borging c.q. de verbetering van de ruimtelijke (landschappelijke) kwaliteit een van de belangrijke uitdagingen is. Deze transitie noopt anderzijds ook tot intensieve samenwerking met het gehele maatschappelijke speelveld (burgers, ondernemers etc.).

De ligging aan de Maas maakt dat hoogwater een reëel risico vormt. Voorzieningen voor de bescherming tegen hoogwater combineren we bijvoorbeeld met parkeren, verblijfsgebieden, wonen en aanlegplekken.

3. Roermond verbindt

Roermond is een stad van bereikbaarheid, maar ook van barrières. Met name te voet en met de fiets is de bereikbaarheid in Roermond, maar ook richting omliggende dorpen beperkt. De bereikbaarheid willen we behouden en verbeteren. De barrières willen we overbruggen. We willen onderlinge drempels verlagen, fysiek en sociaal. Zo maken we verbinding met elkaar, zowel in en om de stad als regionaal en internationaal en met het oog op de toekomst.

Over lange afstanden is Roermond goed te bereiken, zowel via de A73, de Maas als over het spoor. Binnen de stad is de bereikbaarheid per auto goed. Roermond kent ook een aantal barrières, waardoor de bereikbaarheid op korte afstand minder goed is, vooral per fiets of openbaar vervoer. We willen ons inzetten voor de verbetering van de bereikbaarheid voor langzaam verkeer, zodat mensen makkelijker op de fiets stappen. Vanuit de woonwijken en tussen de woonwijken willen we snelle routes zodat iedereen gebruik kan maken van de voorzieningen in de binnenstad en de groene longen die zowel binnen als buiten de stad aanwezig zijn. Ook voor de verbinding met dorpen in de omgeving, die voor een aantal voorzieningen voor een groot deel op Roermond zijn aangewezen, zetten we in op het verbeteren van fietsverbindingen. We zien hierin een belangrijke bijdrage aan een gezonde, groene, leefbare en duurzame samenleving.

We willen een stad zijn voor iedereen en iedere doelgroep: jongeren, ouderen, gezinnen, mensen met een zorgbehoefte, migranten, toeristen. We streven sterke gemeenschappen na, waarin inwoners omzien naar elkaar. Waar men veilig over straat kan gaan. En waar men gezond oud kan worden in de eigen omgeving. We gaan dit doen door onze waardevolle karakteristieken beter te ontsluiten en in samenhang met elkaar te brengen. Zowel onze sociale als onze fysieke kwaliteiten verbeteren, als we deze met elkaar in verbinding brengen en met het oog op de toekomst verder ontwikkelen.

5 Fysieke doorvertaling

Vanuit maatschappelijke trends en ontwikkelingen zien we voor Roermond vier brede opgaven, waarvan een overkoepelende:

Samen denken en doen

1. *Demografie: aantrekkelijk woon- en werkklimaat voor jongeren*
2. *Klimaatverandering en klimaatadaptatie*
3. *Roermond verbindt*

Deze vier opgaven in samenhang met de sterktes en zwaktes die Roermond karakteriseren laten zich vertalen in vier concrete fysieke speerpunten waar we ons de komende jaren voor gaan inzetten:

1. *De gezonde en veilige stad*
2. *Aantrekkelijke woon- en werkstad*
3. *De Duurzame Stad/ Energie en klimaat*
4. *Stad van drie grote trekkers*

We werken aan een gezonde en veilige stad om te waarborgen dat iedereen in Roermond veilig en gezond oud kan worden en prettig kan wonen. Een groene leefomgeving met ruimte voor water, beweging en ontmoeting draagt bij aan een aantrekkelijk en gezond leefklimaat nu en in de toekomst. We werken aan een aantrekkelijk woon- en werkklimaat waarbij we de invulling van wonen, werken en voorzieningen met speciale aandacht voor de jongeren en starters vormgeven. Wonen, werken en voorzieningen ontwikkelen we in balans met elkaar, waarbij we de sociale opgaven verbinden met de fysieke opgaven. Bovendien werken we aan een klimaatbestendig en een energieneutraal Roermond. Een duurzame stad, waarin duurzaamheid verweven wordt met het leven in de stad. Roermond heeft drie grote trekkers, die we als belangrijke kwaliteit van Roermond willen behouden en verbeteren. Ze vormen de ontspanningsplek, de huiskamer van de stad. Dit draagt bij aan de evenwichtige bevolkingsopbouw en het betrekken van alle Roermondenaars. Roermond is onderscheidend door die drie trekkers. Dit bindt de Roermondenaars.

De pijlers die in dit hoofdstuk opgenomen staan en de daarbij behorende uitgangspunten vormen de kaders waarbinnen nieuwe ontwikkelingen plaats kunnen vinden.

5.1 De gezonde en veilige stad

De gemeente wil een gezonde en veilige leefomgeving voor al haar inwoners. Dat betekent: zorgen voor een goede milieukwaliteit, aandacht voor toegankelijkheid en inclusiviteit, goede langzaam verkeersverbindingen, passende huisvesting, voldoende mogelijkheden om in de publieke ruimte te sporten en te bewegen en bereikbaarheid van parken en buitengebied.

De kwaliteit van lucht, geluid, bodem en water in Roermond zorgt voor een goede woonomgeving. De milieukwaliteitsnormen kunnen per gebied op basis van de karakteristieken van dat gebied verschillen. Demografische ontwikkelingen zoals vergrijzing, maar ook andere ontwikkelingen zoals veranderende mobiliteit en de behoefte aan passende woonruimte hebben invloed op onze leefomgeving.

Een brede benadering van gezondheid is belangrijk. Gezondheid gaat niet alleen maar over niet ziek zijn. Het gaat ook over de woonomgeving, gebouwen, een schoon watersysteem en mobiliteit. Voldoende bewegen, inclusiviteit, gezonde lucht inademen, elkaar ontmoeten, veilig zijn en genoeg stilte dragen bij aan een goede gezondheid. Het gaat ook over de mate waarin iemand regie over zijn of haar eigen leven heeft. Een gezond ingerichte omgeving heeft effect op de gezondheid van stedelingen zelf. Het draagt daarnaast bij aan het beperken van maatschappelijke (zorg)kosten, het terugdringen van sociaaleconomische gezondheidsverschillen (in Roermond zijn veel mensen met lage inkomens, ook vooral ouderen) en een sterke (regionale) economie. We willen daarmee het gezondheidspotentieel beter benutten. Een positieve gezondheid betekent voor onder andere oudere inwoners die langer zelfstandig blijven wonen dat zij in de gelegenheid blijven om hun eigen boodschappen te doen, om naar buiten te kunnen gaan en anderen te ontmoeten. Een gezonde leefomgeving is hiermee een belangrijke randvoorwaarde voor ontwikkelingen in de stad.

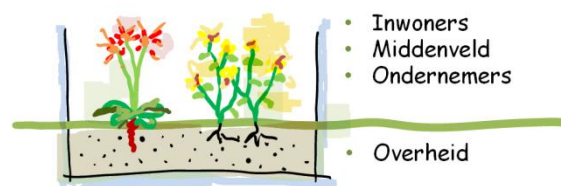
Een belangrijk onderdeel van een gezonde en duurzame leefomgeving is de mogelijkheid om ergens lopend of fietsend heen te gaan en op een prettige manier te verblijven. Dit draagt bij aan het welbevinden en de gezondheid van de inwoners van Roermond. Het moet de reiziger gemakkelijk worden gemaakt om een gezonde keuze te maken. We willen dat iedereen in Roermond dezelfde mogelijkheden heeft om gezond te zijn of te worden. Dat betekent dat de leefomgeving voldoende mogelijkheden biedt voor sporten, bewegen en spelen. Daarnaast verbeteren we de bereikbaarheid van de groene gebieden, de parken en het buitengebied.

Uitgangspunten

- Een gezonde en veilige leefomgeving.
- Met de fiets is de snelste weg.
- De publieke ruimte is gericht op beweging en ontmoeten.
- Iedereen moet makkelijk bij groene longen/gebieden komen binnen en buiten de stad.
- **Beschermen en versterken van de landschappelijke kwaliteiten.**

EEN GEZONDE EN VEILIGE LEEFOMGEVING.

De gemeente wil een gezonde en veilige leefomgeving voor haar inwoners. Niet alleen nu, maar ook in de toekomst. De gemeente doet dit niet alleen, maar werkt daarbij samen met inwoners en partners en gaat gebiedsgericht te werk. De overheid is verantwoordelijk voor de basiskwaliteit: voor een gezonde en veilige leefomgeving zijn wettelijke normen voor de milieukwaliteit. De kwaliteit van lucht, geluid, bodem en water in Roermond voldoen aan deze normen **en we leveren een bijdrage aan een gezond waterecosysteem.**

Gezonde en veilige leefomgeving

• Lucht	• Geur
• Geluid	• Externe veiligheid
• Water	• Bodem
• Bodem	• Geur
• Trillingen	

Waar dat niet het geval is, zal de gemeente streven naar het verbeteren van de milieukwaliteit tot de basiskwaliteit. De gemeente wil in deze milieunormen verschil maken tussen verschillende soorten gebieden in Roermond. Zo zou in de binnenstad een minder strenge norm voor geluidsoverlast kunnen worden gehanteerd. Daarmee kan de gemeente horeca en evenementen stimuleren. In de woonwijken, dorpen of stiltegebieden kan de

gemeente juist strenger zijn. De gemeente wil voor onder andere voor externe veiligheid, geluid en geur in het omgevingsplan normen per gebied of bijvoorbeeld rondom kwetsbare functies bepalen. De gemeente heeft de wettelijke zorgplicht voor de inzameling en transport van stedelijk afvalwater. Wij voeren de zorg zó uit dat de volksgezondheid wordt bevorderd en beschermd, en goede leefomgeving wordt bevorderd en schade aan het milieu wordt voorkomen. Daarnaast zetten we in op een sociaal veilige leefomgeving, een omgeving van sterke gemeenschappen waarin men omziet naar elkaar en overlast wordt tegengegaan. Sociaal veilig, zodat iedereen veilig kan wonen en werken. Op basis van het programma integrale veiligheid voeren we een actief beleid tegen ondermijning door criminele netwerken, drugshandel, prostitutie en dergelijke. Waar mogelijk zetten we de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Wet Bibob) in, als we misbruik van subsidies of vergunningen verwachten.

Risicovolle activiteiten worden niet toegelaten op plaatsen waar ze conflicteren met de leefbaarheid. We willen bovendien dat bestaande risicovolle activiteiten binnen hun huidige risicocontouren blijven. Andersom passen gevoelige functies (zoals woningen en kinderdagverblijven) bijvoorbeeld niet in de nabijheid van industrie, agrarische bedrijvigheid en drukke wegen. We houden een scherp oog op alle ontwikkelingen die invloed kunnen hebben op de veiligheid van onze inwoners. Risico's kunnen immers beïnvloed worden. Enerzijds door ze te voorkomen en anderzijds door de kans van optreden te verkleinen en de gevolgen te beperken. Om dit voor elkaar te krijgen sluiten we als gemeente Roermond, bij het afwegen van nieuwe initiatieven en thema's, aan bij de kernwaarden van onze veiligheidsregio (Veiligheidsregio Limburg Noord, 2021) zoals deze in het bijgevoegde tekstvlak zijn opgenomen.

Veiligheid is een randvoorwaarde voor een goed functionerende maatschappij en voor de kwaliteit van de leefomgeving. We beschouwen daarom veiligheid niet als apart thema, maar als randvoorwaarde c.q. ontwerpcriteria bij alle opgaven en uitgangspunten. Hierdoor wordt veiligheid een integraal onderdeel van de fysieke leefomgeving. Ten aanzien van de fysieke veiligheid gebruiken we de landelijke kernwaarden fysieke veiligheid bij onze afwegingen en hebben we oog voor de risico's zoals omschreven in het provinciaal risicoprofiel.

MET DE FIETS IS DE SNELSTE WEG

We willen dat lopen, fietsen en andere actieve en duurzame vervoersmiddelen de belangrijkste vervoerswijzen worden. Bij nieuwe ontwikkelingen is de aanleg van korte fietsroutes het uitgangspunt. Een belangrijk onderdeel van een gezonde en duurzame leefomgeving is de mogelijkheid om ergens lopend of fietsend heen te gaan. Hiermee willen we beweging stimuleren. De gemeente wil in de stad hier zoveel mogelijk ruimte aan geven. Lopen en fietsen moet de eerste keuze worden. Dat betekent dat we gaan werken aan voldoende en veilige langzaam verkeersroutes die uitnodigen tot lopen en fietsen, niet alleen voor recreatief gebruik, maar ook voor woon-werkverkeer en als verbinding in de stad. De woonomgeving en openbare ruimte moeten het aantrekkelijk maken om lopend of op de

Kernwaarden fysieke veiligheid

De Veiligheidsregio's hebben in samenspraak met het IPO en VNG landelijke kernwaarden veiligheid ontwikkeld om invulling te geven aan de veiligheidsambitie:

1. De kwaliteit van de leefomgeving wordt mede bepaald door (fysieke) veiligheid
2. Samen werken aan een veilige fysieke leefomgeving
3. De leefomgeving wordt mede vormgegeven volgens de ontwerpprincipes voor veiligheid:
 - a. Voorkomen of beperken van risico's vergroot de veiligheid
 - b. Afstand tot de risico's vergroot de veiligheid
 - c. Bouwwerken en omgeving bieden bescherming
 - d. Bouwwerken en gebieden zijn snel en veilig te verlaten
 - e. De omgeving maakt snel en effectief optreden van de hulpdiensten mogelijk
 - f. Mensen krijgen bij crisis passende medische zorg

fiets ergens heen te gaan, door onder andere groen aangeklede en veilige fiets- en wandelpaden te realiseren. Groene, aantrekkelijke routes dragen bovendien bij aan het welbevinden van de inwoners van Roermond. Maar ook door bijvoorbeeld goede overstappunten met openbaar vervoer en het inrichten van autoluwe wijken, wat uitgangspunt wordt bij nieuwe ontwikkelingen. Het moet de reiziger gemakkelijk worden gemaakt om te gezonde keuze te maken. Om dat mogelijk te maken worden voldoende stallingen en goede verbindingen gerealiseerd en wordt het parkeerbeleid herzien.

DE PUBLIEKE RUIMTE IS GERICHT OP BEWEGING EN ONTMOETEN

We willen ontmoeting en bewegen stimuleren in de publieke ruimte. Dit gaat niet alleen om de openbare ruimte, maar ook de openbare voorzieningen. Het welzijn en de gezondheid van mensen wordt positief beïnvloed door een schoon, opgeruimd, overzichtelijk sociaal veilig straatbeeld met voldoende groen en ruimte voor ontmoeting en gezamenlijke activiteiten. Door in te zetten op het principe van positieve gezondheid bij de inrichting van wijken en de openbare ruimte – met aandacht voor toegankelijkheid en inclusiviteit- ontstaat een prettig en (sociaal) veilig woonklimaat.

We willen dat iedereen in Roermond dezelfde mogelijkheden heeft om gezond te zijn of te worden. Dat betekent dat de leefomgeving voldoende mogelijkheden voor sporten, bewegen en spelen moet hebben. De gezonde keuze moet makkelijk gemaakt worden. Dat heeft gevolgen voor hoe we de openbare ruimte inrichten, maar ook de bereikbaarheid van publieke voorzieningen als sportvoorzieningen. Denk aan autoluwe wijken, openbaar groen voor sport en beweging of groene en aantrek-

kelijke wandel- en fietspaden. Roermond heeft veel niet goed bereikbare parken en groene gebieden zonder goede doorgaande routes. Door deze gebieden toegankelijker te maken voor fietsers en wandelaars krijgen inwoners meer gelegenheid om gezonde keuzes te maken.

Daarnaast willen we voldoende toegankelijke sportvoorzieningen (voor iedereen en dus ook mensen met een beperking). De sportvoorzieningen moet goed verspreid worden over Roermond, op zo'n manier dat deze gemakkelijk te bereiken zijn via fiets of met openbaar vervoer. Onderzocht wordt of het tracé van de IJzeren Rijn hiervoor gebruikt kan worden.

Bij de (her)inrichting van de (openbare) ruimte gaan we in eerste instantie na wat die ruimte in haar directe omgeving en in grote verband voor functie heeft en hoe dit gebied gebruikt wordt en gebruikt kan worden op groter schaalniveau. We zoeken ook naar mogelijkheden van meervoudig ruimtegebruik. Bijvoorbeeld bij de inrichting van een weg kijken we in eerste instantie hoe dit gebied ook verblijfsgebied kan zijn of een rol kan spelen in het actieve verkeer en gaan we dus niet standaard uit van de technische eisen en de doorstromingsfunctie van een weg.

IEDEREEN MOET MAKKELIJK IN GROENE GEBIEDEN KOMEN

Roermond heeft bos- en natuurgebieden en een aantrekkelijk landelijk gebied in haar omgeving. Binnen de stad zijn een aantal grotere groengebieden waar men rust en ontspanning kan vinden. We willen de bereikbaarheid van deze groene gebieden zowel binnen als buiten de stad verbeteren. Een betere bereikbaarheid is ook positief voor hulpdiensten. We willen dat kwetsbare mensen ook voldoende groen in hun omgeving of binnen redelijke (loop)afstand hebben. Dat betekent dat ook wijken waar geen groen kan worden toegevoegd, het mogelijk moet zijn om snel naar een groengebied te gaan. Daarom werken we aan groene routes voor fietsen en lopen die groene gebieden in de stad en het buitengebied verbinden.

We zetten in op een betere fiets- en wandelstructuur waarbij een directe verbinding wordt gemaakt met de groene gebieden en parken in de stad. Ook willen we de beekdalen van de Roer, de Maasnielderbeek en de Swalm en nabijgelegen bos- en natuurgebieden beter onderling verbinden en ontsluiten. We willen de toegankelijkheid van het buitengebied voor de inwoners van Roermond vergroten door meer recreatieve en aantrekkelijke fietsroutes te realiseren. Daarmee kan het omliggende landschap meer worden gebruikt voor recreatie.

Een (door)fietsroute over de voormalige IJzeren Rijn kan van grote cultuurhistorische, landschappelijk en sociaal verbindende waarde zijn. Deze langzaam verkeersverbindingen willen we waar mogelijk combineren met natuurverbindingen, zodat de routes bijdragen aan een versterking van de biodiversiteit en de natuurwaarden, maar ook met verblijfsfuncties zodat ze een rol in het dagelijks leven van de inwoners kunnen spelen en ontmoetingen stimuleren. Ook worden landschappelijke en recreatieve verbindingen gemaakt met gebieden over de grens.

5.2 Aantrekkelijke woon- en werkstad

We willen een onderscheidend profiel in de regio ontwikkelen, als moderne stad voor jong en oud. De plannen voor onderwijslocaties, nieuwe woningen, werkgelegenheid en maatschappelijke voorzieningen sluiten hierop aan.

Plannen voor nieuwe woningen dienen aan te sluiten op de lokale woningbehoefte, maar dienen ook bij te dragen aan een evenwichtige bevolkingsopbouw, door Roermond aantrekkelijker te maken voor jongeren. Ook in Roermond komen meer een- en tweepersoonshuishoudens en meer ouderen. De manier waarop onze openbare voorzieningen en openbare ruimte is ingericht moet daarop worden aangepast. De uitgangspunten hiervoor staan in 'de gezonde en veilige stad'.

Ons profiel als moderne woon- en werkstad willen we ook laten zien in onze onderwijslocaties, die we willen moderniseren. We stimuleren samenwerking tussen ondernemers en onderwijs.

Bouwontwikkelingen worden zorgvuldig voorbereid. Zowel kwaliteit, kwantiteit, behoefte en vraag nemen we mee in onze overwegingen. Daarbij letten we op de wijze waarop nieuwe bouwontwikkelingen bijdragen aan een aantrekkelijke, veilige, gezonde en duurzame leefomgeving.

Voor maatschappelijke voorzieningen streven we naar een evenredige spreiding over de gemeente. We streven naar regionale afstemming voor wat betreft woningbouw voor bijzondere doelgroepen en maatschappelijke voorzieningen voor deze doelgroepen. De aanwezigheid van voorzieningen en woningen voor bijzondere doelgroepen kan de sociale veiligheid en leefbaarheid van woonwijken onder druk zetten.

Uitgangspunten:

- Inzetten op Roermond als woon- en werkstad voor goed opgeleide jongeren.
- Eigentijdse onderwijslocaties in verbinding met de stad (nieuwe locaties in / aan binnenstad)
- We passen de principes van duurzaam ruimtegebruik toe.
- Streven naar spreiding van maatschappelijke voorzieningen over de gemeente

INZETTEN OP ROERMOND ALS WOON – EN WERKSTAD VOOR GOED OPGELEIDE JONGEREN

We willen een aantrekkelijke stad zijn voor jongeren. We zetten daarbij specifiek in op de goed opgeleide jongeren en meer diversiteit in opleidingsniveau. Hierbij zien we gezien de unieke kenmerken van Roermond met name kansen in de groep starters en doorstromers op de arbeids- en woningmarkt (25 tot 40 jarigen). Deels zullen dit de jongeren zijn die voor hun studie naar elders zijn verhuisd en terugkeren en deels richten we ons op inwoners die niet direct binding hebben met Roermond. Daarvoor zijn, naast een aantrekkelijke woon- en leefomgeving, ook goede verbindingen met omliggende steden noodzakelijk. In het bijzonder is openbaar vervoer (ook internationaal) daarbij van belang, bijvoorbeeld elektrificatie en verdubbeling van de Maaslijn. We werken aan de ontwikkeling van een regionaal vervoersknooppunt rondom het station. Hierbij onderzoeken we de mogelijkheid functies aan het stationsgebied toe te voegen, als een aantal sporen kunnen worden gesaneerd.

Deze doelgroep is van belang om de stad financieel draagkrachtig te behouden en de voorzieningen op peil te houden. We willen een onderscheidend profiel in de regio ontwikkelen, als moderne, jonge stad. Het aanbod woningen, werkgelegenheid en voorzieningen moet op dit profiel en op elkaar aansluiten.

Voor deze doelgroep is in de eerste plaats voldoende geschikte en betaalbare huisvesting nodig. Uiteraard geldt dit ook voor andere doelgroepen, zoals ouderen. Daarom streven we naar groei van het aantal woningen en doorstromingsmogelijkheden in en rond de stad. Door de centrale ligging van Roermond kunnen jongeren gebruik maken van een divers HBO en Universiteitsaanbod binnen

een korte afstand. Bovendien zetten we in op een goede aansluiting van de Roermondse bedrijven vanuit hoger onderwijsinstellingen in de wijde omgeving. Bijvoorbeeld door stage- en traineeplekken te creëren in het bedrijfsleven voor HBO-functies. De jeugd moet in Roermond kunnen blijven wonen en na afronding van de opleiding in Roermond aan de slag kunnen gaan. In het kader van de toekomst van het onderwijs in Roermond stellen we, in gesprek met partners, het Integraal Huisvesting Plan (IHP) op. Het huisvesten van dependances van of samenwerking met hoger onderwijs gericht op regionaal aangeboden werkgelegenheid is daarvoor een optie.

De inzet op een betere ontsluiting van de drie trekkers en het aantrekken van evenementen draagt bij aan de aantrekkingskracht op jongeren. Algemene functies, zoals zorg, vervolgonderwijs en cultuur maken Roermond als woonstad aantrekkelijk en daarom zoeken we naar mogelijkheden om dit te versterken. Deze functies zijn op stedelijk niveau bij voorkeur in het centrum gelegen.

Onze bedrijventerreinen herbergen 33% van onze arbeidsplaatsen. We hebben vijf bedrijventerreinen, Merum, Stadsrand Noord, Willem-Alexander, Roerstreek en Reubenberg. Op deze bedrijventerreinen wordt gewerkt aan zorgvuldig ruimtegebruik, energietransitie, circulaire economie, bereikbaarheid en klimaatadaptatie/biodiversiteit. Dit draagt bij aan een aantrekkelijke werkstad.

EIGENTIJDSE BEROEPSONDERWIJSLOCATIES IN VERBINDING MET DE STAD

Met de onderwijspartners werkt de gemeente toe naar een visie op de onderwijsstad Roermond voor jong en oud en speelt daarbij in op de (binnen)stedelijke context en infrastructuur van de compacte stad Roermond als geheel.

We willen onze onderwijslocaties moderniseren, vernieuwen en verduurzamen. Ons profiel als jonge, moderne woon- en werkstad willen we ook laten zien in onze onderwijslocaties. We zetten in op het versterken van de verbinding van het (middelbaar) beroepsonderwijs en het regionale bedrijfsleven en instellingen zodat studenten in de beroepscontext worden opgeleid. Hierbij is er tevens aandacht voor de fysieke component.

WE PASSEN DE PRINCIPES VAN DUURZAAM RUIMTEGEBRUIK TOE

We willen ruimte blijven bieden aan nieuwbouw van woningen binnen het bestaand bebouwde gebied. Voor de stad Roermond betekent dit: binnen het bestaande stedelijk gebied. Nieuwbouwplannen moeten aansluiten op de vraag en aansluiten op de directe omgeving. Dit vergt een zorgvuldige afstemming op maat, waarbij de nabijheid van busverbindingen, supermarkten en de inrichting van de openbare ruimte een rol spelen. Er is vraag naar woningen voor jongeren, sociale doelgroepen, doorstromers en ouderen. We willen differentiatie in de woningbouw. We willen de woonfunctie in de binnenstad versterken, bovendien pakken we daarmee de transformatie van leegstaand vastgoed aan. Nieuwbouwplannen moeten zorgvuldig stedenbouwkundig worden ingepast waarbij de aanleg van duurzame ontsluiting voor fiets- en wandelverkeer het uitgangspunt is. Ook wonen en leefbaarheid in de kernen krijgt aandacht.

Het geldende beleid met betrekking tot kwaliteitsbijdrage in het buitengebied ([zoals vastgelegd in de structuurvisie kwaliteitsbijdrage en opgenomen als bijlage bij deze omgevingsvisie](#)) zetten we voort. Initiatieven in het kader van de energietransitie beschouwen we al een bijzondere situatie zoals opgenomen in paragraaf 3.9 van de structuurvisie, waarbij we maatwerk toepassen. Voor iedere ontwikkeling in het buitengebied moet een investering worden gedaan in extra kwaliteit van het

buitengebied. Buiten de bebouwingsclusters, linten en de dorpen worden geen nieuwe woningen toegestaan in het buitengebied. Water en bodem zijn sturend bij ruimtelijke keuzes. Grondgebruik moet passend zijn bij de waterhuishouding. De gemeente onderstreept het belang van robuust en veerkrachtig ingerichte beekdalen en de ruimte die hiervoor nodig is.

SPREIDING VAN MAATSCHAPPELIJKE VOORZIENINGEN

We streven naar een evenredige spreiding van maatschappelijke voorzieningen en woningen voor bijzondere doelgroepen over de gemeente. Roermond heeft een centrumfunctie in de regio voor wonen en maatschappelijke voorzieningen. De stad trekt een diversiteit aan doelgroepen. Ook doelgroepen met een hogere zorgvraag of specialistische hulpvraag komen in de stad. Daaruit volgt ook een uitbreiding van het aantal (specialistische) zorg- en maatschappelijke voorzieningen in de stad. Maar ook andere aanverwante functies en voorzieningen worden hiermee getrokken. We willen dat zowel de specialistische voorzieningen als de daarmee samenhangende woningen zich niet concentreren op enkele plekken, maar worden verspreid over de hele gemeente. We willen hiermee voorkomen dat druk op de leefbaarheid ontstaat. Daarnaast willen we bovenmatige toestroom van doelgroepen met een hogere of specialistische hulpvraag beperken. We bieden ruimte aan maatschappelijke voorzieningen voor behoefte van de eigen inwoners. In het kader van de centrumfunctie willen we in de regio afspraken maken, om een evenwichtige en evenredige verdeling na te streven.

5.3 De Duurzame Stad/ Energie en klimaat

Roermond zet zich in voor een klimaatneutraal Roermond. Duurzaamheid is een opgave voor ons allemaal. Het heeft betrekking op hoe we wonen, werken, recreëren, hoe we ons verplaatsen, kortom op alle keuzes die we maken. Dat betekent dat we bij alle ontwikkelingen nadenken over de wijze waarop we een klimaatneutrale en klimaatbestendige invulling hieraan geven, waarbij we ook aspecten zoals veiligheid meewegen. Daarnaast werken we aan hoogwaterveiligheid, waarbij water en stad elkaar versterken.

We zien kansen voor opwekking van duurzame energie in onze gemeente. Nieuwe ontwikkelingen moeten zo volledig mogelijk duurzaam worden uitgevoerd. We zetten in op meer groen en water in het bebouwde gebied, om (regen)wateroverlast en hittestress tegen te gaan.

De ligging van Roermond aan het water geeft de stad een unieke kwaliteit. Oplossingen voor hoogwaterveiligheid zijn mogelijk, onder voorwaarde dat die kwaliteit behouden wordt.

Uitgangspunten:

- Duurzaamheid stellen we als randvoorwaarde
- We werken uit waar duurzame energieopwekking plaats kan vinden.
- We zetten in op meervoudig ruimtegebruik
- We streven naar een toekomstbestendig beheer en ontwikkeling van de ondergrond.
- Integrale afweging met betrekking tot hoogwaterveiligheid.
- We stimuleren transport over water (om vrachtverkeer te verminderen)

DUURZAAMHEID STELLEN WE ALS RANDVOORWAARDE

Omdat duurzaamheid een opgave is voor ons allemaal, stellen we duurzaamheid als randvoorwaarde voor nieuwe ontwikkelingen of herstructureringen en transformaties. Naast het stellen van randvoorwaardes stimuleren we kleinschalige initiatieven in de woon- en leefomgeving die bijdragen aan het duurzaam ruimtegebruik. Bij iedere nieuwe ontwikkeling denken we na over de wijze waarop we een klimaatneutrale en klimaatbestendige invulling geven, hoe dit past in de fysieke leefomgeving en waar mogelijk geven we bij het beoordelen van alternatieven voorrang aan initiatieven die duurzaamheid of energieneutraal bouwen als uitgangspunt hanteren. Nieuwbouw moet daarnaast energieneutraal worden gerealiseerd, en zoveel mogelijk circulair.

WE WERKEN UIT WAAR DUURZAME ENERGIEOPWEKKING PLAATS KAN VINDEN.

Roermond zet zich in voor een klimaatneutraal Roermond. Opwekking van duurzame energie dient zoveel mogelijk binnen bestaand bebouwd gebied een plek te krijgen, maar we voorzien dat dit niet voldoende zal zijn en dat daarbuiten ook maatregelen en ontwikkelingen nodig zullen zijn. Nieuwe ontwikkelingen moeten volledig duurzaam worden uitgevoerd. Voor bestaande bouw geldt een opgave om deze te transformeren naar klimaatneutraal. De gemeente kan dit niet alleen. Daarom willen we samenwerken met regionale partners en met onze inwoners. De gemeente heeft daarbij een stimulerende rol, zodat iedereen daadwerkelijk bijdraagt. De energietransitie is een opgave van ons allemaal. Wij zijn van mening dat de zwakste schouders niet het zwaarst getroffen moeten worden. Daarom zetten wij ons in voor een eerlijke verdeling van de kosten die de energietransitie met zich mee brengt.

De komende tijd werken we met de regio een Regionale Energie Strategie uit. **De R.E.S. wordt uitgewerkt tot een nieuwe, verbeterde versie (de RES 2.0.). We intensiveren onze samenwerking met andere gemeenten door ook regionaal opgaven zoals het Nationaal Isolatieprogramma op te pakken.**

Grootschalige duurzame energieopwekking krijgt ook een plaats in de R.E.S. Ons uitgangspunt hierbij is dat grootschalige opwekking niet in landschappelijk waardevolle gebieden gesitueerd moet worden. Bij opwekking van duurzame energie zal innovatie op termijn een grote rol spelen, waardoor ruimtegebruik op basis van nieuwe technieken beperkter zal zijn. Bovendien moet grootschalige opwekking de landschappelijke kwaliteit niet aantasten maar liefst verbeteren, ondersteunen of in ieder geval compenseren.

WE ZETTEN IN OP MEERVOUDIG RUIMTEGEBRUIK.

We zetten in op meer groen en water in de stad om de stad klimaatbestendig te maken. Samen met onze inwoners en bedrijven zoeken we een passende bescherming tegen de gevolgen van de klimaatverandering. Hierbij hanteren we de voorkeurstrategie opvangen-bergen-infiltreren-afvoeren van water. Maatregelen aan de bron (particuliere en openbare gebouwen, verharding en percelen) hebben dus nadrukkelijk de voorkeur. Groen en water biedt bovendien mogelijkheden om sport, spel en ontmoeting in de woon- en leefomgeving te realiseren. Ook is er een kans om deze als bluswatervoorzieningen in te zetten. Door fietsroutes te combineren met de ontwikkeling van groen worden de fietsroutes aantrekkelijker.

Voldoende groen en water in de bebouwde omgeving geeft ruimte voor opvang en infiltratie van water. Groen in stedelijk gebied zorgt voor verkoeling en biedt schaduw tegen de zon. In Roermond is niet in alle bebouwde gebieden voldoende groen aanwezig. De opgave voor meer groen verschilt per wijk en soms wel per straat. Wijken met meer versterking hebben meer last van (regen)wateroverlast en hittestress (te warm, geen mogelijkheid voor verkoeling).

We zoeken ruimte om groen toe te voegen en (regen)water op te vangen. Hiermee dragen we bij aan het realiseren van groen binnen redelijke loopafstand.

We zetten in op goed ruimtelijk gebruik voor de energietransitie, inclusief de warmtetransitie. Dit betekent het waarborgen van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving c.q. het verbeteren van de ruimtelijke en landschappelijke kwaliteit. De transitie moet een bijdrage leveren aan de verbetering van de leefomgeving. Bij de realisatie van de transitie zoeken we nadrukkelijk naar multifunctioneel en verantwoord ruimtegebruik en meekoppelkansen zoals werk-met-werk.

WE STREVEN NAAR EEN TOEKOMSTBESTENDIG BEHEER EN ONTWIKKELING VAN DE ONDERGROND

De fysieke leefomgeving omvat ook de ondergrond. Het borgen van de kwaliteit van de ondergrond en de bodem is van groot belang. Een goede bodemkwaliteit is de voorwaarde voor gezonde voedselproductie, schoon drinkwater, biodiversiteit, bescherming tegen wateroverlast en dergelijke. De bodem bevat ook de historie van Roermond en draagt daarin mee aan de karakteristiek. Daarnaast is de ondergrond zowel binnen als buiten de stad onlosmakelijk verbonden met de functies bovengronds. De bodem en ondergrond draagt zodoende bij aan een goede fysieke leefomgeving en een aantrekkelijke woon- en leefomgeving. Het gebruik van de bodem en de ondergrond nemen in de toekomst alleen maar toe, voornamelijk door de energietransitie. De diepe ondergrond kenmerkt

zich door de aanwezigheid van breuklijnen en de Roerdalslenk waardoor er beperkingen zijn in het gebruik daarvan. Door de energietransitie breidt het kabelnetwerk voor elektriciteit verder uit, maar ontstaat ook vraag naar de benutting van bodemenergie of ondergrondse opslag van CO₂. Wij willen meer sturing en ordening krijgen in onze ondergrond met het oog op deze ontwikkelingen. Daarbij vinden we het van groot belang dat toekomstige ontwikkelingen niet belemmerd worden door wat er de komende jaren in de ondergrond plaats zal vinden. Daarbij denken we aan een verre horizon.

INTEGRALE AFWEGING MET BETREKKING TOT HOOGWATERVEILIGHEID.

We werken aan hoogwaterveiligheid, waarbij water en stad elkaar versterken. Dit vraagt om een andere manier van inrichten langs het water. We hebben een integrale kijk op hoogwaterveiligheid, waarbij bouwen aan en met het water het uitgangspunt is. **Nieuwe ontwikkelingen zijn minimaal waterneutraal, maar moeten liever nog een verbetering opleveren voor de omgeving.**

De ligging aan de Maas is van belang voor de wijze waarop onze leefomgeving wordt ingericht. Ook de beken in het buitengebied kennen overstromingsgevaar. Bij hevige buien kan de Maasnielderbeek buiten haar oevers treden. De aangrenzende percelen kunnen dan wateroverlast of waterschade ondervinden. De gemeente wil strategieën uitwerken om de waterveiligheid ook bij hoogwater te kunnen garanderen. Wij willen daarom werken aan een woon- en werkomgeving waar structureel meer water wordt vastgehouden. In de stad blijft een kadekering nodig. Buiten de stad willen wij ruimte bieden voor verruiming van de rivier. Deze opgave moet integraal worden opgepakt in samenwerking tussen gemeente, inwoners, waterpartners en gebiedspartners. We willen dat waterkeringen, dijken en waterretenties bijdragen aan een verbetering van de kwaliteit van de leefomgeving. Een van de middelen is adaptief bouwen en door te werken aan meerlaags veiligheid (overstromingen voorkomen, een duurzame ruimtelijke inrichting, rampenbeheersing bij overstromingen), zowel in de stad als buiten de stad. Daarbij moet rekening worden gehouden met de landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten. Bovendien vinden wij het belangrijk dat er voldoende ruimte blijft voor stedelijke ontwikkeling en recreatieve mogelijkheden. De stad moet zich openen naar het water, niet erdoor worden ingesloten. De ligging aan het water geeft de stad een unieke kwaliteit. We willen meer verbinding tussen de stad en het water. Wij willen daarom geen op zichzelf staande dijkversterkingen in het stedelijk gebied, maar combineren deze met een gebiedsontwikkeling. De waterkering in het stedelijk gebied heeft tevens een functie voor woningen, bedrijven, wandelvoorzieningen, verblijfsgebied etc. De overgang van stad en water moet meer stedelijke allure krijgen, waarbij in het bebouwd gebied bij bebouwing en de openbare ruimte rekening wordt gehouden met overstromingsrisico's en waar voor de inwoners van Roermond de mogelijkheid wordt geboden om direct contact te hebben met het water.

WE STIMULEREN TRANSPORT OVER WATER (OM VRACHTVERKEER TE VERMINDEREN)

Roermond is uitstekend bereikbaar over het water. De Maas is een belangrijke verbinding voor het bedrijventerrein Willem Alexander. Er zijn ook diverse havens, waar aan en afvoer van grondstoffen, halffabricaten en producten plaatsvindt. Roermond wil vervoer over water als duurzame vervoersmodaliteit stimuleren en het goederenvervoer schoner maken. Dit past bij de verduurzaming van vervoersbewegingen en de regionale rol van Roermond als werkstad. Het verbeteren van havenfacili-

teiten biedt kansen om de hoogwaterveiligheid te verbeteren. Een verplaatsing van wegvervoer naar scheepvaart past bij de doelstelling voor het verminderen van de CO2 uitstoot. We staan open voor initiatieven die deze kansen aangrijpen en benutten.

5.4 Stad van drie grote trekkers

Vanuit ruimtelijk en economisch perspectief heeft Roermond drie grote trekkers: de historische binnenstad, de stedelijke Maasplassen en het Designer Outlet Roermond. Hier is plek voor ontspanning en ontmoeting voor zowel de eigen inwoners als bezoekers. Ontspanning en ontmoeting is ook hetgeen deze drie met elkaar verbindt. De onderlinge fysieke verbindingen en naar de rest van stad zijn beperkt en verdienen opwaardering. Alleen zo kunnen deze onderscheidende kwaliteiten voor de stad goed benut worden.

De historische binnenstad met zijn diversiteit aan functies en het Designer Outlet Roermond (DOR) zijn twee trekkers die vele miljoenen bezoekers trekken. De Maasplassen zijn de derde trekker. De Maasplassen bieden een veelvoud aan recreatieve functies voor inwoners en bezoekers van Roermond zoals waterscouting, botenverhuur, vaarscholen, surfscholen etc. Bovendien zijn er in Roermond circa 2055 ligplaatsen in de diverse jachthavens.

Het aanbod voor bewoners en bezoekers in Roermond is compleet: Naast de drie trekkers dragen de ligging aan het weidse water van de Maas en de Maasplassen en de nabijheid van een groen en landelijk buitengebied met lieflijke beekdalen, als ook de natuurgebieden in onze omliggende gemeenten bij aan de aantrekkelijkheid van de gemeente voor wonen en recreëren. Ook dit biedt economische mogelijkheden. Roermond biedt mede hierdoor een uitstekende uitvalsbasis voor meerdaags verblijf.

We willen deze kwaliteiten van Roermond inzetten om de quality of life voor onze inwoners te vergroten en de kansen voor toerisme te benutten.

Uitgangspunten:

- Roermond ontwikkelt zich als stad voor meerdaags bezoek.
- Betere ontsluiting.
- Beleving van de stad op peil houden.
- Cultuurhistorische en monumentale kwaliteiten in stand houden, versterken, meer zichtbaar maken en gebruiken als inspiratiebron bij nieuwe ontwikkelingen..

ROERMOND ONTWIKKELT ZICH ALS STAD VOOR MEERDAAGS BEZOEK

Roermond is een stad van drie trekkers: binnenstad, stedelijke Maasplassen en DOR. Bezoekers komen veelal voor een van deze trekkers. We willen de onderlinge kruisbestuiving stimuleren zodat de stad er als geheel beter van kan worden. Wij willen mensen langer laten verblijven in Roermond. Zoals aangegeven zijn de onderlinge verbindingen beperkt en is een opwaardering noodzakelijk.

We werken met partners samen aan een verleidelijk aanbod voor toeristen, door in te zetten op de combinatie van de drie trekkers. Dat vergt een betere samenwerking en promotie. We willen met een duidelijk profiel van Roermond naar buiten en goede informatievoorziening over het aanbod in Roermond. Het vergt ook betere en aantrekkelijkere verbindingroutes tussen de drie trekkers. Daarnaast willen we dat de Maasplassen beter gebruikt wordt voor recreatie, sport, cultuur en evenementen, die bij voorkeur aansluiten op het profiel van Roermond. Deze functies kunnen het beste in samenhang met elkaar en in samenhang met een goede verbinding richting de stad worden gerealiseerd. Hiervoor hebben we voor De Weerd (Noorderplas) en Hatenboer (Zuidplas) het Ontwikke-

lingskader Stedelijke Maasplassen opgesteld.

BETERE ONTSLUITING

We willen onze drie trekkers beter ontsluiten voor onze eigen inwoners. We zorgen voor aantrekkelijke, groene routes voor fiets- en wandelverkeer vanuit de woonwijken richting het centrum. Zo worden de trekkers bereikbaar voor alle doelgroepen in de stad, waardoor ook de eigen inwoners kunnen profiteren van de drie trekkers van Roermond.

De binnenstad en DOR zijn vanuit de omliggende wijken niet makkelijk en snel te bereiken. Ook de fiets- en voetgangersverbinding tussen het DOR en de binnenstad werkt nog niet optimaal. Daarnaast dient de verbinding veilig en aantrekkelijk te blijven, ook in de nacht. De belangrijkste oorzaak wordt gevormd door de spoorlijn en de N280 die dwars door Roermond lopen en die voor fietsers en voetgangers maar op enkele plekken kunnen worden overgestoken. De gemeente wil onderzoeken of de oversteken of onderdoorgangen over het spoor kunnen worden verbeterd, zodat de verbindingen vanuit de wijken verbeterd worden.

Autobereikbaarheid Binnenstad en DOR

De bereikbaarheid in de stad staat in het weekend onder druk door de hoeveelheid bezoekers aan het DOR. Met de reconstructie van de N280 wordt hiervoor een oplossing geboden. De gemeente wil daarnaast bezoekers uit de regio en inwoners verleiden om op de fiets te komen. Transfers of goede ov-verbindingen kunnen bijdragen aan minder autoverkeer in de binnenstad en op verkeersaders in de stad.

Bereikbaarheid Maasplassen

De gemeente wil dat mensen vanuit de stad naar de Maas/Maasplassen toe kunnen gaan. Nadruk komt te liggen op de ontsluiting voor voetgangers, fietsers en eventueel het openbaar vervoer. We faciliteren riviercruises aan de Maas en waterrecreatiemogelijkheden aan de verschillende Maasplassen, in het bijzonder aan de Zuidplas en de Noorderplas. Ook bieden we ruimte aan nieuwe verbindingmogelijkheden, zoals een watertaxi of pontje. Mogelijkheden voor een nieuwe brug worden onderzocht. Langs de Maasplassen willen we een doorgaande wandel- en fietsroute aanleggen, om het gebruik door inwoners te vergroten.

Door een betere verbinding en benutting van de Maasplassen krijgen inwoners en bezoekers meer mogelijkheden om in groen en water te ontspannen en te sporten. Dit draagt bij aan de gezondheid en het welzijn van de inwoners.

BELEVING VAN DE STAD VERBETEREN

We willen de binnenstad versterken door ruimte te bieden aan horeca, cultuur en ontspanning. We werken aan een nieuwe mix van aantrekkelijke functies waarin retail nog steeds een belangrijke rol blijft behouden. De dynamiek in de retail blijft ook de komende periode nog groot. We zien nu al in toenemende mate leegstand ontstaan, waardoor die mix van functies het uitgangspunt wordt. Dit betekent ook dat er een transformatieopgave van detailhandel is naar andere functies zoals wonen, ambachtelijke bedrijvigheid en dienstverlening. We willen het huidige aanbod in cultuur, erfgoed en archeologie beter ontsluiten en blijvend in stand houden.

De binnenstad is de huiskamer van de stad

De ambitie voor de binnenstad is een goede toegankelijkheid. Dit geldt voor de verschillende ontmoetingsfuncties en de straten, pleinen en parken: het moet voelen als de huiskamer van de stad. Er is voor iedereen ruimte voor ontspanning en ontmoeting. De binnenstad is dé plek voor cultuur, historie, horeca en winkels. We willen de binnenstad levendig en aantrekkelijk maken voor zowel bewoners van Roermond, inwoners van de binnenstad en bezoekers, ook nadat de winkels sluiten. De beleving en levendigheid willen we versterken door evenementen passend bij de verschillende plekken van de stad aan te trekken. Deze evenementen passen bij voorkeur bij het profiel van de drie trekkers. Verder willen we een aantrekkelijk beleid voor horeca voeren. We stimuleren ondernemers om gebruik te maken van de ruime openingstijden. Dit zorgt voor meer reuring en levendigheid in de binnenstad. Daarbij hebben we uiteraard aandacht voor de leefbaarheid. Onderdeel van de beleving en leefbaarheid is ook het veiligheidsgevoel. Met de aantrekkingskracht van de binnenstad, het Designer Outlet Roermond en de vele evenementen is er ook een opgave om de veiligheid te borgen.

We staan open voor nieuwe vrijetijdsvoorzieningen. Een voorbeeld daarvan is een dagattractie die aansluit op het profiel als historische, retail en leisure stad.

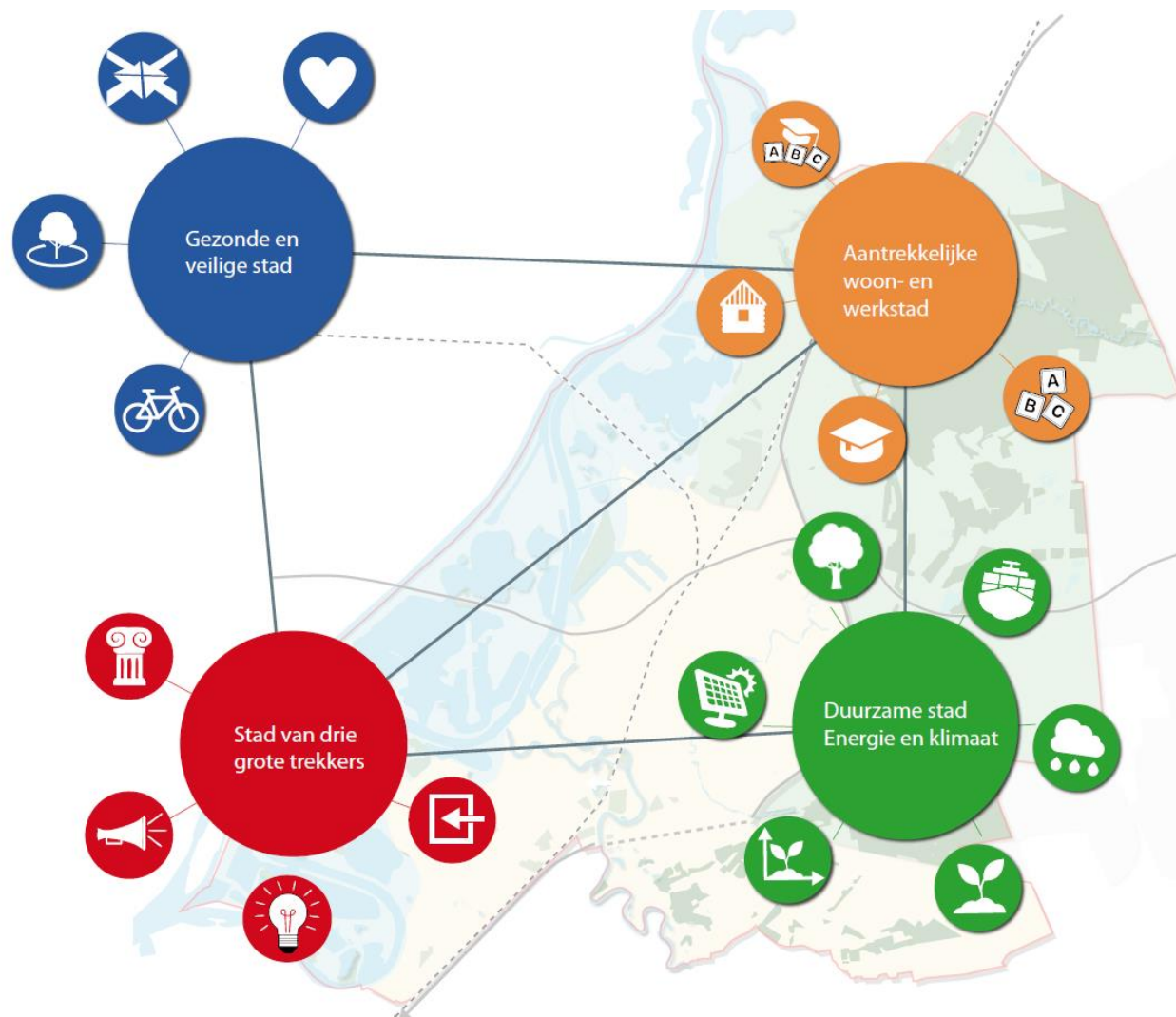
Ook de binnenstad van Roermond kent leegstand. Daarom zetten we in op het aantrekken en stimuleren van nieuwe ondernemers en faciliteren we functieverandering van leegstaande panden, waarbij we ondermeer ook bekijken hoe een herziening van het parkeerbeleid hier een bijdrage aan kan leveren. In het kernwinkelgebied blijft de winkelfunctie op de begane grond het belangrijkste.

Cultuur en historie

Het historische karakter van de stad blijkt uit de monumentale bebouwing en de structuur van de stad. Dit karakter vormt het decor voor de beleving van de stad door inwoners en bezoekers. De historische kwaliteit willen we uitdragen door in te zetten op de beleving van de historische kwaliteit van het centrum. De kwaliteit van het erfgoed die is verankerd in gevels, pleinen, historische elementen en gebouwen willen we behouden en waar mogelijk versterken. Het verleden kan daarbij dienen als inspiratiebron voor hedendaagse opgaven. Het gebruik van erfgoed voegt kwaliteit en vooral eigenheid toe aan het ruimtelijk ontwerp. Dat komt ook de beleving weer ten goede.

We willen inwoners van de stad meer betrekken bij het erfgoed, bijvoorbeeld door aandacht te besteden aan een archeologische opgraving in een wijk.

Ook buiten de binnenstad is veel cultuurhistorische kwaliteit te vinden. Ook hier willen we cultuurhistorie gebruiken als drager van de ontwikkelingen. Monumenten staan niet op zichzelf maar maken deel van de omgeving en vormen vaak een ensemble. Het behouden en versterken van de ensemblewaarden heeft onze aandacht, we beoordelen plannen dan ook in een ruimer kader. Ook zetten we in op behoud van monumentaal groen, zoals bijzondere tuinontwerpen en laanstructuren. Groen heeft ook een functie binnen de stadsnatuur. Daarom behouden en versterken we het stedelijk groen.

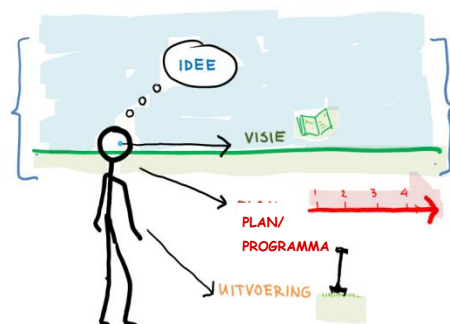

Fysieke speerpunten Omgevingsvisie Roermond

6 Uitvoeringsprogramma

De gemeente Roermond staat de komende jaren voor een groot aantal speerpunten en opgaven. Dit is opgenomen in deze visie. De gemeente kan de uitvoering van de visie niet alleen, maar is ook afhankelijk van inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en haar partners. De gemeente kan hierbij een attenderende rol hebben, om iets onder de aandacht te brengen van andere overheden, ondernemers of maatschappelijke organisaties. Ook kan de gemeente meerdere partijen met elkaar in contact brengen om initiatieven te verbinden.

Een aantal speerpunten en opgaven vraagt om meer uitwerking of doorwerking in andere plannen, zoals het omgevingsplan, een 'programma', de uitvoering van beheer of bij projecten.

Bij nieuwe ontwikkelingen hanteren we de speerpunten uit Hoofdstuk 5 als uitgangspunt. Bij initiatieven van derden geven we ze mee als kader. Dit hebben we niet afzonderlijk benoemd in het uitvoeringsprogramma, omdat we dit als doorlopend proces zien. Daarnaast werken we op basis van een uitvoeringsprogramma aan de uitvoering van de visie door middel van concrete acties.

Het uitvoeringsprogramma zal in de looptijd van de omgevingsvisie regelmatig worden geactualiseerd. Op die manier wordt gemonitord of alle acties worden uitgevoerd en kunnen ook nieuwe acties worden toegevoegd om de doelen uit deze omgevingsvisie te bereiken. We kiezen ervoor om in het uitvoeringsprogramma acties te benoemen waar we concreet mee aan te slag gaan. Acties voor de (middel)lange termijn staan daarom niet beschreven. We behouden daarmee de flexibiliteit om op basis van de visie en de speerpunten acties te formuleren en daarbij ook in te spelen op actuele trends en ontwikkelingen.

Wat gaan we doen:

- We nemen gebiedsgerichte normen voor milieuaspecten in het omgevingsplan, waar nodig werken we in de vorm van een programma aan het bereiken van die normen.
- We vergroenen Roermond en we werken aan betere verbindingen om actieve mobiliteit te stimuleren, waaronder:
 - het gebruik van het tracé van de voormalige IJzeren Rijn als publieke ruimte gericht op beweging en ontmoeting;
 - een aantrekkelijke verbinding tussen de stad, het Roerdal, de Maasnielderbeek en het Swalmdal.
 - een fiets- en wandelroute langs en naar de Maas/ de Maasplassen, waaronder een nieuwe verbinding over de Maas.
 - het verbeteren van langzaam verkeersroutes tussen Roermond en de dorpen in de regio.
 - de verbinding van en tussen de drie trekkers.

- We versterken de samenwerking tussen gemeenteoverheden, Roermondse bedrijvenbedrijfsleven en (beroeps) onderwijsinstellingen in de omgeving.
- Het stationsgebied wordt getransformeerd tot regionaal vervoersknooppunt met ruimte voor verschillende functies en voorzieningen.
- We zorgen ervoor er in woningbouwplannen in ruime mate woningaanbod is gericht op de leeftijdscategorie 25 tot 40 jaar.
- We zetten in op het versterken van de verbinding van het (middelbaar) beroepsonderwijs en het regionale bedrijfsleven en instellingen zodat studenten in de beroepscontext worden opgeleid. Hierbij is er tevens aandacht voor de fysieke component.
- We maken een kader waarmee we toetsen hoe we nieuwe maatschappelijke voorzieningen en daarmee samenhangende woningen spreiden.
- We werken de mogelijkheden rondom de energietransitie uit, zowel uiteindelijk voor de onderdelen grootschalige opwek elektrische energie, een warmte(transitie)visie en besparingsopties
- We stellen naar aanleiding van de klimaatstresstest een actieplan met concrete maatregelen op en zoeken mogelijkheden om dit te combineren met het stimuleren van ontmoeting en bewegen in de openbare ruimte.
- Samen met onze partners werken we een strategie uit voor de toekomstige hoogwateropgave waarbij langs het water meervoudig ruimtegebruik wordt toegepast. We werken een passend beschermingsniveau uit en kijken welke maatregelen de voorkeur hebben. Hierbij onderzoeken we welke potenties er zijn voor integrale gebiedsontwikkeling en adaptieve inrichtingsmaatregelen.
- We stellen samen met onze partners een plan op voor het herstel van de beeksystemen en we onderstrepen hierbij het belang van het robuust en veerkrachtig inrichten van het watersysteem in het buitengebied. Dit doen we door ruimte voor het watersysteem te reserveren
- We stellen een ontwikkelingsstrategie op waarbij de verbindende factor tussen de drie trek- kers voorop staat.
- We stellen een ontwikkelingskader op voor de overige Maasplassen.
- We maken monumenten en archeologie meer zichtbaar om de beleving te bevorderen.
- We bekrachtigen onze visie op duurzaam regenwaterbeheer in een waterstructuurkaart. Dit is een gebiedsdekkende kaart waarop voor elke locatie is te zien hoe (afgekoppeld) regenwater gaat afstromen en waar het zich verzameld, maar ook welke plekken ruimte moet worden vrijgehouden of vrijgemaakt om regenwater zonder overlast te kunnen bergen, afvoeren of infiltreren. Daarmee is het een toetsende kaartlaag voor alle ruimtelijke ontwikkelingen.

Bijlagen

Bijlage 1: Beleidskader

1. Beleidskader Rijk, provincie en waterschap

De omgevingsvisie vormt het richtinggevende kader voor de gemeente. Maar de omgevingsvisie staat niet op zichzelf. Er zijn veel wetten, regels en beleidskaders waar de omgevingsvisie rekening mee moet houden. Hierna beschrijven we de belangrijkste wetten en regels van het rijk, de provincie en het waterschap waarmee de omgevingsvisie rekening moet houden.

NATIONALE OMGEVINGSVISIE (NOVI)

Aan de hand van een toekomstperspectief op het jaar 2050 brengt de NOVI de langtermijnvisie in beeld. Daar volgt een viertal prioriteiten uit, zijnde:

- 1) Ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie;
- 2) Duurzaam economisch groeipotentieel;
- 3) Sterke en gezonde regio's
- 4) Toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied.

Binnen deze prioriteiten is het nodig om keuzes te maken. Binnen het NOVI worden daarvoor de volgende drie afwegingsprincipes gebruikt:

- a) Combinaties van functies gaan voor enkelvoudige functies
- b) Kenmerken en identiteit van een gebied staan centraal, en
- c) Afwentelen wordt voorkomen

Binnen de prioriteiten worden vervolgens beleidskeuzes gemaakt.

PROVINCIALE OMGEVINGSVISIE (POVI)

Toekomstbeeld 2030-2050

Limburg is een regio die haar inwoners goede omstandigheden biedt om te leven, leren, wonen en werken. Limburg kent een goed vestigingsklimaat met een sterke sociale cohesie en uitstekende omgevings-kwaliteiten. De leefomgeving in zowel stad als dorp als in het landelijk gebied is niet alleen aantrekkelijk, veilig en gezond, maar biedt ook plaats aan een duurzame energievoorziening, voorzieningen voor het opvangen van wateroverlast en voldoende groen om hittestress tegen te gaan. Steden en dorpen hebben een gecoördineerde, maar organische transformatie doorgemaakt door het waar nodig aanpassen/herschikken van onder meer woningen, winkels, kantoren, werklocaties, vervoers-, nuts-, cultuur- en onderwijsvoorzieningen met respect voor de monumentale en identiteitsbepalende onderdelen. Dankzij een sterk adaptief vermogen van ondernemingen, zowel van het midden en klein bedrijf (MKB) als de multinationals, maken sectoren als de (maak-)industrie, agro-food-complex, logistiek, vrijetijdseconomie en zorg grote technologische en digitale veranderingen door.

Duurzame energieopwekking is in Limburg geïntegreerd in steden, dorpen en enkele grootschalige productielocaties in Limburg. De overgangen tussen bebouwde gebieden en het landelijk gebied zijn optimaal ingericht voor stads(kringloop)landbouw, recreatie, natuur- en landschapsbeleving en klimaatadaptieve voorzieningen.

De beekdalen hebben een klimaatadaptieve functie. Maar ze zijn ook ingericht als waterreservoir in het kader van het verminderen van watertekorten in periode van droogte. Er is meer ruimte voor water, klimaatbossen, natuurgerichte vormen van landbouw en vrijetijdseconomie. Het Natuurnetwerk Limburg en de daarbinnen gelegen Natura 2000-gebieden hebben een meer robuust karakter gekregen. Zij hebben een sterkere onderlinge verbinding, en mede door de multifunctionele overgangszones rondom het Natuurnetwerk, is er ook een verbetering van goede instandhoudingscondities voor de biodiversiteit.

Kringlooplandbouw bepaalt in belangrijke mate het grondgebruik in het landelijk gebied van Noord- en Midden-Limburg buiten de groenblauwe mantel - vooral beek- en rivierdalen en verbindingzones van natuurgebieden - en het Natuurnetwerk Limburg. De balans met de omgeving -water, bodem, lucht, mens en natuur - is hersteld.

Limburgse principes en zoneringen

De Omgevingsvisie is geen blauwdruk voor de toekomst. Bij (nieuwe) ontwikkelingen kunnen we nog keuzes maken. Daarbij kiest de provincie voor maatwerk en houdt rekening met het karakter en mogelijkheden van een gebied en de afweging van belangen op lokale schaal. Als er afwegingen worden gemaakt wordt dat gedaan op basis van de Limburgse principes:

- Streven naar een inclusieve, gezonde en veilige samenleving
- Kenmerken en identiteit van gebieden staan centraal
- Meer stad, meer land (compacte steden en dorpen en landelijke gebieden als tegenhanger van stedelijke gebieden)
- Zorgvuldig omgaan met onze ruimte en voorraden bovengronds én ondergronds
- Procesmatige uitgangspunten

Naast de inhoudelijke principes, hanteert de provincie de volgende procesmatige uitgangspunten over de beoogde uitvoering en samenwerking met de partners:

- de maatschappelijke opgaven en kansen staan centraal;
- samenwerking, participatie en eigenaarschap;
- we werken gebiedsgericht;
- we werken adaptief aan de opgaven;
- we werken als één overheid.

Provinciale belangen

De overheid richt zich op het algemeen belang: datgene dat voor het welzijn van de bevolking in zijn geheel nuttig, gewenst of nodig is. De Provincie heeft speciale aandacht voor het algemeen belang van onze bevolking en het bedrijfsleven. De Provincie oefent haar taken en bevoegdheden uit als dat

nodig is met het oog op het provinciaal belang, als dat belang niet doeltreffend en doelmatig kan worden behartigd door gemeente of waterschap, of als dat bij wet is bepaald. De volgende belangen zijn geformuleerd.

Wonen en leefomgeving:

- Een woningaanbod/planvoorraad waarbij vraag en aanbod in evenwicht zijn. Derhalve voldoende (betaalbare) woningen van de juiste kwaliteit op de juiste plek;
- Alle woningbouwontwikkelingen beschouwt de provincie als provinciaal belang.

Veiligheid:

- Een gezonde en veilige leefomgeving voor iedere Limburger;
- Een inrichting van de leefomgeving die bewegen, ontmoeten, zelfredzaamheid, educatie en een gezonde levensstijl stimuleert.

Cultuur, sport en erfgoed:

- Een divers aanbod van regionale voorzieningen voor sport en cultuur;
- Het behoud en (her)gebruik van cultureel erfgoed en monumenten in hun omgeving (erfgoed-ensembles);
- Een zorgvuldige omgang met en behoud van archeologische waarden.

Economie:

- Een excellent vestigingsklimaat met een sterke economische structuur;
- Innovatiekracht en bloeiende innovatie ecosystemen op basis van triple helix samenwerking;
- Een circulaire economie en spaarzaam omgaan met primaire grondstoffen;
- Een goede kennis- en onderwijs (infra)structuur;
- Een wendbare en inzetbare arbeidsmarkt waarin talent op elk niveau tot zijn recht komt.

Vestigingsklimaat:

- Genoeg en kwalitatief goede ontwikkelruimte voor bestaande en nieuwe bedrijven, werklocaties voor bedrijven kantorenlocaties en winkelgebieden.

Mobiliteit:

- Een goede aansluiting op (inter)nationale en (Eu)regionale netwerken (weg, spoor, water, lucht, bus)
- Een toekomstbestendige, toegankelijke, veilige, slimme, schone en grenzeloze mobiliteit, zodat mensen zich naar wens en behoefte vrij kunnen bewegen.

Energie:

- Een innovatieve energietransactie, die de economische structuur versterkt, ons minder afhankelijk maakt van fossiele energie, de gevolgen van uitstoot vermindert en rekening houdt met de biodiversiteit.

Landbouw:

- Een gunstig ondernemersklimaat voor de agrofoodsector;
- Een betekenisvolle transitie in de agrofoodsector: een overgang naar een meer duurzame, circulaire, vraaggerichte productie, die in balans is met, en bijdraagt aan een gezonde en duurzame leefomgeving.

Water:

- Een ecologisch gezond, veerkrachtig en adaptief watersysteem om weerextremen zoveel mogelijk op een natuurlijke wijze op te vangen;
- Een integrale en realistische benadering van hoogwaterbescherming, wateroverlast, watertekort, verdroging en de verbetering van de waterkwaliteit in het stroomgebied van de Maas;
- De zoetwatervoorziening (voor drinkwater) natuurherstel, watersysteemherstel, waterveiligheid, landbouw, landschap en de stikstofproblematiek in samenhang bezien en aanpakken.

Natuur:

- Het in stand houden van biodiversiteit;
- Het realiseren van een robuust natuur-, bos-, en waternetwerk en een groen dooraderd landelijk gebied;
- De maatschappelijke verankering en beleefbaarheid van natuur.

Landschap:

- Het behouden en versterken van kenmerkende kwaliteiten en afwisseling van het Limburgse landschap waaronder de groenblauwe mantel, verbrede Nationale Parken en stadlandzones.

Bodem en ondergrond:

- Ondergrond blijft duurzaam inzetbaar, ook voor toekomstige generaties;
- Spaarzaam omgaan met de winning van de grondstoffen (voor meerdere doelen en met draagvlak);
- Nazorg van gesloten stortplaatsen;
- Een doelmatige bescherming van milieukwaliteit van de bodem.

STEDELIJKE ONTWIKKELING

In ons hele land geldt dat grotere stedelijke ontwikkelingen en grootschalige stedelijke voorzieningen in de steden worden gerealiseerd. Bovendien moet alle nieuwe bebouwing een plek krijgen binnen het bebouwd gebied. Alleen in uitzonderlijke gevallen kunnen woningen, bedrijven en dergelijke buiten het bebouwde gebied komen. In dat geval moet een tegenprestatie voor het verlies aan omgevingskwaliteiten worden gegeven. Met dit principe in combinatie met het dynamisch voorraadbeheer³, wordt in de provincie Limburg invulling aan het principe van duurzame verstedelij-

³ Het dynamisch voorraadbeheer gaat uit van het creëren van ruimte voor nieuwe innovatieve plannen in combinatie met het verbeteren van de kwaliteit van de bestaande voorraad, het terugdringen van leegstand en het schrappen van plannen die niet aansluiten op de vraag.

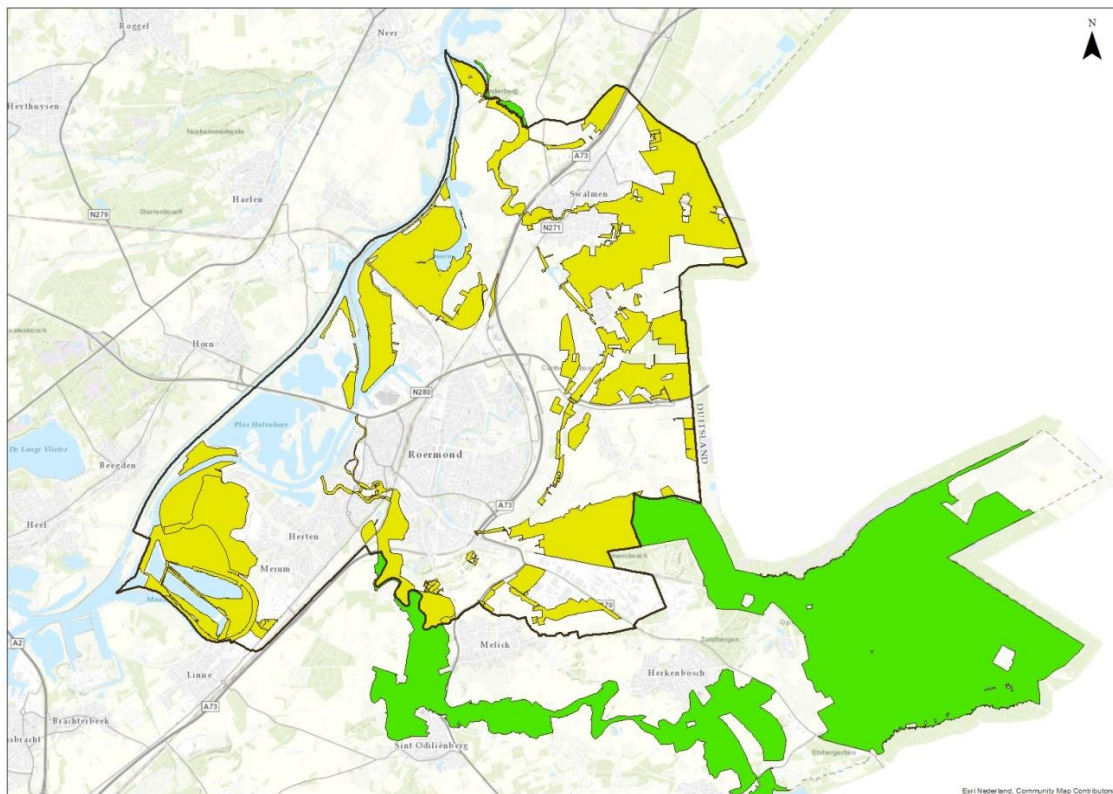
king. Regionaal wordt het woningbouwprogramma afgestemd. Voor de stad Roermond zijn betekende dit dat er de afgelopen jaren circa 200 woningen per jaar zijn gerealiseerd.

ONDERSTEUNING, ZORG EN PARTICIPATIE

Vanaf 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de ondersteuning, zorg en participatie van haar inwoners. De participatiesamenleving betekent ook dat iedereen op zijn niveau meedoet en een bijdrage levert op de arbeidsmarkt. Een belangrijke kern van de Wet maatschappelijke ondersteuning is dat mensen zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen. Gemeenten moeten de zorg leveren aan alle jeugd tot 18 jaar. Bovendien zijn gemeenten verantwoordelijk voor de ondersteuning van mensen die niet zelfredzaam zijn. Dat betekent dat gemeenten begeleiding en dagbesteding mogelijk moeten maken. Ook dienen gemeenten beschermde woonomgevingen te bieden en te zorgen voor opvang van kwetsbare mensen. Doordat Roermond een centrumfunctie vervult, neemt de vraag naar woonruimte voor kwetsbare doelgroepen steeds meer toe. Bovendien is er een toenemende markt voor zorgaanbieders, waar de gemeente toezicht op moet houden. De sociale omgeving van inwoners wordt van groter belang, omdat zeker ouderen steeds meer aangewezen zijn op mantelzorg.

BESCHERMING VAN BESTAANDE NATUUR

In het provinciaal beleid worden bestaande natuurgebieden in de gemeente Roermond beschermd. Hieronder vallen ook de Natura2000-gebieden in de gemeente: Swalmdal, Roerdal en Meinweg.

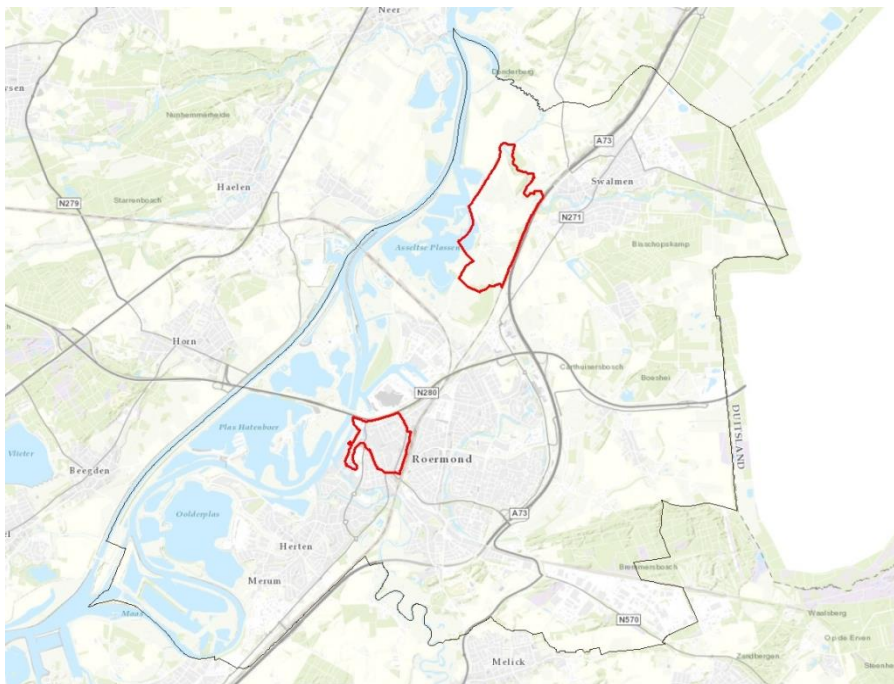
Natura 2000 en **Natuurnetwerk Limburg**

WATERVEILIGHEID

Roermond ligt aan de Maas met haar Maasplassen. Het landschap wordt doorsneden door beekdalen en voormalige rivierdalen. De rijkdom aan water en de hoogteverschillen maken het stedelijk gebied kwetsbaar voor overstromingen, dit bleek ook tijdens het hoog water in 2021. Om de bebouwde gebieden te beschermen zijn de waterkeringen langs de Maas, de Roer en de beken van belang. In het kader van het Hoogwaterbeschermingsprogramma wordt met regelmaat gecontroleerd of de waterkeringen nog goed genoeg zijn. Het grootste gedeelte van de wateropgaven ligt niet bij de gemeente Roermond. Desalniettemin sluiten we aan bij beleid/projecten als Deltaprogramma Maas, Maas2050, BoR (Beeld op de Rivieren), IRM (Integraal Riviermanagement) en het HWBP (Hoogwaterbeschermingsprogramma). In het Regionaal voorstel Maas is onderzocht hoe de regio met de hoogwateropgave om wil gaan. Maar ook bij Roermond moet worden bekeken welke maatregelen nodig en mogelijk zijn.

LANDSCHAP EN CULTUURHISTORIE

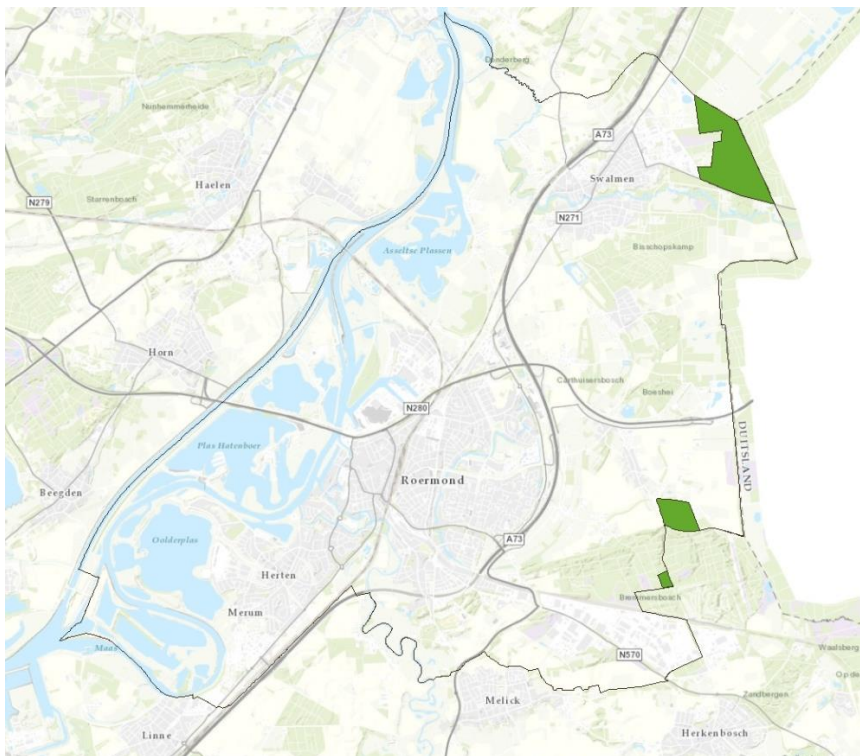
Het landschap van Roermond is grotendeels een cultuurlandschap waarin veel kwaliteiten besloten liggen. Veel cultuurhistorische waarden zijn te vinden in de binnenstad van Roermond, die is aangewezen als beschermd stadsgezicht. Ook Asselt is een beschermd dorpsgezicht. Voor de hele gemeente geldt dat de bijzondere karakteristieke cultuurhistorische waarden een belangrijke waarde is die gerespecteerd en waar mogelijk versterkt moet worden.

Beschermd stads- en dorpsgezicht

GEEN LAWAAI IN HET STILTEGEBIED

Aan de oostzijde van de gemeente heeft de provincie een stiltegebied aangewezen. Nieuwe ontwikkelingen die veel geluid geven (op basis van de provinciale verordening meer dan 40 dB), worden hier niet toegestaan. Dit heeft geen gevolgen voor de bestaande functies in het gebied.

Stiltegebieden

KLIMAATBESTENDIGHEID

In de **'bouwstenen voor water en klimaat'** van de waterketenpartners is aangegeven dat we werken aan een goede waterkwaliteit van grond- en oppervlaktewater die veilig in gebruik is voor mens en dier. Hiermee beschermen inheemse flora en fauna en behouden we biodiversiteit. De **Deltabelissing Zoetwaterstrategie** beschrijft afspraken om tekorten aan zoet water te voorkomen en schade te beperken als er toch een tekort is. Op Limburgs niveau wordt de waterbeschikbaarheid uitgewerkt in drie stappen te weten; transparantie: inzicht geven en krijgen, optimaliseren: verbeteren en afwegen en afspraken: maken en vastleggen. Voor ons als gemeente kunnen we hier in bijdragen door ruimte te reserveren voor beekdalen.

Het waterschap zorgt voor een zo goed mogelijk peilbeheer, afgestemd op het huidige grondgebruik. Door schoon kijk- en recreatiewater verhogen we de recreatieve waarde van ons water. We geven invulling aan de zorgplicht voor het inzamelen en transport van afvalwater. Hiervoor gaan we in gesprek met bedrijven en sectoren om "foute" lozingen tegen te gaan en daar waar nodig te handhaven. Bovendien dringen we overstorten door bronmaatregelen terug (afkoppelen) en realiseren we extra berging in of aan rioolstelsel.

Het waterschap pakt beekdalen aan ter verbetering van de ecologische structuur. De beekdalen worden robuust en veerkrachtig ingericht en vormen zo de ruggengraat van natuurherstel en landschapswaarden in het landelijke gebied. Wij anticiperen hierop.

2. Gemeentelijk beleid: wat we al doen en blijven doen

2.1 Verkeer en vervoer

Bestaand gemeentelijk beleid verkeer en verbinding:

- Gemeentelijk Verkeer en Vervoerplan (2017).
- Duurzaamheidsvisie Roermond (2017).
- Mobiliteitsvisie 2030: Slim in mobiliteit; stad in beweging (2016).
- Toekomstvisie 2030 (2016).
- Economisch profiel Midden-Limburg (2016).
- Parkeerbeleid (2021)

GEBRUIK STAAT CENTRAAL

In de **Mobiliteitsvisie** heeft de gemeente de koers bepaald voor het verkeer en vervoer richting 2030. De mogelijkheden om onze bestemmingen op een veilige, toegankelijke manier te bereiken moeten aansluiten op de wensen van de gebruikers: bewoners, bezoekers en ondernemers. In het gemeentelijk **Verkeer- en vervoerplan** is een actieprogramma opgesteld bij de volgende vijf speerpunten:

- Lopen en Fietsen.
- Beter Benutten.
- Gedragsbeïnvloeding.
- Smart Mobility.
- Station Roermond als Regionaal Mobiliteitsknooppunt.

LOPEN EN FIETSEN

Lopen en fietsen moet in de openbare ruimte de belangrijkste vervoersmogelijkheid worden. In de **Toekomstvisie** wordt het belang van goede loop- en fietsroutes gezien. Het **Verkeer- en vervoerplan** wil het hele netwerk aanpakken, zowel (door)fietsroutes als de ontsluiting van woonwijken. Ook wil de gemeente gemakkelijke overstappunten realiseren. De inzet op lopen en fietsen draagt bij aan een gezonde en duurzame stad.

BETER BENUTTEN

De gemeente wil de bestaande wegen en vervoersmogelijkheden beter benutten. Bijvoorbeeld door reizigers te verleiden andere vervoerswijzen te gebruiken of op een ander moment te reizen. De gemeente wil knelpunten in de bestaande infrastructuur oplossen. In woonwijken wordt meer ruimte gegeven aan lopen en fietsen door de 30 km/u wegen anders in te richten. De verbindingen tussen woonwijken onderling en naar stedelijke voorzieningen zoals de binnenstad, het station, de Maasplassen, het buitengebied en het Outlet worden verbeterd.

GEDRAGSBEÏNVLOEDING

Mensen hebben zelf invloed op de verkeersveiligheid, van zichzelf en anderen. De gemeente wil dat het makkelijker is om te lopen en te fietsen en over te stappen op openbaar vervoer. Daarom faciliteert de gemeente hierin door het aanbieden van voldoende en aantrekkelijke stallingsmogelijkhe-

den en bereikbaarheid. Door voldoende informatie te geven (via Smart Mobility) kunnen mensen een bewuste keuze maken.

SMART MOBILITY

De gemeente wil de mogelijkheden van digitalisering inzetten. Door het verzamelen en ontsluiten van data kunnen reizigers een slimme keuze maken voor het gebruik van vervoersmiddelen en infrastructuur. De gemeente gaat werken aan toepassingen waardoor de nieuwe technologieën ingezet kunnen worden. Hierbij staat het gebruik centraal en niet het bezit van vervoersmiddelen. Denk aan de mogelijkheden van deelauto's of deelfietsen en park & bike terreinen aan de rand van de stad. Deze alternatieven leiden tot minder autoverkeer in de stad, waardoor de luchtkwaliteit, de verkeersdruk en leefbaarheid verbeteren.

REGIONAAL MOBILITEITSKNOOPPUNT

De gemeente wil samen met partners het station Roermond ontwikkelen tot regionaal mobiliteitsknooppunt. Het moet het visitekaartje worden voor de stad en de regio. Tevens moet het station toegankelijker worden voor de oostzijde van de stad, door een voetgangersverbinding onder het station door aan te leggen.

PARKEREN

Parkeren blijft een belangrijke schakel in de bereikbaarheidsketen en speelt ook een belangrijke rol in de mobiliteitstransitie. Het nieuwe parkeerbeleid is daarin meer sturend. 'De juiste doelgroep op de juiste plek' geldt daarbij als uitgangspunt. Tevens wordt een ruimhartiger instrumentarium gehanteerd, juist om transformaties mogelijk te maken en in te spelen op het anders omgaan met parkeren en alternatieve vormen van vervoer en het faciliteren van elektrisch rijden.

Daarnaast is de 5B benadering leidend in het nieuwe beleid:

- eerst gedrag **beïnvloeden**,
- vervolgens de aanwezige parkeercapaciteit zo goed mogelijk **benutten** in plaats/tijd,
- waar nodig reguleert de gemeente het parkeren door te **beprijzen**,
- en pas als eerdere oplossingen geen soelaas bieden zal de gemeente extra parkeercapaciteit **bouwen**,
- ten slotte **betrekken** van doelgroepen ten behoeve van draagvlak voor maatregelen op het gebied van parkeren.

2.2 Toerisme, recreatie en cultuurhistorie

Het geldende gemeentelijke beleid voor recreatie, toerisme en cultuurhistorie is opgenomen in:

- de Toekomstvisie
- Leisurevisie
- Economische visie
- Hotelbeleid
- Horeca beleid
- Ruimtelijk detailhandelsbeleid
- Intergemeentelijke structuurvisie Maasplassen
- erfgoedverordening
- Nota archeologie 2011
- Erfgoedverordening 2018
- Beleidsnotitie zonne-energie en monumenten 2019
- Dubbelbestemming beschermd stadsgezicht voor de binnenstad en Asselt
- Kerkenvisie

- regionale visie Recreatie en toerisme
- Evenementenbeleid
- Intergemeentelijke structuurvisie Maasplassen

- Ontwikkelingskader Stedelijke Maasplassen
- Cultuurvisie Werkplaats Roermond 2023-2026 (2022)

TOERISME EN RECREATIE ZIJN BELANGRIJKE ECONOMISCHE DRAGERS

Roermond heeft drie belangrijke trekkers als bezoekersstad voor kort verblijftoerisme: het DOR, de binnenstad en de Maasplassen. We zetten in op promotie en marketing daarvan, maar ook op het verbeteren van de toeristische voorzieningen. Roermond werkt samen met betrokken partijen en ondernemers aan onze sterke punten, door de gebruiksmogelijkheden en de beleving te vergroten. Voor Roermond ligt de nadruk op 'water, fun en winkelen'. Het gaat om het ontwikkelen van 'pareltjes', die iets bijzonders bieden. Hotels en horecavestigingen zijn met name geclusterd in en bij het centrum van Roermond. Nieuwe Bed and Breakfasts zijn ook mogelijk in de oude dorpskernen of bij (recreatieve) routestructuren. In de overgangszone tussen de Maasplassen en de binnenstad wordt gestreefd naar een versterkte verblijfskwaliteit en beleving. Hier ontmoeten het weidse open watergebied en de dynamische stedelijkheid elkaar.

De Intergemeentelijke Structuurvisie Maasplassen gaat uit van het zo goed mogelijk en duurzaam benutten van de economische kansen van de Maasplassen en het in balans brengen van de verschillende functies. Een belangrijke opgave is het verder op de kaart zetten van het Maasplassengebied als watersportgebied en top-waterrecreatiegebied in Nederland en de Euregio.

RUIMTE VOOR EVENEMENTEN

Roermond is een evenementenstad. Dit wordt de komende jaren versterkt en verbeterd. De gemeente zet in op versoepeling van de vergunningenprocedure en het Evenementen locatiebeleid. Roermond is in de toekomst een compacte, levendige stad met aansprekende, onderscheidende festivals en internationale (sport)evenementen en een aantrekkelijk horeca aanbod. Roermond richt zich daarbij op de doelgroep 30-45 jarigen.

CULTUUR EN ERFGOED WORDEN BESCHERMD EN ZICHTBAAR GEMAAKT

In Roermond staan veel monumentale gebouwen. In de gemeentelijke erfgoedverordening zijn regels opgenomen om deze gebouwen te beschermen. Ook zijn de binnenstad en Asselt aangewezen als beschermd stadsgezicht, waardoor bijvoorbeeld ook het stratenpatroon beschermd is. Archeologische waarden zijn beschermd. Het historische en monumentale karakter, de rijks- en gemeentelijke monumenten en de beschermde stads- en dorpsgezichten van Roermond worden versterkt en meer zichtbaar gemaakt voor publiek. Roermond brengt kunst en cultuur naar de mensen toe: street art in de openbare ruimte wordt gestimuleerd. Voor monumentale leegstaande kerken wordt gezocht naar een goede invulling.

EEN VITALE EN LEVENDIGE BINNENSTAD

We zetten in op een compact kernwinkel gebied. Op het vlak van detailhandel vraagt de verdergaande digitalisering namelijk om een veranderende aanpak. Winkels verdwijnen langzamerhand uit de aanloopstraten. We zetten in op het omvormen van leegstaande kantoor- en winkelpanden naar nieuwe woningen of nieuwe vormen van combinaties van werken en recreëren zodat er een goede

mix van functies ontstaat. Solitaire winkels worden teruggedrongen. Tevens is van belang de verblijfskwaliteit van de openbare ruimte te verbeteren voor wonen en verblijven. Zo houden we de binnenstad levendig. Meer kamerbewoning wordt hierbij voorkomen.

Ook nieuwe horecavestigingen kunnen een plek krijgen in de binnenstad. In het plan Vitale stad zijn hiervoor het kernwinkelgebied en horecaclusters aangewezen, bijvoorbeeld het Stationsplein, de Markt, het Munsterplein en de Roerkade. Hiervoor passen we het beleidskader Horeca toe. Daarbij zetten we in op meer kwaliteit, in plaats van alleen op kwantiteit. Daarbij zetten we met name in op de horecapleinen, waar horeca gefaciliteerd wordt. In de winkelstraten is onder voorwaarden winkelondersteunende horeca mogelijk.

2.3 Veiligheid, gezondheid, zorg en voorzieningen

Bestaand (gemeentelijk) beleid gezondheid, veiligheid, zorg en voorzieningen:

- Toekomstvisie 2030 (2016).
- Groenvisie (2016).
- Duurzaamheidsvisie (2017).
- Preventie- en gezondheidsbeleid 2017-2021.
- Sport- en Beweegbeleid 2017-2022 (2016).
- Programma integrale veiligheid 2020 – 2023 (2019).
- Slim in Mobiliteit (2016).
- Visie externe veiligheid (2010).
- Waterketenplan Limburgse Peelen 2017-2021 (2017).
- Provinciaal risicoprofiel (2019).
- Beleidsplan Veiligheidsregio Limburg Noord (2020).
- **Bouwsteen veiligheid voor de omgevingsvisie, Veiligheidsregio Limburg-Noord (2021)**
- Beleidsregels bluswater en bereikbaarheid.
- **Cultuurvisie Werkplaats Roermond 2023-2026 (2022)**

EEN GEZONDE LEEFOMGEVING

De gemeente borgt veiligheid en gezondheid onder meer door plannen die mogelijk een belasting opleveren voor de omgeving (denk bijvoorbeeld aan geluid- of geurhinder) te toetsen aan de geldende wettelijke milieunormen. Steeds wordt een afweging gemaakt of een ontwikkeling in de omgeving past. In de huidige wet- en regelgeving gelden soms strakke vaststaande normen, in andere (beperkte) gevallen is er ruimte om in bepaalde situaties soepeler of juist strenger met potentiële hinder om te gaan. De gemeente kan dan maatwerk leveren. Voor de rioleringszorg, die van oudsher de belangrijkste functie voor de bescherming van de volksgezondheid vervult, beschrijft het **Waterketenplan Limburgse Peelen** hoe de gemeente zorg draagt voor deze bij wet geregelde verantwoordelijkheid voor riolering.

EEN VEILIGE EN GROENE LEEFOMGEVING WAARIN MEN ELKAAR KAN ONTMOETEN

Het **Preventie- en gezondheidsbeleid** wil een omgeving die uitnodigt tot gezond gedrag. Het percentage jongeren met overgewicht in de gemeente Roermond is relatief hoog en stijgt nog steeds. Dat betekent een stad met veel groen, veel wandel- en fietspaden. Ook mogelijkheden voor ontmoet-

ting en een gezonde vrijetijdsbesteding horen daarbij. De **Groenvisie** wil hieraan bijdragen door op centrale plekken in de wijken een groen ingericht park te maken. Hierin kan men sporten, bewegen, spelen en elkaar ontmoeten. Als men elkaar in de wijk kent, voelt men zich ook prettig en veilig. Men voelt zich ook eerder betrokken bij de eigen buurt. De gemeente vindt het van belang dat verschillende groepen elkaar ontmoeten. Dan krijgt men meer oog voor elkaar waardoor mensen naar elkaar omzien. Bovendien biedt deze groene ruimte mogelijkheden om de klimaatopgave op te vangen. Ook het onderhoud van het openbaar groen is belangrijk voor de kwaliteit van de leefomgeving. Daarbij is de onderhoudskwaliteit in het centrum het hoogst, omdat dit het meest beeldbepalende gebied is. Het Waterketenplan Limburgse Peelen beschrijft hoe de gemeente zorg draagt voor deze bij wet geregelde verantwoordelijkheid voor riolering. Wij voeren de zorg zó uit dat de volksgezondheid wordt beschermd, een goede leefomgeving wordt bevorderd en schade aan het milieu wordt voorkomen. De gemeente stuurt in het **Integraal veiligheidsbeleid** ook op veiligheid door overlast in de woonomgeving te voorkomen en waar nodig te bestrijden. Nachtwinkels worden niet toegestaan en prostitutie alleen op de aangewezen plekken. Overconcentratie van kamerverhuur en overbewoning van woningen levert overlast voor de omgeving op. Om dat te voorkomen, is een **paraplubestemmingsplan** opgesteld voor kamerverhuurpanden en ministudio's.

SPORTEN EN BEWEGEN MAKKELIJK EN TOEGANKELIJK MAKEN

De gemeente wil dat iedereen in Roermond gezond kan zijn en blijven. De mogelijkheid om te kunnen sporten is daarbij belangrijk. In Roermond moeten voldoende bereikbare sportvoorzieningen zijn die voor iedereen toegankelijk zijn. Het aanbod wordt bepaald op basis van behoefte en schaalgrootte. In verschillende wijken kan dit anders uitpakken. De **Sport- en beweegnota** wil dat de openbare ruimte uitnodigt tot bewegen. Dat draagt bij aan een positieve gezondheid. Dat kan in een beweegpark maar ook door fietsen en wandelen in een groene omgeving. In de **Groenvisie** wordt aangegeven dat de openbare ruimte wordt aangekleed met groene plekken om deze aantrekkelijker te maken. Door middel van Smart Mobility wil de gemeente mensen verleiden om slimme, gezonde en duurzame keuzes te maken. Wandelen en fietsen wordt daarbij zo mogelijk gecombineerd met openbaar vervoer.

ZORG DICHTBIJ EN BEREIKBAAR

De **Toekomstvisie** stelt: we willen voldoende zorgvoorzieningen bereikbaar en dichtbij. Daarbij wil de gemeente ruimte geven aan vernieuwende concepten voor zorg. De menselijke, kleinschalige voorzieningen zijn hierbij van belang. De openbare ruimte moet zodanig worden ingericht dat ouderen en mensen met een beperking gemakkelijk (zorg)voorzieningen kunnen bereiken. Mensen blijven daarmee zelfredzaam. Dit is extra prettig voor mensen die voor veel dingen afhankelijk zijn van anderen. De gemeente wil verschillende soorten voorzieningen combineren. Bijvoorbeeld zorgvoorzieningen met winkels of een buurthuis. Dit draagt bij aan ontmoeting en biedt mogelijkheden voor lokale activiteiten voor ontmoeting.

WATERVEILIGHEID

Vanuit het Rijk en de regio wordt samengewerkt aan een veilige Maasvallei. In de **Adaptieve Uitvoeringsstrategie Maas** wordt gewerkt aan een combinatie van dijkversterking, rivierversuivering en gebiedsontwikkelingen. De regio heeft gewerkt aan 8 verkenningen voor gecombineerde rivierver-

ruiming, dijkversterking en gebiedsontwikkelingen en 10 dijkversterkingsprojecten. Deze liggen buiten de gemeente Roermond. Deze gezamenlijke aanpak is van groot belang voor de water-veiligheid in Roermond. Wij willen in onze gemeente inzetten op rivierverruiming om verhoging van de waterkering zoveel mogelijk te beperken. Daarnaast toetst het Rijk regelmatig of de primaire waterkeringen nog aan de normen voldoen. Zo wordt de primaire waterkering van het Willem Alexanderterrein versterkt in het kader van het Hoogwaterbeschermingsprogramma. We liggen aan het water en willen dit beter benutten. In onze Toekomstvisie hebben we uitgesproken dat de stad, het DOR en het water met elkaar worden verbonden. De waterkering moet bijdragen aan een goede kwaliteit. We streven naar een vloeiende overgang tussen stad en water waarbij de kering een onzichtbaar onderdeel uitmaakt van de stedelijke omgeving en het bebouwde gebied aangepast wordt aan de ligging aan het water. De gemeente hanteert daarbij meervoudig ruimtegebruik en een adaptieve inrichting van de openbare ruimte als uitgangspunt.

2.4 Wonen en werken

Het geldende gemeentelijke beleid voor wonen en werken is opgenomen in:

- De Toekomstvisie.
- Structuurvisie wonen Midden-Limburg 2022-2025.
- Paraplubestemmingsplan 'Kamerverhuur en woningsplitsing'.
- Duurzaamheidsvisie.
- Groenvisie.
- Erfgoedverordening.
- Economische visie.
- Transitieatlas.
- Detailhandelsbeleid.
- Nota Kleine Economie.

VOLDOENDE WONINGEN

De gemeente zet in de **toekomstvisie** in op een goed woningaanbod voor jong en oud. In de kernen wordt gebouwd naar behoefte. In de kernen moeten voldoende starterswoningen en levensloopbestendige woningen gebouwd worden. In de stad moet voldoende aanbod aan woningen zijn. De gemeente wil voldoende betaalbare huur- en koopwoningen beschikbaar hebben. De gemeente werkt ook aan voldoende woningen voor sociaal kwetsbare inwoners. Onder andere door begeleid woonlocaties mogelijk te maken. De gemeente wil onderzoeken of jongeren en ouderen gemengd kunnen wonen in een woon- en zorgcentrum. De gemeente biedt ruimte aan nieuwe woonvormen, die aansluiten op de behoefte. De gemeente streeft naar duurzaamheid en energiebesparing en meer specifiek naar duurzame, aanpasbare, levensloopbestendige woningen.

VERSTERKING VAN DE STAD EN DE ECONOMIE

We zetten in op versterking van Roermond als geheel. Voor de binnenstad hebben we gekozen voor een levendig centrum met een mix van functies en voorzieningen. De trend is dat de hoeveelheid winkeloppervlak vermindert. We zetten in op concentratie van winkels in het kernwinkelgebied en de winkelclusters om leegstand te voorkomen.

Om de stad vitaal te houden, investeren we in scholing en het binden van jeugd aan de stad. Door ruimte voor ontmoeting en alternatieve werklocaties te bieden kan Roermond aantrekkelijker worden voor hoger opgeleide jongeren. Er worden kansen gecreëerd voor iedereen om mee te doen aan de maatschappij. Dit vraagt inzet op de relatie tussen economie, onderwijs en arbeidsmarkt.

Uitgangspunt is dat eerst bestaande bedrijven en kantorenlocaties op orde zijn. We gaan daarbij uit van clustering van bedrijven die elkaar versterken. Nieuwe solitaire bedrijven staan we in principe niet toe.

Voor voorzieningen gaan we uit van concentratie van voorzieningen in de hoofdkernen. Hierbij is een goede lokale bereikbaarheid van dienstverlening een belangrijke randvoorwaarde. Roermond geeft, als evenementenstad, de ruimte aan evenementen. Dat past bij de kracht van Roermond als retail en leisure stad.

KENNISECONOMIE EN ONDERWIJS

Ondanks het gemis van hoger onderwijs heeft de stad een economie die steeds meer drijft op kennis en kwalificaties. De kenniseconomie vraagt om een hoger scholingsniveau. Roermond richt de juiste samenwerkingsverbanden met onderwijs en bedrijfsleven in zodat kennis en kunde voor bedrijven en inwoners beschikbaar en bereikbaar blijft. Het bedrijfsleven werkt graag samen met het onderwijs en creëert voldoende stageplekken. Hierdoor sluit het opleidingsniveau beter aan op de arbeidsmarkt.

2.5 Klimaat, energie en water

Bestaand gemeentelijk beleid klimaat, energie en water:

- Duurzaamheidsvisie (2017).
- Groenvisie (2016).
- Economisch profiel Midden-Limburg (2016).
- Toekomstvisie 2030 (2016).
- Mobiliteitsvisie 2030: Slim in mobiliteit; stad in beweging (2016).
- Waterketenplan Waterpanel Noord.
- Bouwstenen Water en Klimaat.
- Transitievisie Warmte (2022)

DUURZAAMHEID ALS UITGANGSPUNT

Na de Klimaatop van Parijs in 2015 heeft de gemeente Roermond, met vele andere gemeenten, de **Klimaatverklaring** ondertekend. Hierin is de ambitie opgenomen dat de gemeente zich inzet om klimaatneutraal te zijn voor 2050 en als organisatie voor 2030 geen broeikasgassen meer te produceren. Ook wordt de landelijke overheid opgeroepen tot een daadkrachtig klimaatbeleid. Op landelijk niveau krijgt het Klimaatakkoord steeds meer concrete vorm. In Roermond heeft deze verklaring geleid tot het opstellen van een **duurzaamheidsvisie**. Duurzaamheid heeft betekenis voor heel veel aspecten van onze leefomgeving. Hoe we werken, hoe we wonen, hoe we ons verplaatsen. Wij hebben als visie dat we bij alles wat we doen waarde willen toevoegen aan mens en milieu, in plaats van de aarde te belasten. Dit kunnen wij als gemeentelijke overheid niet alleen. We willen daarbij zelf het

goede voorbeeld geven. En we kunnen inspireren, stimuleren en samen met andere partijen aan de slag. In onze duurzaamheidsvisie hebben we onder meer volgende doelstellingen uitgewerkt:

- In 2040 is duurzaam ondernemen het uitgangspunt: inzet op circulair en biobased economy. Het **Economisch Profiel Midden-Limburg** ziet de agribusiness als kansrijke sector hiervoor;
- We zetten in op de verduurzaming woningvoorraad en woonomgeving; Met woningcorporaties (**Prestatieafspraken**), Buurkracht, de stichting Roerom en door de acties van Roermond Bespaart Energie worden stappen gezet voor het verduurzamen van de particuliere woningvoorraad.
- De beschikbare ruimte wordt duurzaam en efficiënt gebruikt. Roermond zet zich in op een toegankelijke en bruikbare buitenruimte voor een brede doelgroep.
- Uitstoot door verkeer en vervoer beperken (zero-emissie) door lopen, fietsen en openbaar vervoer te stimuleren;
- We werken toe naar een grondstoffen maatschappij waarin afval als grondstof wordt gezien;
- We zetten in op zonne-energie in stedelijk gebied met behoud van het karakter van de binnenstad;
- We zetten in op energiebesparing en op grootschalige duurzame energieopwekking in regionaal verband;
- We zijn voor 2050 als gemeente klimaatneutraal en hebben in 2030 de CO2 uitstoot van onze eigen organisatie met 50% gereduceerd.

KLIMAATBESTENDIGHEID

De gemeente wil zich inzetten om de gevolgen van de klimaatverandering zoveel mogelijk op te vangen. De klimaatverandering leidt zowel tot meer regen en kans op overstromingen als op droogte en daarmee samenhangend watertekort en hittestress. Op mondiaal, Europees en nationaal niveau wordt gewerkt aan het terugdringen van broeikasgassen om de temperatuurstijging te stoppen. Totdat zover is, moeten we in onze gemeente rekening houden met de gevolgen van de klimaatverandering. In onze **duurzaamheidsvisie** hebben we de visie neergelegd om meer groene buitenruimte te creëren. Deze groene buitenruimte willen we samen met bewoners en bedrijven realiseren. De groene buitenruimte wordt voor meerdere functies ingezet: eetbare tuinen/stadslandbouw en plantsoenen, interactieve jongerenplekken en dergelijke. Meer groen zorgt voor meer koelte in de stad, het verminderd hittestress en geeft mogelijkheden voor de opvang van water. Daarnaast kan het ook een ontmoetingsfunctie hebben. In onze **Groenvisie** hebben we deze visie uitgewerkt in concrete maatregelen, zoals het vergroenen van versteende wijken en het realiseren en bereikbaar maken van groene ontmoetingsplekken in de wijk. Ook groene architectuur kan een rol spelen in de klimaatopgave. **We aan de slag gaan met een Nationaal Programma Landelijk Gebied waarin wordt ingegaan op de natuurlijke waarden van de gemeente en de oplossingen rondom stikstof.**

Het **Waterketenplan Waterpanel Noord** geeft aan wat wij als gemeente willen bereiken met de waterketen. Dit doen we samen met het waterschap, Waterschapsbedrijf Limburg en Waterleidingmaatschappij Limburg! We geven invulling aan de toekomst van de waterketen en organiseren gezamenlijk de uitvoering. In het Waterketenplan Limburgse Peelen hebben we klimaatadaptatie als speerpunt opgenomen. We willen voldoende ruimte voor water verkrijgen in de ruimtelijke ordening. Ook het oppervlaktewater zal robuust en toekomstig bestendig moeten worden ingericht.

Naast de inzameling en verwerking van afvloeiend hemelwater, zamelt de gemeente het gebruikte water van burgers en bedrijven in en transporteert dit naar de zuiveringsinstallatie. Hierbij willen we de overlast vanuit de riolering beperken. Water vanuit de riolering dat op straat terecht komt, vormt namelijk een gezondheidsrisico.

WATER ALS LEEFGEBIED

De **Europese Kaderrichtlijn Water** heeft als doelen dat wateren (zowel grondwater als oppervlaktewater) een goed leefgebied vormen voor planten en dieren die er thuishoren en veilig gebruik door de mens garanderen. Verder komen er rond natuurlijk water verplichtingen voort uit Natura2000, nationale en provinciale natuurbeleidsplannen en uit internationale biodiversiteitsverdragen. We gaan in onze stedenbouwkundige ontwerpen rekening houden met passende grondgebruiksmogelijkheden: op natte plekken voorrang aan natuur, op droge plekken aan wonen en landbouw. En door beken natuurlijker (en eventueel zichtbaar) te maken verbeteren we de ruimtelijke kwaliteit en beleving (stedenbouwkundig en landschappelijk).

Bijlage 2: Cultuurhistorie

De historie en ruimtelijke ontwikkeling van Roermond

Oorsprong, naam en eerste nederzetting

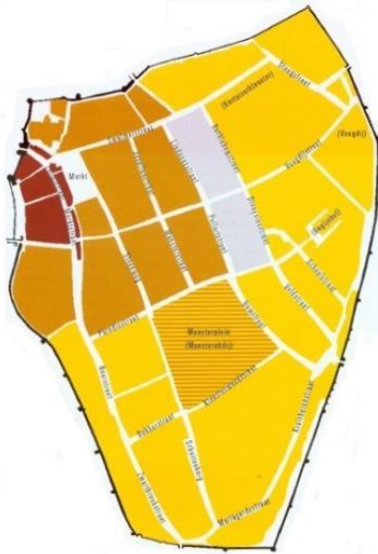
De eerste schriftelijke vermelding van Roermond onder de naam *Ruregemunde* stamt uit 1130.

Er is echter al veel eerder dan sprake van bewoning wat o.a. blijkt uit vele archeologische vondsten in de omgeving en de vondst van de Romeinse offersteen opgedragen aan de godin "Rurae" uit de derde eeuw na Christus. De naam Roermond is waarschijnlijk niet afgeleid van de monding van de Roer in de Maas, maar van een versterkte nederzetting (mundinium) aan de Roer.

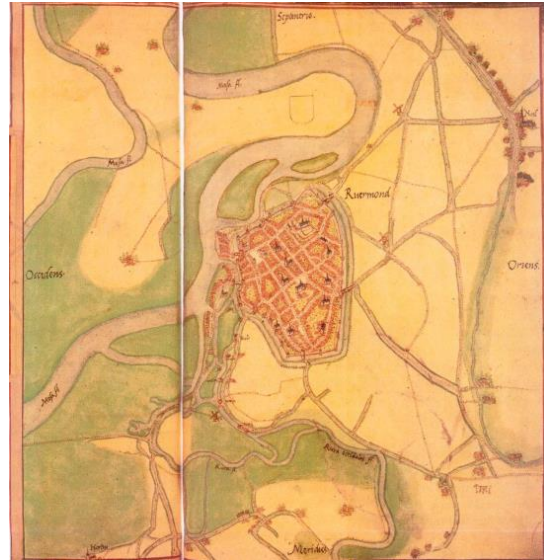
De middeleeuwse stad

Door de handel tussen Rijnland en Vlaanderen ontstond in de 12^e eeuw langs de handelswegen en bij de Maasoversteek gefaseerd de huidige binnenstad van Roermond. Het oudste deel van de stad vinden we ter plaatse van de kathedraal en in de nabijheid van de Roer en de markt. Rond 1220 werd de Munsterabdij gesticht. In 1232 verkreeg Roermond stadsrechten en werd de eerste ommuring aangebracht, waarbij het Buitenop buiten de muren kwam te liggen. Na 1342 kwam Voorstad Sint-Jacob te liggen tussen Maas en Roer. In de 14^e eeuw had Roermond een stenen stadsmuur met torens en poorten, die gedeeltelijk nog bewaard en zichtbaar zijn in het verloop van de singels om de binnenstad. De Munsterabdij, het in 1317 gestichte Minderbroedersklooster, het in 1376 gestichte Kartuizerklooster en het Begijnhof van 1388 kwamen binnen de ommuring te liggen. Het Buitenop werd 1388 afgegraven omdat deze slecht te verdedigen bleek en potentiële aanvallers de mogelijkheid bood om de stad van bovenaf te beschieten. De daar gelegen Sint-Christoffelkerk werd gesloopt en verplaatst naar binnen de ommuring.

Dankzij de scheepvaart op de Maas kon de stad in 1441 lid worden van de Hanze. Bovendien verwierf ze in 1472 het muntrecht. Roermond dat lange tijd behoorde tot het hertogdom Gelre werd in 1547 de hoofdstad van Opper-Gelre. In 1554 werd de stad getroffen door een stadsbrand, die grote delen van de stad in as legde. In 1559 kreeg de stad een bisschopszetel, die in de Franse tijd weer werd opgeheven.

Stadsuitbreidingen in de Middeleeuwen met in rood de bebouwing tot 1214, oranje tot 1232, geel tot 1347. De Munsterabdij dateert van voor 1232 maar lag toen buiten de stad. Van het grijze gebied is de datering onbekend.

Kaart van Roermond uit 1560 gemaakt door Jacob van Deventer

Vroeg moderne tijd

Aan het begin van de Tachtigjarige Oorlog arriveerde Willem van Oranje en veroverde Roermond in 1572. Door de soldaten van Oranje werd een bloedbad aangericht in het Kartuizerklooster, bekend onder de martelaren van Roermond. Enkele jaren later werd Roermond heroverd door de Spanjaarden. De stadsbrand van 1665 legde opnieuw het grootste deel van de stad in de as, maar herbouw volgde spoedig.

Roermond stond achtereenvolgens onder Frans en daarna onder Oostenrijks bewind. Na 1783, onder Keizer Jozef II, werden de kloosters gesloten en werd een begin gemaakt met de sloop van de stadsmuren.

Kaart uit 1671 met in rood de panden die tijdens de 2^e grote stadsbrand werden verwoest. De Roer stroomde destijds nog langs het inmiddels afgegraven "Buitenop" en langs de noordelijke stadsrand.

De Franse tijd en 19^e eeuw

In de Franse tijd (1794-1814) werden de laatste van de vele kloosters in de stad opgeheven. Na de verdrijving van de Franse troepen werd Roermond in 1815 overgedragen aan het nieuwe Verenigd Koninkrijk der Nederlanden. In 1853 werd het bisdom Roermond opnieuw ingesteld. Roermond werd een kerkelijk centrum waar ook tal van ateliers actief waren die zich met kerkelijke kunstnijverheid bezig hielden. Bekend zijn o.a. de ateliers voor christelijke kunst van Stoltzenberg, Georges en architect Pierre Cuypers. De spoorlijn Venlo-Maastricht van 1865, de Maasbrug van 1867 en de IJzeren Rijn van 1879 zorgden voor economische opbloei en enige industrialisatie. In het bijzonder langs de Roer waar al eerdere molens voor de textiel- en papierindustrie werden ingezet verrees de ECI-fabriek en het Dr. Haagenchemiecomplex. Einde 19e eeuw werd de omwalling geslecht, werd er gebouwd langs de singels en werd de Hamstraat belangrijk als winkelstraat als gevolg van de ligging nabij het station.

Ondanks de vele wijzigingen die in de loop der eeuwen hebben plaatsgevonden bevat de binnenstad nog vele historische gebouwen en monumenten en is de historische structuur van de stad bewaard gebleven. Om deze reden is de binnenstad van Roermond aangewezen tot beschermd gezicht.

Buiten de stad

Buiten de stadsomwalling kende de voormalige gemeente Roermond een aantal bebouwingsclusters namelijk in de Voorstad, nabij kasteeltje Hattem en nabij Kapel in 't Zand. De laatste twee bebouwingsclusters bestonden voornamelijk uit boerderijen. De Voorstad bestond al in de 14e eeuw. Al vanaf het jaar 1348 was een brug over de Roer naar de Voorstad. De huidige stenen brug dateert uit 1771. Alle verkeer van en naar het zuiden, maar ook dat van en naar het westen ging door de Voorstad, die vooral werd bevolkt door vissers en arme mensen, maar er waren ook herbergen. De bebouwingscluster bij kasteeltje Hattem is opgegaan in een nieuwbouwwijk. In 't Zand werd in de 15^e eeuw een kapel gebouwd, die uitgroeide tot een bedevaartsoord. In 1730 werd de Kapellerlaan aangelegd, die vanaf het einde van de 19^e eeuw werd voorzien van statige bebouwing. Ook lag bij de Kapel in 't zand de gerechtsplaats c.q. Galgenberg van Roermond, op de splitsing van de belangrijke wegen richting Keulen en Heinsberg. Toen in 1784 niet meer binnen de stadsmuren mocht worden begraven werd bij Kapel in 't zand een begraafplaats aangelegd, die mag worden gerekend tot de oudste gemeentelijke begraafplaatsen van Nederland. De bebouwingscluster Kapel in 't zand liep overigens over de gemeentegrens door over het grondgebied van de voormalige gemeente Melick-Herkenbosch, welk deel in de jaren '30 van de vorige eeuw bij Roermond werd gevoegd. De Scheidingsweg in de wijk Kapel in 't Zand markeert de oude grens tussen beide gemeenten en de voormalige hertogdommen Gelre en Gullick.

De Tranchotkaart geeft de situatie van de huidige gemeente aan in het begin van de 19^e eeuw.

Luchtfoto van Roermond uit de periode vóór 1924 met daarop de eerste bebouwing ten oosten van de spoorlijn.

Ruimtelijke ontwikkeling na 1900

Na 1914 kwam de woonwijk Roermondse Veld, ten oosten van het station, ontwikkeld en in de jaren '30 volgde de villawijk Roerzicht ten zuiden van de oude stad. De stad Roermond was dus eeuwenlang vooral beperkt tot de historische binnenstad binnen de singels.

In het gebied ten noorden van de stad, de stadsweide, graasden tot begin 20^e eeuw de koeien van de burgers uit de stad. Het weidegebied grensde niet meteen aan de stadsrand. Tussen de stad en de weide stroomde tot 1792 de Roer. De oude Roerarm bleef tot de jaren '30 zichtbaar en werd gedempt ten behoeve van de aanleg van de Wilhelminasingel. In 1924 werd de sterk verwaarloosde Munsterabdij afgebroken m.u.v. de kerk. Hoewel Roermond eeuwenlang garnizoensstad was, werd de kazerne, (destijds gelegen achter de Hamstraat) in 1922 opgeheven. De oorlogsdreiging vlak voor de Tweede Wereldoorlog had tot gevolg dat ook in Roermond een nieuwe kazerne werd gebouwd welke kwam te liggen tegen de noordelijke stadsrand van de pas opgehoogde Stadsweide. De kazerne werd in 1992 opgeheven waarna hier het Designer Outlet Centre werd gebouwd, dat een enorme economische boost heeft gegeven aan Roermond.

De Tweede Wereldoorlog

In de Tweede Wereldoorlog heeft Roermond flink geleden. Ze was lange tijd frontstad en werd in tegenstelling tot veel plaatsen in Zuid-Nederland pas in maart 1945 bevrijd. De toren van de Kathedraal, de Maasbrug, de Stenen brug en andere belangrijke infrastructurale bebouwing werd opgeblazen door de bezetter. Op de stad zijn ook bombardementen uitgevoerd waarbij gaten in de historische bebouwing werden geslagen.

Roermond na de Tweede Wereldoorlog

Na de Tweede Wereldoorlog groeide stad gestaag. Ten oosten van het spoor tot aan de grens met Maasniel worden nieuwe woningen gerealiseerd, het zogenaamde Vrijveld. Ook werd hier de Philipsfabriek gebouwd, die veel werkgelegenheid bood. Aan de zuidzijde van Roermond werd, op gebied van Melick-Herkenbosch, de wijk "De Kemp" gebouwd. Deze woonwijk bood in eerste instantie onderdak aan veel militairen en beambten. In de binnenstad kregen de afgelopen 75 jaren veel kloostergebouwen nieuwe functies of ze werden afgebroken. Zo ontstond bijvoorbeeld ook het Kloosterwandplein. De komst in de jaren zestig en zeventig van de grootwinkelbedrijven leidde tot de sloop van het voormalige Bisschoppelijk College aan het Munsterplein en de aanleg van een groot aantal appartementencomplexen in de binnenstad.

Annexatie van Maasniel en de grote groeiperiode na de oorlog

Om in de verdere groei van de stad te voorzien werden in 1959 Roermond en Maasniel samengevoegd. Hoewel bij de kern Maasniel vroeger twee grote steenfabrieken lagen, had de gemeente oorspronkelijk vooral agrarische bebouwing, met naast de kern in het buitengebied de bebouwingclusters Leeuwen en Asenray, Maasbroek, Spik en Straat. Leeuwen en Asenray zijn in de eerste helft van de 20^e eeuw uitgegroeid tot zelfstandige kerkdorpen.

1900

1930

1950

1960

1970

1980

2000

2018

Dat de plattelandsgemeente Maasniel bij het stedelijke Roermond werd gevoegd vormde in 1959 de eerste grote herindeling in Nederlands Limburg, die mogelijkheden gaf tot de groei van de stad. Spoedig na annexatie van Maasniel, werd aan de noordzijde van de voormalige gemeente Maasniel het Tegelariveld bebouwd in typische naoorlogse wederopbouwarchitectuur. Eerder had Roermond tot op de grens met Maasniel gebouwd. Het complex 307 in het Vrijveld was een demonstratie van het tekort aan bouwoppervlak in Roermond.

In dezelfde periode werden aan de zuidzijde van de stad de welgestelde buurten Roer en Roer-zuid ontwikkeld. Onderdeel hiervan is de 1964 gereedgekomen 176 (thans 156) meter hoge radio- en televisietoren, die van heinde en verre een landmark vormt voor Roermond.

De groei van Roermond zette zich voort in de aanleg van een tweetal grote industrieterreinen: In 1967 werd de Willem-Alexanderhaven en aanpalend industrieterrein aangelegd. In het zuidoosten werd het 450 ha grote industrieterrein Heide-Roerstreek (destijds op grondgebied van de voormalige gemeente Melick-Herkenbosch) in samenwerking met vier Roerstreekgemeenten aangelegd als compensatie van het niet in gebruik nemen van de Beatrixmijn in Vlodrop. Om gelijktijdig te voorzien in de huisvesting van arbeiders werd (op grondgebied van de voormalige gemeente Maasniel) begonnen met de aanleg van de wijk Donderberg. Deze wijk bestond uit een vijftal grote flats (de eerste hoogbouwprojecten van Roermond), die samen met de omliggende laagbouw 7.000 bewoners huisvesten. In de jaren zestig verrees ook de wederopbouwbuurt Kitskensberg. In de jaren zeventig werd nabij het Bisschoppelijke college (thans Lyceum) Schöndeln de kleine villabuurt Kitskensdal gebouwd met een tweede begraafplaats. In de jaren '80 van de vorige eeuw werd ten noordoosten van de Donderberg de wijk Hoogvonderen ontwikkeld en in de jaren '90 de villawijk de Wijher. Hierna stokten de uitbreidingsmogelijkheden tot aan de fusie met de voormalige gemeente Herten in 1991. Na de oorlog kwam er ook steeds meer behoefte aan en tijd voor vrijetijdsbesteding. Bioscopen, zwembaden en sportgelegenheden werden daartoe aangelegd.

Het ontstaan van de Maasplassen

Hoewel er al in de 19^e eeuw sprake was van grindwinning bij de Maas, werd pas in de jaren '60 van de vorige eeuw begonnen met grootschalig ontgrinden van de uiterwaarden van de Maas. Dien ten gevolge ontstonden in Midden-Limburg grote grindgaten met een gezamenlijke oppervlakte van ca. 30 vierkante kilometer, die op dit moment tot het grootste aaneengesloten watersportgebied van Nederland mogen worden gerekend.

De verbindingen

De oude wegen in noordelijke en zuidelijke richting volgden van oudsher de droge gronden langs het tracé van de Maas. In zuidelijke richting liep een weg via de Voorstad in de richting van Maastricht, die tegenwoordig nog herkenbaar is in het Sint Jacobspad. In noordelijke richting voerde een weg via Swalmen naar Venlo en naar Nijmegen. In historische zin was naast de Maas de weg naar Keulen en het Rijnland belangrijk voor de handel. Deze weg volgde de Roer tot aan Kapel in 't Zand om daar naar het zuidoosten af te buigen (Oude Keulsebaan). In westelijke richting is er pas in 1867 een brug over de Maas gerealiseerd. Voor die tijd was er een veerverbinding met de westelijke oever via Horn naar Weert.

Begin 19^e eeuw legde Napoleon een nieuwe weg aan tussen Maastricht en Nijmegen. Deze weg bleef tot de aanleg van de A2 in 1960 de belangrijkste noord-zuidverbinding. Napoleon legde eveneens een verbinding aan die vanuit Roermond in westelijke richting aansloot op de (huidige) Napoleonsbaan aan de oostzijde van de Maas. Van hieraf liep een weg via de dorpen Baexem en Kelpen naar Weert. Later werd de weg opgewaardeerd tot Rijksweg en rond 1970 waren er plannen om van de weg een snelweg te maken, waarbij het vierbaanse traject Roermond-Baexem werd aangelegd, dat in Baexem overgaat in een tweebaansweg. Thans zijn de plannen om de snelweg door te trekken tot de A2 weer actueel. Belangrijk voor de economische opbloei in de 19^e eeuw waren ook de aanleg van de spoorlijn Venlo-Maastricht in 1865 en de IJzeren Rijn in 1879.

De aanleg van de A2 in de jaren '60 zorgde ervoor dat Roermond op afstand kwam van de belangrijkste Noord- Zuidverbinding. Pas bij de ingebruikname van de A 73 in 2007, (waarvoor het besluit al in 1985 was genomen) werd Roermond weer goed op het hoofdwegennet van Nederland aangesloten. De aanleg van deze weg zorgde voor een afwaardering van de oude rondweg, de Wirosingel maar ook voor een forse afsnijding van oostelijk Roermond met de buitengebieden en de dorpen Asenray en Boukoul. Om het milieu te sparen werden er twee tunnels aangelegd waarvan de Roertunnel de langste tunnel van Nederland is.

Samenvoeging met Herten

De gemeente Herten bestond aanvankelijk uit de buurten Herten, Merum en Ool. Vanaf ca 1900 ontstond een vierde buurtschap genaamd "Aan de Rijksweg". Door ontgrinden van de Oolderplas is Ool thans op een schiereiland gelegen. Nadat Herten bij Roermond werd gevoegd werd ontstonden nieuwe uitbreidingsmogelijkheden en werden achtereenvolgens de wijken Molenveld, Muschenberg en Oolderveste gerealiseerd, waardoor de verschillende buurtschappen aan elkaar en Roermond groeiden.

Samenvoeging met Swalmen

Tot slot werd in 2007 de gemeente Swalmen bij Roermond gevoegd. De plaats ontleent haar naam aan het riviertje de Swalm die door het dorp loopt. Swalmen kende echter ook al vroeg bewoning, gelet op de archeologische vondsten van o.a. prehistorische grafheuvels. Ook zijn er ten oosten van de kern Swalmen resten gevonden van de Romeinse weg tussen Heerlen en Xanten.

Naast de hoofdkern Swalmen kent de voormalige gemeente een aantal buurtschappen. Hoewel Swalmen ook een aantal industrieën kende zoals de voor het gebied tussen Venlo en Roermond zo typerende keramische industrie, was het grotendeels een agrarische gemeente. Aan de zuidoostzijde van Swalmen ligt het buurtschap Boukoul met tussen deze beide kernen het uit de 17^e eeuw daterende imposante kasteel Hillenraedt. Het kerkdorp Boukoul is gelegen op de rand van een oude Maasarm waaraan de twee straten Boven Boukoul en Beneden Boukoul parallel lopen. Langs deze linten en de Graeterhofweg en de Elmpterbaan vond bebouwing plaats.

Aan de westzijde van Swalmen liggen de buurtschappen Asselt, Eind en Wielder. Daarvan is Asselt met zijn oude Romaanse kerkje het bekendste. Nabij Asselt ligt eveneens de ruïne van de voormalige burcht de Ouborg ook wel Naborch genoemd. Ook zijn in Asselt en Eind een aantal grote carréboerderijen aanwezig, die vroeger bij kasteel Hillenraedt hoorden, wat nog steeds zichtbaar is aan de blauwwitte kleur van de raamluiken. Asselt en Eind zijn vanwege zijn monumenten en het feit dat de landschappelijke structuur gaaf bewaard is gebleven, evenals Roermond aangewezen tot rijksbeschermd gezicht. Aan de oostzijde kenmerkt de voormalige gemeente zich door aaneengesloten bossen tegen de stijlrand die werd gevormd door de Maas.

Rond de eeuwwisseling

Sinds eind jaren '90 heeft Roermond zich tot grote koopstad ontwikkeld als gevolg van de ontwikkeling en sterke groei van het Designer Outlet Center (in het gebied stadsweide en gebruik makend van de voormalige militaire kazernegebouwen) dat momenteel jaarlijks ruim 7 miljoen bezoekers trekt en waar tegenwoordig ook gewoond wordt in het nieuwe stadsdeel Jazz City. Naast het Outlet Center is

ook het Retailpark en de Huis- en tuinboulevard voor het op de kaart zetten van Roermond als winkelstad verantwoordelijk. Roermond is een stad die ook al eeuwen een regionale bestuursfunctie vervult, denk naast het stadsbestuur maar ook aan instituten zoals het Bisdom, de Land- en Tuinbouwbond, Het Waterschap, de Rechtbank Limburg, de Belastingdienst en de Kamer van Koophandel.

De enorme rijkdom aan kastelen, kerken, kapelletjes, molens en monumenten maakt de gemeente Roermond cultuurhistorisch bijzonder. Elk deel van Roermond heeft zijn eigen karakteristiek en geschiedenis. Roermond is (na Maastricht) de stad in Limburg met de meeste monumenten. Het historische karakter is hiermee zeer herkenbaar en biedt een unieke woonkwaliteit voor inwoners, maar maakt Roermond ook tot een aantrekkelijke stad voor toeristen en het winkelend publiek.

Bijlage 3: Limburgs kwaliteitsmenu

PM

Colofon

Rapport

M. Hommes, M. Vane, J.
Pronk, T. Casimir

Projectleiding

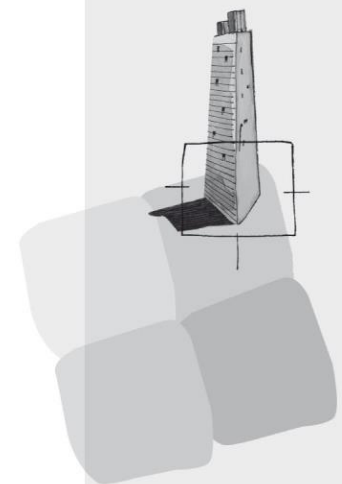
J. Pronk

Opdrachtgever

Gemeente Roermond

Projectnummer

211.00.01.00.00.00

BügelHajema Adviseurs bv
Bureau voor Ruimtelijke
Ordering en Milieu BNSP
Utrechtseweg 7
3811 NA Amersfoort
T 033 465 65 45
F 0592 314 035
E info@bugelhajema.nl
W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,
Leeuwarden en
Amersfoort